

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

تهیه کننده	کنترل کننده	تاریخ	ویرایش
گروه تدوین استاندارد معاونت فنی و استانداردها	معاونت فنی و تدوین استانداردها	مهر ۱۳۸۷	1

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>	
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند DOC</p>	<p>نام استان تهران</p>	<p>سال تهیه 1387</p>	<p>ماه تهیه 7</p>	<p>شماره گزارش 1</p>	<p>ویرایش 1</p>	<p>صفحه ۲ از ۱۶۰</p>

فهرست مطالب

۳	جدول راهنمای طراحی معماری بخشهای بستری داخلی/جراحی- (جدول شماره ۱).....
۱۵	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه I.C.U- (جدول شماره ۲).....
۲۷	جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش اعمال زایمان- (جدول شماره ۳).....
۴۲	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش بستری زایمان- (جدول شماره ۴).....
۵۲	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه نوزادان (NICU)- (جدول شماره ۵).....
۶۲	جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در مجموعه خدمات زایمان (درمانگاه زایمان) - جدول شماره ۶.....
۷۹	جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (بخش بستری موقت قلب)- (جدول شماره ۷).....
۸۶	جدول راهنمای طراحی مشخصات معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (اورژانس قلب)- (جدول شماره ۸).....
۸۹	جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (آموزش پزشکی)- (جدول شماره ۹).....
۹۳	جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (درمانگاه قلب) - (جدول شماره ۱۰).....
۱۰۵	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه قلب (ICCU)- (جدول شماره ۱۱).....
۱۱۴	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت متوسط قلب (Inter. CCU)- (جدول شماره ۱۲).....
۱۲۷	جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب- (جدول شماره ۱۳).....
۱۳۸	کاردیولوژی هسته ای - (جدول شماره ۱۴).....
۱۴۵	جدول راهنمای طراحی فضاهای بخش کاتتریزاسیون قلب - (جدول شماره ۱۵).....

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۳ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری بخشهای بستری داخلی/جراحی- (جدول شماره ۱)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۴ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری بخشهای بستری داخلی / جراحی در بیمارستانهای عمومی

شماره دستور العمل: ۲۰۱/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۵ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی معماری بخشهای بستری داخلی/جراحی در بیمارستانهای عمومی General Hospital - جدول شماره ۱

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	دیوارها	سقف	توضیحات
۱	اتاق معاینه و درمان	* ۱۲.۸۰-۱۵.۱۲	ارجح است این اتاق همجواری یا نزدیک اتاق دارو و کار تمیز طراحی شود. این اتاق نیاز به پنجره ندارد و بصورت مکانیکی تهویه می شود. در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد.	سرامیک یا کفپوش سینتتیک	کاشی کاری تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۲	ایستگاه پرستاری	* 15-22	ایستگاه پرستاری در مرکز بخش قرار می گیرد بطوریکه پرستاران بتوانند کل بخش را تحت کنترل داشته باشند. این محل بایستی در فاصله نزدیکی با اتاق سرپرستار بخش، اتاق ایزوله و اتاق یک تختخوابی باشد. هر ایستگاه پرستاری حداکثر به ۳۰ تخت جوابگو خواهد بود. مکان استقرار ایستگاه پرستاری بگونه ای طراحی شود که ورودی بخش در دید رس قرار گیرد. در صورتیکه در طراحی بخشهای بستری داخلی/جراحی، دو بخش بستری پشت به پشت هم قرار گیرند دو ایستگاه پرستاری با یک در با هم مرتبط می شوند تا در شرایط اورژانس بتوانند بهم کمک کنند.	کفپوش سینتتیک	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۶ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

	رنگ روغنی نیم مات	** تخته گچی درای وال ، درزگیری بتونه شده با رنگ روغنی مات یا نیم مات یا گچ و خاک و دو گچه پرداختی با رنگ روغنی مات یا نیم مات باشد . ضربه گیر فقط پشت تخت روی دیوار نصب شود .	کفپوش سینتتیک توصیه می شود. از کاربری مصالحی مانند سنگ در دیوارها و کف که باعث انعکاس صدا می شود خودداری گردد . کفپوش از جنس سینتتیک درمقایسه با سنگ هم از نظر کنترل عفونت و هم از نظر جذب صدا برتری دارد .	روبروی ایستگاه پرستاری طراحی شود	* 9.30-13.40	اتاق ایزوله یا اتاق بستری یک تختخوابی (بدون پیش ورودی)	۳
	رنگ روغنی نیم مات	مانند ردیف ۳ بعلاوه جهت جلوگیری از زخمی شدن دیوار از ضربه گیر و ازاره مناسب استفاده شود .	کفپوش سینتتیک		حداقل عرض راهرو ۲۴۰ cm	راهرو	4
	رنگ روغنی نیم مات	** تخته گچی درای وال ، درزگیری بتونه شده با رنگ روغنی مات یا نیم مات یا گچ و خاک و دو گچه پرداختی با رنگ روغنی مات یا نیم مات باشد . ضربه گیر فقط پشت تخت روی دیوار نصب شود .	کف پوش سینتتیک	دردو گروه دو طرف ایستگاه پرستاری بعد از اتاقهای یک تختی قرار گیرد در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود. حداکثر تعداد تخت در این اتاق ۴ تخت میباشد.	ابعاد سطح فضای داخل پرده که تخت در محور آن قرار می گیرد: (2.45*2.85)	اتاق بستری چند تختخوابی	5
توصیه می شود اتاق پنجره ای داشته باشد	رنگ روغنی نیم مات			در نزدیکی ایستگاه پرستاری باشد.	۷	اتاق سرپرستار بخش	6

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

که دارای شیشه یا پرده ای از داخل باشد که سر پرستار بتواند ایستگاه پرستاری را مشاهده کند ولی از خارج اتاق، داخل آن قابل مشاهده نباشد.	رنگ روغنی نیم مات	عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر					
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف	سرامیک کف شوی ندارد.	انبار کوچکی برای کلیه ملافه ها، روتختی ها و غیره که شسته شده اند پیش بینی می شود. بعلت پرز پارچه نمی توان آنها را در اتاق کار تمیز انبار نمود.	3.06	انبار رخت تمیز	7
وان به طول ۱۹۰ سانتیمتر طوری قرار می گیرد که دو طرف آن آزاد باشد. فاصله یکطرف آن تا دیوار که به سمت در ورودی اتاق است ۲۰۰ سانتیمتر باشد.	رنگ روغنی نیم مات	کاشی کاری تا زیرسقف	سرامیک با پیش بینی کف شوی	بخشهای بستری جراحی نیاز به فضایی بنام وان درمان دارند. این اتاق دارای توالت و دستشویی است.	12.96	وان درمان	8
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف	سرامیک کف شوی ندارد.	محل آن نزدیک ایستگاه پرستاری طراحی شود. توصیه می شود بازشوی اتاق در راهروی اصلی نباشد و از ایستگاه پرستاری به راحتی بتوان به این اتاق وارد شد.	*11.18-12.60	اتاق دارو و کار تمیز	9
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی کاری تا زیرسقف	سرامیک با پیش بینی کف شوی	اتاق کار کثیف تا حدودی به ایستگاه پرستاری نزدیک باشد.	2.20*3.80	اتاق کار کثیف	10
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی کاری تا زیر سقف	سرامیک با پیش بینی کف شوی	مکان این اتاق در نزدیکی ورودی بخش بستری پیش بینی شود.	2.40*4	اتاق جمع آوری لوازم کثیف	11
اتاق نظافت شامل سه قسمت است :		کاشی کاری تا زیر سقف	سرامیک	مکان این اتاق می تواند در انتهای راهروی داخلی	1.80*2.50	اتاق نظافت	12

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۱- قسمت تی شوی - این قسمت میتواند با مصالح بنایی ساخته شود. سطوح داخلی و خارجی آن کاشی می شود. عمق آن ۳۰ سانتیمتر و آب گرم و سرد دارد. ۲- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده ۳- قسمت نگهداری تی ، جارو برقی و ماشین کف سابی	رنگ روغنی نیم مات		با پیش بینی کف شوی	بخش قرار گیرد . ارجح است اتاق نظافت پنجره نداشته باشد .		
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی کاری تا زیرسقف	سرامیک با پیش بینی کف شوی	مکان آبدارخانه در فضای مشترک بین دو بخش داخلی /جراحی قرار می گیرد . انتخاب مکان آبدارخانه در فضای مشترک در تمام سطوح بیمارستانهای کاربرد دارد.	3*9	آبدارخانه
این اتاق بایستی گنجایش ۲۵ الی ۳۰ دانشجو با صندلی و میز نوشتار را داشته باشد	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	سنگ	اتاق کنفرانس و نمایش بیمار دارای دو قسمت می باشد. ۱- قسمت سخنرانی و نمایش بیمار ۲- قسمت نشیمن دانشجویان پزشکی	50	اتاق کنفرانس و نمایش بیمار
اتاقی با گنجایش ۱۲ دانشجو با میز و صندلی	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	سنگ	این اتاق نیز در کنار سایر فضاهای آموزشی طراحی می گردد. مکان فضاهای آموزشی مربوط به بخشهای بستری در بیمارستان های آموزشی بین دو بخش بستری داخلی / جراحی قرار گیرد.	19.80	اتاق مطالعه و گزارش نویسی
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیرسقف	سرامیک ضد اسید	این آزمایشگاه در فضای مشترک بین هر دو بخش بستری در کنار سایر فضاهای آموزشی طراحی شود.	8	آزمایشگاه تحقیقات
	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات	سنگ	این اتاق گنجایش میز تحریر و نشیمن ۲ الی ۳ نفر	12.50	اتاق پزشک به تعداد ۲

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

دکتر	دسته	مشخصات	نام استان	نوع سند	عنوان مدرک
18	انبار تجهیزات	داشته باشد . انبار مواد و تجهیزات در بخش های بستری اطفال داخلی و جراحی می تواند به صورت یک اتاق طراحی شود و یا برای صرفه جویی در زیر بنا مخصوصاً در بیمارستانهای کوچک به صورت گنجه های عمیق که در آن به راهروی بخش بستری باز می شود طراحی گردد .	تهران	DOC	عنوان مدرک
19	سرویس بهداشتی معلولین	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	تهران	DOC	عنوان مدرک
20	سرویسهای بهداشتی بیماران	سرامیک با پیش بینی کف شوی	تهران	DOC	عنوان مدرک
	حمام	سرامیک	تهران	DOC	عنوان مدرک
21	انتظار فرعی عیادت کنندگان	عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	تهران	DOC	عنوان مدرک
22	رختکن زنان	کاشی کاری تا زیر سقف	تهران	DOC	عنوان مدرک

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

	رنگ روغنی نیم مات			جراحی به صورت زنانه و مردانه پیش بینی شود .		رختکن مردان	5.60
	رنگ روغنی نیم مات	مانند ردیف ۴	کفپوش سینتتیک	مکان فضای پارک برانکارد و صندلی چرخدار در نزدیکترین فاصله به ورودی بخش بستری پیش بینی شود .	3.60	قسمت نگهداری برانکارد و صندلی چرخدار	23
	رنگ روغنی نیم مات	مانند ردیف ۴	کفپوش سینتتیک	در جوار کلیه بخشهای بستری خوابگاه کشیک زنانه و مردانه طراحی شود هر قسمت زنان یا مردان شامل اتاق خواب ، نشیمن و سرویس بهداشتی است .		تسهیلات کشیک	24
	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات	کفپوش سینتتیک	اتاق روز بیماران در نزدیک ورودی بخش بستری پیش بینی می شود. وجود پنجره و دید به بیرون ساختمان در این اتاق الزامی است.	13.44	اتاق روز بیماران	25
	رنگ پلاستیک	رنگ پلاستیک قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	سنگ یا موزائیک یا کف بتنی	در فضای مشترک بین دو بخش بستری پیش بینی شود .	8	اتاق برق	26
	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	سنگ کف شوی ندارد		24	پله فرار (به انضمام پیش ورودی)	27

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح‌های عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۱ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

* جدول مشخصات مربوط به فضاهای موجود در بخش های بستری بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد . جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به فصل سیزدهم از جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۱-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

_ مواردی که در برنامه ریزی طراحی و اجرای بخشهای بستری داخلی / جراحی ایجاد محیط مناسب برای بیماران مورد ملاحظه قرار می گیرد عبارتند از:

- نور طبیعی ،منظره و تهویه طبیعی
- نور مصنوعی
- دما،رطوبت و تهویه
- ایمنی
- صدای مطلوب و نا مطلوب
- تسهیلات آسایش و ایمنی بیماران
- رنگ و فضای معماری
- امکانات مناسب برای معلولان
- حمام ها و سرویسهای بهداشتی

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص عملکرد بخش ها - مشخصات درها ، ارتباط بخشها ، نقشه اتاقها و همچنین معماری فضاهای بستری و عملکرد پزشکی و پرستاری و تجهیزات پزشکی و ایمنی مربوط به بخش های بستری به نشریه (۱-۲۸۷) مراجعه گردد.

** دیوار داخلی با سیستم درای وال (Dry Wall)

مزایای این سیستم عبارتند :

- ۱- چنانچه طراحی داخلی بخش در زمان بهره برداری نیاز به تغییراتی پیدا کند، سیستم دیوارهای داخلی "درای وال" به خوبی این انعطاف را تامین می کند .
- ۲- دیوارهای "درای وال" وزن سبکی دارد و بار کمی به سازه ساختمان تحمیل می کند و طراحی سازه اصلی ساختمان و مقاوم کردن در برابر زلزله راحت تر و ارزانتر خواهد بود.
- ۳- سیستم "درای وال" به خاطر داشتن اسکلت (Stud / Runner) و وزن سبک ،امکان مقاوم سازی آن در برابر زلزله بسیار راحت تر و ارزان تر از دیوارهای بنایی خواهد بود .
- ۴- برای اتصال عناصر سنگینی که روی دیوار نصب می شوند مانند قفسه های دیواری و ایستاده ، تابلوهای برق ، دستشویی وغیره می بایست با محاسبات لازم سازه "درای وال" را در محل های اتصال تقویت کرد .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲ از ۱۶۰
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۵- بعلت توخالی بودن دیوار "درای وال" عبور لوله ها و کابل های برق ، بدون نیاز به جزئیات اضافی به راحتی می تواند انجام گیرد .

۶- در صورتیکه دیوار "درای وال" از جلوی ستون عبور کند یا دور ستون را بپوشاند ، اسکلت دیوار و تخته گچی با فاصله ۲ تا ۳ سانتی متر از دیوار قرار گیرد . تا لرزش های ستون در زمان زلزله نتواند به دیوار انتقال یابد .

۷- "رانر" دیوارهای ضد آتش که تا سقف اصلی امتداد دارند ، نباید به سقف اتصال ثابت داشته باشند . "رانر" دیوار، داخل "رانر" بزرگتری که به سقف اصلی اتصال ثابت دارد قرار می گیرد و به آن متصل نمی شود . در زمان زلزله حرکت های سقف به دیوار انتقال نمی یابد .

موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

سقف کاذب : عبور تاسیسات برقی و مکانیکی در فضای سقف کاذب راهروها انجام می گیرد . لذا برای دسترسی به آنها از سقفهای کاذب قابل برداشت استفاده می شود . توصیه می شود سقف کاذبهای قابل برداشت خلل و فرج کمتری داشته باشد سقف کاذب اتاقهای بستری مخصوصاً اتاق ایزوله ، اتاقهای معاینه و درمان ، اتاق دارو و کار تمیز ، اتاق کار کثیف ، اتاق جمع آوری کثیف ، اتاق نظافت ، سرویسهای بهداشتی و حمام را از جنس تخته گچی درزگیری شده ، بتونه شده با رنگ روغنی مات یا نیم مات و یا از گچ و خاک و دو گچه پرداختی با رنگ روغنی مات یا نیم مات استفاده شود .

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

«جدول مشخصات درها» «فضاهای بخش بستری»

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	اتاقهای بستری	در اتاقهای بستری دو لنگه ، بصورت یک لنگه بزرگ و یک لنگه کوچک پیش بینی شود . (۵۰+۱۰۰) سانتیمتر - ارتفاع خالص در ۲۱۰ سانتیمتر است . در بیمارستانهای ناحیه ای کوچک پهنای در، عرض در اتاقهای بستری یک تختخوابی حداقل ۱۲۰ سانتیمتر خالص و بصورت یک لنگه پیش بینی شود . ورق پاخور و ورق ضربه گیر در از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم باشد . ارتفاع بالای ورق پاخور در ، از کف ۳۵ سانتیمتر باشد . ارتفاع بالای ورق ضربه گیر در از کف ۹۰ سانتیمتر و عرض ورق ضربه گیر ۳۰ سانتیمتر باشد .
۲	اتاق دارو و کار تمیز	عرض خالص در ۹۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع دارد - در دارای پنجره و به طرف داخل باز شود .
۳	اتاق کار کثیف	عرض خالص در ۹۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع دارد - بطرف داخل باز شود. از قراردادن گریل روی در خودداری شود و زیر در فقط ۶ میلیمتر تا کف فاصله داشته باشد .
۴	اتاق جمع آوری کثیف	عرض خالص در ۱۰۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع دارد . در دارای پنجره و به طرف داخل باز شود .
۵	اتاق معاینه و درمان	عرض خالص در اتاق معاینه و درمان ۱۵۰ سانتیمتر - دو لنگه (۵۰+۱۰۰) سانتیمتر - دستگیره روی لنگه بزرگ در نصب شود - ورق پاخور و ورق ضربه گیر همانند درهای اتاقهای بستری است.
۶	اتاق روز بیماران	عرض خالص در ۹۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع دارد. در نیاز به ورق ضربه گیر ندارد . ورق پاخور مانند سایر درها پیش بینی شود .
۷	سرویسهای بهداشتی و حمام	پهنای خالص در ، ۸۰ سانتیمتر باشد - دارای قفل ایمنی باشد بطوریکه بتواند از بیرون باز شود . در ورودی دوش و توالت و دستشویی معلولان : ابعاد خالص ۹۰ سانتیمتر - باز شو به طرف بیرون با قفل ایمنی و دارای پاخور از هر دو طرف باشد.
۸		عرض در انبار مواد و تجهیزات ، خالص ۹۰ سانتیمتر و ارتفاع آن خالص ۲۱۰ سانتیمتر باشد .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

انبار مواد و تجهیزات	
آبدارخانه	۹
درورودی قسمت سینی چینی و ظرفشویی بصورت بادبزی با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر و دارای پنجره روی در باشد.	
رختکن	۱۰
عرض در ورودی رختکن ها خالص ۸۰ سانتیمتر باشد .	

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۱۵ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه I.C.U- (جدول شماره ۲)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۶ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخوابی

شماره دستور العمل: ۲۰۲/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماریجهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخوابی - جدول شماره ۲

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	فضای پیش ورودی	* ۸-۵ متر مربع	طراحی پیش ورودی می تواند به صورتهای مختلف انجام گیرد. پیش ورودی با قسمت رختکن و سرویس بهداشتی کارکنان ارتباط مستقیم دارد. در داخل پیش ورودی دستشویی بیمارستانی قرار دارد. پیش ورودی، فضای ارتباط بین راهرو اصلی بیمارستان و فضای بستری بیماران می باشد.	کفپوش سینتینگ (SYNTHETIC)	<ul style="list-style-type: none"> رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر قرنیز ۱۰ سانتیمتری چوبی لبه پخ 	پانل قابل برداشت آلومینیومی / فلزی	
۲	رختکن کارکنان (زنان و مردان)	* ۱۶-۹ متر مربع	مکان رختکن کارکنان در داخل پیش ورودی است. در صورتیکه سیستم رختکن بیمارستان بصورت متمرکز طراحی شده باشد. دو رختکن کوچک زنانه و مردانه برای تعویض روپوش پیش بینی گردد. دوش کارکنان در داخل رختکن ها قرار می گیرد. طراحی ورود به رختکن ها به گونه ای باشد که داخل رختکن از بیرون دیده نشود.	سرامیک غیر لغزنده یا کفپوش سینتیک	کاشی یا سرامیک تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این فضا نیاز به پنجره ندارد.
۳	سرویس های بهداشتی کارکنان (زنان و مردان)	۴.۴۰ متر مربع	در نزدیکی رختکن ها پیش بینی شود و در پیش ورودی بخش قرار گیرد این فضا نیاز به پنجره ندارد	- سرامیک غیر لغزنده	کاشی یا سرامیک تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	
۴	اتاق نظافت	۴.۵۰ متر مربع	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش قرار گیرد و نیاز به پنجره ندارد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی یا سرامیک تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۵	اتاق جمع آوری کثیف	۹.۶۰ - ۸ *	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش قرار گیرد و نیاز به پنجره ندارد.	- سرامیک غیرلغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۶	فضای بستری بیماران (شامل ۶ تخت بستری و ۲ تخت ایزوله)	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت (برای هر تخت بستری): ۴.۲۰*۴.۵۰ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت: (برای هر تخت بستری) ۳.۳۰*۳.۶۰	بزرگترین فضای بخش مراقبت ویژه، فضای بستری بیماران است که ایستگاه پرستاری در مرکز آن قرار دارد. ورودی بخش نباید مستقیماً به این فضا باز شود. فضاهای بستری بیماران بصورت باز طراحی می شود.	- کفپوش سینتیک - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
	اتاق بستری ایزوله (یک تخت)	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت: ۴.۲۰*۴.۵۰ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت: ۳.۳۰*۳.۶۰	جهت قرارگرفتن تخت مانند سایر تخت های فضای بستری باز به سمت ایستگاه پرستاری می باشد.	کفپوش سینتیک	-کاشی تا زیر سقف (کاشی مات با ابعاد بزرگ)	رنگ روغنی نیم مات
	پیش ورودی اتاق ایزوله	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت: ۴/۵۰*۱/۷۵ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت: ۱.۴۵*۳.۶۰	پیش ورودی فضای بسته ای است، برای ورود غیر مستقیم به اتاق بستری بیمار از راهرو، یک در به داخل پیش ورودی باز می شود و از پیش ورودی یک در به داخل اتاق بیمار باز می شود.	کفپوش سینتیک	-کاشی تا زیر سقف (کاشی مات با ابعاد بزرگ)	رنگ روغنی نیم مات
۸	ایستگاه پرستاری	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۵.۵۰*۷.۲۰ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت ۴*۵.۴۰	ایستگاه پرستاری در بخش مراقبت ویژه مرکز کنترل پرستاری بخش است. مکان ایستگاه پرستاری در مرکز تخت های بستری، خارج از مسیر رفت و آمد قرار دارد.	کفپوش سینتیک کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز ۱۰ سانتیمتر سنگی لبه گرد	رنگ روغنی نیم مات
عناصر تشکیل دهنده ایستگاه پرستاری:						
<ul style="list-style-type: none"> - پیشخوان (از ساختن پیشخوان با مصالح بنایی خودداری شود) - پرونده های پزشکی - میز گزارش نویسی - میز کامپیوتر - سایر تسهیلات در ایستگاه پرستاری 						

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	نوع فضای	مساحت (متر مربع)	شرح	مواد	تجهیزات	ملاحظات
۹	فضای بستری بیماران	۵*۲.۷۵	فضای بازی در نزدیکی ایستگاه پرستاری برای پارک تجهیزات پزشکی ضروری پیش بینی شود.	کفپوش سینتیک کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر لبه پخ	این تجهیزات شامل: - دستگاه رادیولوژی سیار - یک دستگاه سونوگرافی - دو دستگاه ترولی اورژانس - تجهیزات مربوط به معاینه اعصاب - رسیپرومتر - چراغ معاینه سیار - سیلندر هوای فشرده و اکسیژن فشرده
۱۰	فضای دارو و کار تمیز	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت : ۵*۲.۷۵ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت : ۴*۲.۵۵	این اتاق در داخل بخش طراحی شده و نیاز به پنجره ندارد ، این فضا بصورت بسته یا نیمه باز طراحی می شود و مکان آن نزدیک به ایستگاه پرستاری است .	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات	ایستگاه پرستاری ارتباط نزدیکی با اتاق دارو و کار تمیز و فضای پارک تجهیزات داشته باشد .
۱۱	آبدارخانه	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ : ۴*۲.۷۰	مکان آبدارخانه نزدیک اتاق استراحت کارکنان پیش بینی شود .	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات	
۱۲	اتاق کار کثیف	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت : ۳.۸۰*۲.۲۰	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات	
۱۳	انبار رخت تمیز	۳.۰۶ متر مربع	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات	
۱۴	انبار وسایل و تجهیزات	۹-۱۴ متر مربع *	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	کفپوش سینتیک کف شوی ندارد .	-رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۲۰ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۵	انبار مبلمان و تجهیزات	۸-۹ متر مربع *	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	کفیپوش سینتیک کف شوی ندارد	-رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۶	آزمایشگاه	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت: ۴*۲.۷۰	این اتاق باید در جبهه خارجی ساختمان طراحی شود که بتواند پنجره به بیرون ساختمان داشته باشد .	سرامیک ضد اسید کف شوی دارد .	کاشی تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات در ابتدای ورود به آزمایشگاه دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود . فضای کافی برای استقرار کامپیوتر پیش بینی شود . فضای کافی برای میز آزمایشگاهی سینگ "، یخچال فریزر برای نگهداری نمونه ها ، سانتریفوژ و هود آزمایشگاهی پیش بینی شود.
۷	اتاق درمان	در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت : ۴.۴۰*۴.۴۰	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	کفیپوش آنتی استاتیک	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات در بیمارستانهای با ظرفیت ۴۰۰ تخت به بالا برای جلوگیری از نقل و انتقال بیمار ، اتاق درمان برای انجام برخی اعمال جراحی پیش بینی می شود . یک سینگ اسکراب در خارج اتاق و امکانات مانیتورینگ گازهای طبی و تسهیلات الکتریکی ومکانیکی لازم پیش بینی گردد. دیوارها سرب کوبی شود . ارتفاع کف تا سقف ۳ متر باشد.
۸	گنجه برای تابلوهای برق	۲ متر مربع	مکان گنجه در مسیر راهروهای داخلی بخش باشد . بطوریکه گروه پرستاری به راحتی به آن دسترسی داشته باشد . جلوی گنجه فضای کافی برای تعمیرات پیش بینی شود . تا مسیر حرکتی کارکنان بخش راسد نکند . از فضاهای ترو لوله های آب دور باشد .			در گنجه فلزی و دارای قفل باشد .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۲۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

فضاهای اداری کارکنان	۱۸	اتاق استراحت کارکنان	۱۱.۶۰ متر مربع	این اتاق در نزدیکی آبدارخانه بخش طراحی شود . این اتاق باید دارای پنجره به فضای خارج باشد .	کفیپوش سینتیک کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق تجهیزات لازم برای ارتباط با ایستگاه پرستاری پیش بینی شود . پیش بینی لازم جهت جلوگیری از انتشار بوی سیگار به سایر فضاها لازم است .
	۱۹	اتاق مدیر بخش (پزشک)	۱۰.۲۰ متر مربع	این اتاق باید در جبهه های خارجی ساختمان طراحی شود که بتواند پنجره به بیرون ساختمان داشته باشد .	کفیپوش سینتیک کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	اتاق مدیر بخش بصورت یک اتاق دفتری مبلمان می شود و دارای میز کنفرانس به ظرفیت ۸ نفر است .
	۲۰	اتاق منشی بخش	۷ متر مربع	اتاق منشی بخش بین اتاق مدیر بخش و سر پرستار بخش است . این اتاق باید در جبهه خارجی ساختمان طراحی شود که بتواند پنجره به بیرون ساختمان داشته باشد .	کفیپوش سینتیک کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
	۲۱	اتاق سرپرستار بخش	*۸-۷ متر مربع	این اتاق باید در جبهه خارجی ساختمان طراحی شود که بتواند پنجره به بیرون ساختمان داشته باشد .	کفیپوش سینتیک کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۲۲ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۲۲	اتاق خواب و مطالعه پزشک کشیک	۹.۹۰ = (۷.۵۰ + ۲.۴۰) (با احتساب سرویس بهداشتی و دوش)	این اتاق دارای دوش، توالت و دستشویی مجزا است که در آن به داخل اتاق باز می شود. این اتاق می تواند پنجره به بیرون ساختمان داشته باشد.	کفپوش سینتیک کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۲۳	اتاق انتظار همراهان	۱۱.۵۰ - ۱۴*	اتاق انتظار و استراحت بستگان و همراهان بیمار خارج از بخش مراقبت ویژه و متصل به آن طراحی شود. ورود به این اتاق از راهروهای اصلی بیمارستان است. ارتباط با ایستگاه پرستاری از طریق وسایل الکترونیک دیداری و شنیداری است.	سنگ کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات در صورتیکه در طرح کل بیمارستان توالت و دستشویی و آبخوری عمومی فاصله زیادی با اتاق انتظار همراهان داشته باشد. توالت و دستشویی و آبخوری در نزدیکی اتاق انتظار پیش بینی شود.
۲۴	کارگاه تعمیر تجهیزات	۱۶ متر مربع	کارگاه کوچکی در مجاورت بخش مراقبت ویژه برای تعمیر تجهیزات الکترونیکی مورد نیاز روزمره بخش پیش بینی شود. ورود به این کارگاه از راهروهای عمومی بیمارستان باشد.	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۲۵	فضای رفت و آمد (راهروها)	عرض خالص ۲۴۰ سانتی متر	فضای رفت و آمد به صورت مستقل خارج از حریم فضای بیماران و ایستگاه پرستاری طراحی شود.	کفپوش سینتیک کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)
۲۶	اتاق مانیتورینگ	حدود ۸ متر مربع	فضای رفت و آمد به صورت مستقل خارج از حریم فضای بیماران و ایستگاه پرستاری طراحی شود.	سنگ یا کفپوش	رنگ روغنی نیم مات	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)
۲۷	اتاق UPS	۲*۲	فضای رفت و آمد به صورت مستقل خارج از حریم فضای بیماران و ایستگاه پرستاری طراحی شود.	سنگ یا موزائیک	رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۲۳ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

*جدول مشخصات مربوط به فضاهای موجود در بخش مراقبتهای ویژه بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد . جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به فصل دوازدهم از جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۲-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

در طراحی معماری بیمارستان راهروهایی که مسیر بیماران بستری به بخش های تشخیصی درمانی می باشد باید از مسیر بیماران سرپایی مجزا باشد. این مورد مخصوصا در مورد بیماران بخش های مراقبت ویژه لزوم بیشتری دارد.

- شرایط مناسب محیط بیمار کارکنان در بخش های مراقبت ویژه:

- نور طبیعی

بیماران و کارکنان در بخش های مراقبت ویژه ،برای درک روز و شب نیاز به نور طبیعی دارند.موارد زیردر طراحی پنجره ها ،در جهت تامین نور طبیعی ، رعایت شود.

ابعاد پنجره ها متناسب با شرایط اقلیمی باشد. از ایجاد پنجره های بسیار بزرگ حتی در اقلیم معتدل ، خودداری شود.از ایجاد پنجره پشت سر بیمار خود داری شود. یک یا دو پنجره برای فضای بستری بیماران کافی است . بیشتر پنجره ها در فضای مخصوص

کارکنان ایجاد شود.ترجیح دارد که پنجره در فضای بستری بیماران ثابت باشد در صورت بازشو بودن فقط مقدار کمی از آن باز شودو در همان موقعیت قفل شود. پنجره های باز شو دارای درز نباشد.

- نور مصنوعی

در فضای بستری نور مصنوعی به مقدار کافی برای معاینه بیماران ، مشاهده دستگاهها و انجام تجدید حیات قلبی و تنفسی ، پیش بینی شود. ارجح است که نور مصنوعی مخلوطی از نور سفید و زرد باشد،تا رنگ چهره بیمار بخوبی دیده شود. طراحی چراغهای سقفی به گونه ای باشد که نور مستقیم به چشم بیماران نتابد.

- جلوگیری از صدای نامطلوب

ایجاد سکوت در بخش مراقبت ویژه اهمیت زیادی دارد. مواردی که در طراحی این بخش در جهت جلو گیری از صدای نامطلوب می تواند رعایت شود به شرح زیر است:

- محل استقرار ساختمان بیمارستان- پوسته خارجی ساختمان بیمارستان - فضاهای داخلی و خارجی بخش که تولید صدا می کند (در طراحی معماری سعی شود بخش مراقبت ویژه در جوار فضاهایی که تولید صدا می کند قرار نگیردمانند اتاقهای هوارسان و غیره)- مقررات مدیریت پرستاری در جلوگیری از صدای نامطلوب

- رنگ و فضای معماری

ایجاد محیط مناسب و آرام بخش برای بیماران و کارکنان در بخش های مراقبت ویژه ، یکی از عوامل موثر در بهبودی بیماران می باشد. مواردی که در بالا بردن کیفیت طراحی معماری این بخش موثر است بشرح ذیل می باشد:

- باز بودن فضای بیماران نسبت به ایستگاه پرستاری ،به استثناء اتاقهای ایزوله که با دیوارهای شیشه ای جدا می شود.

- فضای کافی در اطراف تخت بیماران

- جدا شدن فضای تخت هر بیمار بوسیله پرده

- قرارگرفتن ایستگاه پرستاری در مرکز فضای بیماران

- دید مستقیم پرستاران از ایستگاه پرستاری ،روی صورت تمام بیماران

- وجود پنجره در فضای بیماران و در اتاقهای مخصوص کارکنان

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۲۴ از ۱۶۰</p>

رنگ

انتخاب رنگ بعلت شرایط ویژه ای که بیماران دارند، نمی تواند تنوع زیادی داشته باشد. موارد مهم در انتخاب رنگ به شرح زیر است:

در کلیه فضاهای بیماران رنگ غالب، رنگ ترکیبی خاکستری روشن باشد با اختلاف طیف تیره و روشن رنگ بین دیوار ، کف و سقف، از بکار بردن رنگ خاکستری خالص خود داری نمایید. علت استفاده از رنگ ترکیبی خاکستری در بخش های مراقبت ویژه ، برای تشخیص بهتر رنگ بیمار است. از کنتراست رنگ روی خطوطی که در کنسول بالای تخت (چه بصورت کنسول افقی یا عمودی) یا در ایستگاه پرستاری و غیره در بالا بردن کیفیت بصری محیط می توان استفاده کرد. طراح معمار در استفاده از سایر رنگها در محیط های مخصوص کارکنان آزاد است.

جهت اطلاعات بیشتر در خصوص عملکرد بخش ها - مشخصات درها ، ارتباط بخشها ، نقشه اتاقها و همچنین معماری فضاهای بستری و عملکرد پزشکی و پرستاری و تجهیزات پزشکی و ایمنی مربوط به بخش ICU به نشریه شماره (۲-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح‌های عمرانی		جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی					 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
		DOC	تهران	1387	7	1	1
							صفحه ۲۵ از ۱۶۰

«جدول مشخصات درها» «بخش مراقبت ویژه I.C.U»

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	اتاق بستری بیمار (ایزوله)	در از جنس آلومینیوم با دو لنگه مساوی به پهنای ۱۵۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص در ۲۱۰ سانتیمتر است. از ارتفاع ۹۰ سانتیمتر به بالا دارای شیشه سکوریت باشد.
۲	پیش ورودی ایزوله	عرض خالص در ۸۰، سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر است
۳	آزمایشگاه	عرض خالص در ۹۰، سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر است
۳	اتاق کار کثیف	عرض خالص در ۹۰، سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر است ، بدون گریل روی در، ضربه گیر به سمت بیرون، پاخور در هر دو سمت - بطرف داخل باز شود.
۴	اتاق جمع آوری کثیف	عرض خالص در ۱۰۰، سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر است. در ، بطرف داخل باز شود و دارای پنجره روی در باشد .
۵	پیش ورودی	پیش ورودی دارای دو در است . در اول ، در ورود به پیش ورودی که در اصلی بخش محسوب می شود و اتصال به راهروهای اصلی بیمارستان دارد و از نوع ضد آتش می باشد و در دوم، در ورود به داخل بخش است . هر دو در بصورت دو لنگه مساوی باشد. پهنای خالص هر دو در ، ۱۶۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر است. .
۶	اتاق درمان	در ورودی دو لنگه بادبزی به عرض ۱۵۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر باشد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۲۶ از ۱۶۰
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	DOC	تهران	1387	7	1	1	

پهنای خالص در ، ۸۰ سانتیمتر باشد - دارای قفل ایمنی باشد بطوریکه بتواند از بیرون باز شود . در ورودی دوش و توالت و دستشویی معلولان : ابعاد خالص ۹۰ سانتیمتر - باز شو به طرف بیرون با قفل ایمنی و دارای پاخور از هر دو طرف باشد.	سرویسهای بهداشتی و حمام	۷
عرض در انبار مواد و تجهیزات ، خالص ۹۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر باشد .	انبار وسایل و تجهیزات	۸
عرض خالص در، ۹۰ سانتیمتر و دارای پنجره روی در باشد.	آبدارخانه	۹
عرض خالص در ورودی رختکن ها ۸۰ سانتیمتر باشد .	رختکن	۱۰

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۲۷ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش اعمال زایمان- (جدول شماره ۳)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۲۸ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش اعمال زایمان

شماره دستور العمل: ۲۰۳/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۲۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش اعمال زایمان - جدول شماره ۳

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	پیش ورودی	۱۰	مکان رختکن ها در داخل پیش ورودی بخش است	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در صورتیکه سیستم رختکن کارکنان بیمارستان بصورت متمرکز طراحی شده باشد دو رختکن کوچک زنانه و مردانه برای تعویض روپوش پیش بینی می شود. هر یک از رختکن ها دارای دوش است. در صورتیکه سیستم رختکن بیمارستان بصورت غیر متمرکز و محلی طراحی شده باشد، رختکن کارکنان ثابت بخش به صورت زنانه و مردانه پیش بینی شود. طراحی ورودی رختکن ها به گونه ای باشد که داخل رختکن از بیرون دیده نشود.
		۱.۶۰	در کنار رختکن	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	دوش
		۶	مکان رختکن ها در داخل پیش ورودی بخش است	-سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	رختکن کارکنان مرد
		۱.۶۰	در کنار رختکن	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	دوش
۲		۲.۲۰	سرویس بهداشتی کارکنان در پیش ورودی پیش بینی شود.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	تعداد سرویس های بهداشتی کارکنان متناسب با ظرفیت بخش اعمال زایمان باشد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

پیش ورودی	۳	اتاق جمع آوری کثیف	برای ظرفیت ۳۰۰۰ زایمان در سال و بیشتر: ۴.۳۰*۳ برای ظرفیت ۲۵۰۰ زایمان در سال و کمتر: ۴.۱۰*۲.۶۰	مناسب ترین محل برای این اتاق پیش ورودی بخش است زیرا مکانی است که بین قسمت زایمان سزارین و قسمت زایمان طبیعی قرار دارد و به ورودی بخش نزدیک است..	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	عملکرد اتاق: تجهیزاتی که کثیف شده، برای نظافت باید به قسمت کاخ داری بیمارستان فرستاده شود. در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود.
	۴	اتاق معاینه	۱۲	مکان اتاق معاینه در پیش ورودی بخش اعمال زایمان است. در صورت امکان یک درب نیز به داخل بخش داشته باشد.	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	زنان باردار، ابتدا در اتاق معاینه که موقعیت تریاژ را دارد توسط پزشک یا ماما معاینه می شوند. در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود.
	۵	ایستگاه کنترل	۴	در بخش های اعمال زایمان با ظرفیت بیشتر از ۲۵۰۰ زایمان در سال در پیش ورودی بخش ایستگاه کنترل و راهنمایی پیش بینی شود. در گوشه ای مناسب در پیش ورودی کانتر ثابتی برای استقرار ایستگاه کنترل پیش بینی شود به طوریکه در ورودی، در قسمت زایمان سزارین، رختکن ها و اتاق معاینه در دید رس آن باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات قرنیز چوبی ۱۰ سانتیمتری لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	وظیفه باز و بسته کردن قفل الکترونیک در ورودی بخش اعمال زایمان با سیستم دیداری و شنیداری به عهده ایستگاه کنترل است.
	۶	فضای پیش ورودی	۱۱ - ۱۸ *	- ارتباط فضای پیش ورودی به راهروی قسمت زایمان طبیعی بصورت باز است. - قسمت زایمان سزارین با یک در و تعویض تخت مجزا می شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات قرنیز چوبی ۱۰ سانتیمتری لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	ورود و خروج هایی که از طریق پیش ورودی به بخش اعمال زایمان انجام می گیرد به شرح زیر است: - ورود و خروج کارکنان - ورود و خروج زنان باردار و همراهان - ورود زنان باردار برای عمل سزارین - خروج مادر و نوزاد برای انتقال به بخش بستری - ورود وسایل و تجهیزات - ورود و خروج رخت تمیز و کثیف - خروج زباله

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	قسمت	زایمان	سازارین	مساحت	توضیحات	نام استان	نوع سند	توصیه
۷	قسمت زایمان سازارین	اتاق عمل سزارین	۶.۳۰*۶.۳۰	اتاق عمل سزارین ، اتاق اعمال بزرگ محسوب می شود و باید دارای کلیه امکانات اتاقهای عمل باشد و حداقل سطح خالص این اتاق ۳۰ متر مربع است . گوشه ای از اتاق عمل برای استقرار نوزاد و احتمالاً تجدید حیات نوزاد پیش بینی شود . فضایی جهت پانل های دیواری و سقفی تجهیزات و همچنین فضایی جهت استقرار چراغ نگاتسکوپ در نظر گرفته شود.	تهران	DOC	توصیه می شود ارتفاع خالص (از کف تا زیر سقف کاذب) حداقل ۳۶۰ سانتیمتر پیش بینی شود . گوشه های اتاق با پخ ۱۳۵ درجه اجرا گردد..	
۸		آماده سازی استریل	۳.۰۵*۱.۸۵	فضای جنبی اتاق عمل سزارین	تهران	DOC	سطح زیر بنای اتاق به اندازه ای باشد که اسکراب نرس (scrub – Nurse) و همکاری بتواند براحتی ترولی ست ابزار جراحی را برای جراحی سزارین بعدی چیدمان کنند .	
۹		اتاق اسکراب و گان	۳.۰۵*۱.۸۵	برای هر اتاق عمل یک فضای جنبی یا اتاق اسکراب پیش بینی شود .	تهران	DOC	کاشی تا زیر سقف	
۱۰		فضای آمادگی	۶	این فضا می تواند همجوار با فضای ریکاوری و با پارتیشن کوتاهی از فضای ریکاوری جدا شود . به ازای هر اتاق عمل یک تخت آمادگی پیش بینی می شود .	تهران	DOC	کاشی تا زیر سقف	
۱۱		قسمت زایمان سازارین	فضای ریکاوری	۶	فضای ریکاوری برای نگهداری موقت مادران بعد از عمل سزارین است تا از آثار بیهوشی کامل با بی حسی موضعی بهبود یابند .	تهران	DOC	یک تا دو دستشویی بیمارستانی برای مجموعه ریکاوری پیش بینی شود . - ۱/۵ تخت ریکاوری به ازای هر اتاق عمل پیش بینی شود . - در فضای ریکاوری بعد از عمل سزارین فاصله محور تا محور تخت های ریکاوری ۲ متر کمتر نباشد .
۱۲	قسمت زایمان سازارین	اتاق کار کثیف	۳.۳۵*۲.۲۷	این اتاق نزدیک به فضای آمادگی و ریکاوری در قسمت سزارین پیش بینی شود .	تهران	DOC	دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۳۲ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۱۳	اتاق نظافت	۴.۵۰	بسته به ظرفیت بخش اعمال زایمان یک تا دو اتاق نظافت در قسمت زایمان طبیعی و یک اتاق نظافت در قسمت زایمان سزارین پیش بینی شود..	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	اتاق نظافت شامل سه قسمت است : - قسمت تی شوی - قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده - قسمت نگهداری ابزار و وسایل نظافت در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی می شود .
۱۴	ایستگاه پرستاری	۴	در مرکز فضای ریکاوری و آمادگی ، ایستگاه پرستاری کو چکی پیش بینی می شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگی ۱۰ سانتیمتری لبه گرد	رنگ روغنی نیم مات	
۱۵	اتاق آمادگی	۳.۲۰*۲.۴۰	به تناسب ظرفیت بخش اعمال زایمان در این اتاق یک تا چند محل پیش بینی می شود که توسط پرده پلاستیکی از هم جدا هستند. این اتاق دارای توالت و دستشویی است.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۱۶	اتاق درد (یک تختخوابی)	۳*۳	در این قسمت از بخش اعمال زایمان، اتاق یک الی شش تختخوابی و اتاق ایزوله قرار دارد. زنان باردار دوران درد قبل از زایمان را در این اتاقها می گذرانند.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	طراحی و برنامه ریزی مراحل مختلف زایمان و نگهداری نوزادان در سیستم قدیمی و سنتی به شرح زیر است: اتاق آمادگی- اتاق درد - اتاق زایمان طبیعی - ریکاوری بعد از زایمان
۱۷	اتاق زایمان طبیعی	۵.۵۰*۵.۵۰	کلیه استانداردها و ابعاد اتاقهای عمل در این فضا باید رعایت گردد.	کفپوش از جنس وینیل - درز بین کف سازی و قرنیز اتاق با سیلیکون پر شود . درز انبساط و غیره از داخل اتاق عبور نکنند.	کاشی مات با رنگ روشن و ابعاد بزرگ تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	تعداد اتاق زایمان طبیعی متناسب با ظرفیت بخش اعمال زایمان می باشد. در این سیستم یک اتاق زایمان اضافی برای موارد اورژانس پیش بینی می شود. نوزاد بعد از تولد و احتمالاً اعمال تجدید حیات در اتاق زایمان به قسمت پذیرش نوزاد انتقال می یابد.
۱۸	ریکاوری بعد از زایمان طبیعی (دو تختی)	۴.۸۰*۳.۸۰	مادران بعد از زایمان طبیعی به قسمت ریکاوری زایمان طبیعی منتقل می شوند. (زمان ریکاوری حدود سه ساعت می باشد).	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	ترجیحاً اتاقهای زایمان یک تخته در نظر گرفته شود.

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	موضوع	شرح	ملاحظات	توضیحات	ملاحظات	ملاحظات	
۱۹	زیمان طبیعی	اتاق درد ، زایمان و ریکاوری (LDR ROOM)	۶.۴۰*۶.۶۰	در هر اتاق درد زایمان و ریکاوری ، یک سرویس بهداشتی شامل دوش ، توالت و دستشویی پیش بینی شود. پنجره باز شو در این اتاق الزامی است . ارجح است مکان پنجره در قسمت پایین تخت زایمان و ابعاد آن متناسب با اقلیم طراحی شود . پنجره دارای شیشه دو جداره و قفل مخصوص و فقط توسط پرستار قابل باز شدن و دارای پرده کرکره باشد . در طراحی معماری گوشه مناسبی از اتاق درد ، زایمان و ریکاوری برای استقرار نوزاد پیش بینی شود	کفپوش از جنس وینیل - درز بین کف سازی و قرنیز اتاق با سیلیکون پر شود . درز انبساط و غیره از داخل اتاق عبور نکنند.	کاشی مات با رنگ روشن و ابعاد بزرگ تا زیرسقف	سقف کاذب از جنس تخته گچی ، سیستم درای وال درزگیری و بتونه شده با رنگ روغنی نیم مات باشد از جنس گچ و خاک ، دو گچه پرداختی و رنگ روغنی نیم مات پیش بینی شود .
۲۰	زیمان طبیعی	انبار تجهیزات	* ۱۶-۱۰	در اتاق درد ، زایمان و ریکاوری ، برخی ابزار و وسایل پزشکی که اکثراً روی تrolley قرار می گیرند باید آماده استفاده باشند ، برای جلوگیری از بی نظمی، این تrolley ها در انبار هستند تا در موقع لزوم مورد استفاده قرار گیرند.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	هر دو اتاق (LDR) می توانند دارای یک انبار تجهیزات مشترک باشند .
۲۱	زیمان طبیعی	سرویس بهداشتی شامل دوش ، توالت و دستشویی	۲.۲۰		- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	لوله کشی ها بصورت توکار اجرا شود .
۲۲	زیمان طبیعی (فضاهای ایستگاه پرستاری)	ایستگاه پرستاری	برای ظرفیت ۳۰۰۰ زایمان در سال و بیشتر: ۳.۹۰*۵.۴۰ برای ظرفیت ۲۵۰۰ زایمان و کمتر: ۳.۵۰*۴.۴۰	مکان ایستگاه پرستاری در قسمت زایمان طبیعی است و ورودیها و خروجی های زیر را تحت کنترل دارد . - ورودی اصلی بخش اعمال زایمان - ورود به قسمت زایمان سزارین از داخل قسمت زایمان طبیعی - ورود به بخش مراقبت ویژه نوزادان NICU	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	ایستگاه پرستاری ، مرکزاداری و کنترل پرستاری بخش اعمال زایمان است. مکان منشی بخش در فضای ایستگاه پرستاری است . وسعت محل منشی بخش باید به اندازه ای باشد که علاوه بر مکان نوشتار ، محل کامپیوتر ، پرینتر و فاکس نیز پیش بینی شود .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲ ۳	پارک تجهیزات پزشکی	* ۴.۴۰-۵.۱۰	فضای بازی در نزدیکی ایستگاه پرستاری برای پارک تجهیزات پزشکی ضروری ، پیش بینی شود .	- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی یا آلومینیومی)
۲ ۴	اتاق دارو و کار تمیز	برای ظرفیت ۳۰۰۰ زایمان در سال و بیشتر: ۳*۴.۲۰ برای ظرفیت ۲۵۰۰ زایمان در سال و کمتر: ۲.۶۰*۴.۱۰	در قسمت زایمان طبیعی بخش اعمال زایمان و در کنار ایستگاه پرستاری قرار می گیرد .	سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات در این اتاق لوازم مورد نیاز اتاق زایمان بسته بندی و آماده می شوند.در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .
۲ ۵	اتاق کار کثیف	۳.۶۰*۲.۲۰	اتاق کارکثیف و اتاق کار تمیز هرگز نباید ارتباط مستقیم با هم داشته باشند و باید مجاور اتاق زایمان باشد.	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .
۲۶	اتاق نظافت	۴.۵۰		سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات این اتاق شامل سه قسمت است : - قسمت تی شوی - قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده - قسمت نگهداری ابزار و وسایل نظافت - در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .
۲ ۷	انبار مبلمان	۹.۶۰		- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات در این انبار تخت های زایمان ، گهواره ، نوازاد ، انکوباتور، تشک اضافی ، حفاظ تخت و غیره نگهداری می شود .
۲ ۸	انبار رخت تمیز	۳.۶۰		سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات انبار رخت تمیز ، محل نگهداری و آماده سازی پارچه های شسته شده و استریل است .

زایمان طبیعی (فضاهای پشتیبانی)

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۵ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

گنجه تابلوهای برق	۲	مکان گنجه در مسیر راهروهای داخلی قسمت زایمان طبیعی است .				گنجه تابلوهای برق از فضاهای تر و لوله های آب دور باشد و دارای قفل باشد .	۲۹
اتاق UPS	۲*۲	فضای رفت و آمد به صورت مستقل خارج از حریم فضای بیماران و ایستگاه پرستاری طراحی شود .	سنگ یا کفپوش	رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب		۳۰
آزمایشگاه / بانک خون	۳*۴.۱۰	آزمایشگاه داخل بخش اعمال زایمان در قسمت زایمان طبیعی قرار دارد .	سرامیک ضد اسید	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	فضای کافی برای تجهیزات و وسایل زیر پیش بینی شود . - میز آزمایشگاهی - سینک شستشو - یخچال فریزر برای نگهداری نمونه های آزمایشگاه - هود آزمایشگاهی - سانتر یفوژ - یخچال بانک خون - دستشویی بیمارستانی - مکان استقرار کامپیوتر و پرینتر	۳۱
اتاق مدیر بخش	۸		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	بصورت یک اتاق دفتری و دارای میز کنفرانس به ظرفیت ۸ نفر باشد .	۳۲ و کارکنان (فضاهای اداری زایمان طبیعی)

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۳۶ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیزچوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد		۱۲	اتاق پزشک زنان و زایمان	۳ ۳
در این اتاق میز تحریر و میز کنفرانس با ظرفیت ۸ نفر قرار دارد.	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیزچوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد		۸	اتاق سرپرستار بخش	۳ ۴
	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیزچوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد		۷.۵۰	اتاق کشیک	۳ ۵
	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد		۲.۴۰	دوش ، توالت و دستشویی	۳ ۶

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۳۷ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

فضاهای خارج از بخش	۳۷	اتاق استراحت کارکنان	۱۲-۱۴	دو اتاق برای استراحت پزشکان و پرستاران مرد و زن پیش بینی شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیزچوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	تجهیزات لازم برای ارتباط با ایستگاه پرستاری پیش بینی شود بهتر است در فضای استراحت پرسنل ، سرویس بهداشتی در نظر گرفته شود.
	۳۸	آبدارخانه	۳*۲.۲۰	در جوار اتاق استراحت کارکنان قرار می گیرد	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا زیر سقف	
	۳۹	کنفرانس	۱۸	این اتاق جهت برقراری جلسات بین پزشکان، پرسنل و ماماهاست	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیزچوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	اتاق کنفرانس با ظرفیت ۱۲ نفر پیش بینی شود.
	۴۰	فضای انتظار همراهان (سالن انتظار)	سطح زیر بنای سالن انتظار و فضاهای جنبی آن متناسب با ظرفیت مجموعه خدمات زایمان باشد.	موقعیت : بیرون بخش نزدیک پذیرش بخش در بیمارستانهای با ظرفیت پایین اتاقی برای انتظار همراهان که در ورودی آن در بیرون بخش اعمال زایمان می باشد ، پیش بینی شود . در جوار این اتاق توالت و دستشویی قرار می گیرد .	- سنگ - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالایضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیزسنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	سالن انتظار خدمات زایمان دارای سرویس های بهداشتی و کافه تریا می باشد .
	۴۱	اتاق تعمیر تجهیزات		یک اتاق بزرگ برای تعمیر تجهیزات بخش اعمال زایمان و بخش مراقبت ویژه نوزادان در خارج از هر دو بخش پیش بینی شود .	- سنگ - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا زیر سقف	

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۳۸ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

* ظرفیت بخشها و قسمت های مجموعه خدمات زایمان مانند بخش اعمال زایمان ، بخش بستری زایمان ، بخش مراقبت ویژه نوزادان ،درمانگاه زایمان ، ارتباط مستقیم با ظرفیت بیمارستان ندارد بلکه با تعداد زایمان در سال مشخص می شود . جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان با توجه به تعداد نوزادان در سال به نشریه شماره (۳-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مراجعه گردد .
برخی از مواردی که موجب ایجاد محیط مناسب برای مادران و کارکنان بخش اعمال زایمان می شود به شرح زیر است :

- نور طبیعی ، منظره و تهویه طبیعی : ابعاد پنجره ها متناسب با شرایط اقلیمی باشد . در اقلیم های گرم و مرطوب ، و سرد ، ابعاد پنجره کوچک انتخاب شود .
  - در اتاقها سطح پنجره ها از ۲۰ درصد سطح دیواری که دارای پنجره است ، بزرگ تر نباشد و در اقلیم معتدل و بارانی ، ابعاد پنجره ها می تواند بزرگتر انتخاب شود . (حدود ۳۰ در صد سطح دیواری که دارای پنجره است)
  - مکان پنجره ها : در اتاقهای درد ، زایمان و ریکاوری ، مکان پنجره در پایین تخت ، روبروی در ورودی اتاق قرار گیرد . در سایر اتاقهایی که نیاز به پنجره دارد مکان پنجره ها به طرح معمار پروژه بستگی دارد .
  - جلوگیری از تابش آفتاب : جلوگیری از تابش مستقیم آفتاب در بخش اعمال زایمان در کلیه اقلیم های کشور ضروری است .
  - باز شوی پنجره ها : برای استفاده از تهویه طبیعی ممکن است پنجره ها بگونه ای طراحی شود که بتواند بمقدار کمی باز و در همان موقعیت قفل شود . مقدار باز کردن پنجره ها و قفل آن باید توسط پرستاران بخش تنظیم شود .
  - در مورد نور مصنوعی : فضاهای بخش اعمال زایمان ، مخصوصاً قسمت سزارین به راهنمای طراحی تاسیسات برقی بخش اعمال زایمان مراجعه شود .
  - جلوگیری از صدای نامطلوب : مواردی که برای جلوگیری از ورود و انتقال صدای نامطلوب می تواند رعایت شود به شرح زیر است .
- محل استقرار ساختمان بیمارستان : نباید در کنار خیابانهای پر سر و صدای شهر ، فرودگاه ، ایستگاه راه آهن به بزرگراه و غیره ساخته شود . سعی شود زمین بیمارستان بزرگ انتخاب شود تا علاوه بر تامین گسترش آینده ، ساختمان بیمارستان از ترافیک اطراف جدا باشد .

پوسته خارجی بیمارستان : می توان پوسته خارجی را دو جداره طراحی کرد و یک جدار عایق صوتی / حرارتی بین آن بکار برد . ضمناً پنجره ها نیز دو جداره انتخاب شود .

جهت جلوگیری از انتقال صدای اتاقهای زایمان طبیعی و سزارین دیوارهای داخلی که همجوار اتاقهای درد،زایمان و ریکاوری و یا همجوار راهروهای بخش و همچنین دیوارهای داخلی محدوده قسمت زایمان سزارین بصورت دو جداره با عایق صوتی طراحی شود.

بخش زایمان در محلی واقع شود که کمترین بار ترافیکی را داشته باشد. اتاقهای زایمان و سزارین باید در نقاطی واقع شوند که هیچیک از پرسنل برای دسترسی به فضاهای مختلف بخش زایمان مجبور به عبور از فضاهای پشتیبانی نباشد و

برای عبور و مرور در بخش فقط از راهروهای اصلی و فرعی استفاده شود.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>	
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>	
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند DOC</p>	<p>نام استان تهران</p>	<p>سال تهیه 1387</p>	<p>ماه تهیه 7</p>	<p>شماره گزارش 1</p>	<p>ویرایش 1</p>	<p>صفحه ۳۹ از ۱۶۰</p>

- تسهیلات آسایش و ایمنی مادران و نوزادان
- رنگ و فضای معماری : طرح معماری کل بخش به اشکال مختلفی می تواند انجام گیرد . مکانیابی و ارتباط درست قسمت های مختلف بخش اعمال زایمان ، در بالا بردن کیفیت طرح می تواند نقش عمده ای داشته باشد . طراحی داخلی اتاقهای درد ، زایمان و ریکاوری روحیه اتاق بستری را القاء کند . مکان تخت ، فرم و رنگ کنسول بالای تخت ، پنجره اتاق ، نازک کاری ، نور غیر مستقیم چراغ، رنگ و نوع پرده پنجره ، مبلمان و غیره می تواند به ایجاد این روحیه کمک کند . رنگ غالب بخش روشن انتخاب شود. بین رنگ کف و دیوارها کنتراست ملایمی ایجاد شود . می توان در عناصری که سطوح کمی دارند از رنگ های تیره استفاده کرد .

تسهیلات مناسب برای مادران معلول:

- ۱- سرویسهای بهداشتی داخل اتاق با ابعاد و مشخصات معلولان پیش بینی شود .
  - ۲- تخت درد و زایمان قابل تنظیم باشد و برای زن باردار در موقع درد قابل استفاده باشد .
  - ۳- ارتفاع رخت آوربز کمد لباس برای معلولان پیش بینی شود .
- در طراحی بخش اعمال زایمان جهت تخلیه سریع زنان باردار ، مادران و نوزادان در زمان آتش سوزی ، باید سیستم تخلیه افقی را پیش بینی کرد.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۴۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

« جدول مشخصات درها » « فضاهای بخش اعمال زایمان »

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	پیش ورودی بخش	از نوع ضد آتش و خود بسته شو - دو لنگه مساوی - پهنای خالص در ، ۱۶۰ سانتیمتر ، ارتفاع خالص در ، ۲۱۰ سانتیمتر دارای قفل الکترونیک با سیستم دیداری و شنیداری که از ایستگاه کنترل باز و بسته می شود .
۲	اتاق جمع آوری کثیف	پهنای خالص در اتاق جمع آوری کثیف : ۱۰۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر می باشد . در ، به طرف داخل اتاق باز شود .
۳	اتاق درد ، زایمان و ریکاوری	در ورودی اتاق دو لنگه غیر مساوی : (۱۰۰+۵۰) سانتیمتر ، ارتفاع خالص در : ۲۱۰ سانتیمتر . در دارای پنجره نمی باشد ، دستگیره در روی لنگه بزرگ قرار می گیرد در دارای ورق پاخور و ضربه گیر است . جنس ورق پاخور و ضربه گیر از فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم باشد . ارتفاع بالا ورق ضربه گیر ، از کف ۹۰ سانتیمتر و عرض ورق ضربه گیر ، ۳۵ سانتیمتر باشد . ارتفاع بالای ورق پاخور در از کف ، ۳۰ سانتیمتر باشد . روی در دریچه عبور هوا نداشته باشد . زیر در فقط ۶ میلیمتر تا کف فاصله داشته باشد .
۴	سرویس بهداشتی	در سرویس بهداشتی به طرف اتاق باز شو - از دو طرف پاخور داشته باشد . عرض خالص ۸۰ سانتیمتر ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر
۵	اتاق عمل سزارین	در ورودی اتاق دو لنگه مساوی به صورت بادبزی است . پهنای خالص : ۱۶۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر - هر دو لنگه در دارای پنجره با شیشه می باشد . دارای ضربه گیر و پاخور از دو طرف در - بالای در ، در راهرو چراغ سبز و قرمز پیش بینی شود . در زمان عمل جراحی چراغ قرمز روشن می شود .
۶	آماده سازی استریل	در اتاق آماده سازی استریل به عرض ۹۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص ۲۱۰ سانتیمتر است . - در به داخل اتاق جراحی سزارین باز می شود و دارای پنجره و پاخور از دو طرف است .
۷	اسکراب و گان	این اتاق دارای دو در یک لنگه است . در اول به راهروی قسمت سزارین باز می شود . و در دوم یک لنگه بادبزی به اتاق عمل سزارین - عرض خالص هر دو در ، ۹۰ سانتیمتر است . ارجح است که اتاق پنجره ثابتی به داخل اتاق عمل در سزارین داشته باشد . در ارتباطی اتاق اسکراب به اتاق عمل دارای پنجره روی در و پاخور از دو طرف است .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۴۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۸	اتاق دارو و کار تمیز	با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر ، دارای ضربه گیر از بیرون و پاخور از دو طرف
۹	اتاق کار کثیف در قسمت زایمان طبیعی و زایمان سزارین	عرض خالص ۹۰ سانتیمتر ، بدون پنجره و گریل روی در ، ضربه گیر در سمت بیرون ، پاخور هر دو قسمت
۱۰	اتاق جمع آوری کثیف	عرض خالص در : ۱۰۰ سانتیمتر ، ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر - ضربه گیر در دو طرف - ارتفاع بالای ضربه گیر از کف : ۹۰ سانتیمتر - عرض ورق ضربه گیر : ۳۰ سانتیمتر . از جنس ورق فولادی زنگ ناپذیر یا آلومینیوم - پاخور از دو طرف - ارتفاع بالای پاخور از کف : ۹۰ سانتیمتر از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم - پنجره روی در با شیشه سکوریت
۱۱	آزمایشگاه گاز خون / بانک خون	در ورودی ، آزمایشگاه با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر - دارای پنجره ، ضربه گیر از طرف بیرون و پاخور از دو طرف
۱۲	آبدارخانه	عرض خالص در ، ۹۰ سانتیمتر ، ارتفاع خالص ۲۱۰ سانتیمتر - با پنجره و پاخور ، در دو طرف

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۴۲ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش بستری زایمان- (جدول شماره ۴)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۴۳ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش بستری زایمان در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب

شماره دستور العمل: ۲۰۴/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۴۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش بستری زایمان در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب - (جدول شماره ۴)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
فضاهای داخل بخش	اتاق بستری ۴ تختخوابی	سطح خالص هر واحد ۶.۴۵*۶.۸۵	یک اتاق بستری چهار تختخوابی شامل مشخصات زیر است: تخت های بستری عمود بر دو دیوار جانبی است. در ورودی اتاق در محور وسط دیواری که در امتداد راهروی بخش بستری است. و پنجره در محور وسط دیوار جبهه خارجی ساختمان است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	فاصله محور تا محور تخت ها : ۲۶۰ سانتیمتر دور هر یک از تخت های بستری پرده تعبیه شود.
	اتاق بستری یک تختخوابی (ایزوله غیرایزوله) (بدون احتساب ورودی، حمام و سرویس بهداشتی)	:	اتاق بستری یک تختخوابی برای زنان باردار و یا مادرانی که در شرایط سخت قبل یا بعد از زایمان قرار دارند. این اتاق دارای حمام و سرویس بهداشتی است. در ورودی در قسمت پایین تخت و پنجره روبروی در ورودی قرار گیرد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	
	حمام و سرویس بهداشتی	حمام و سرویس: ۱.۲۰*۳.۳۵ حمام و سرویس بهداشتی معلولین: ۲.۷۰*۲.۷۰	حمام، توالت و دستشویی معلولان به صورت جداگانه در کنار یکی از گروههای توالت و دستشویی طراحی گردد. فضای مانور صندلی چرخدار با قطر ۱۵۰ سانتیمتر	-سرامیک با رنگ مات -متضاد با رنگ کاشی	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۴۵ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۵	اتاق یک تختخوابی ایزوله شامل اتاق بستری، حمام و سرویس بهداشتی و پیش ورودی	۶.۷۵*۳.۳۵	پیش ورودی فضای بسته ای است که بین اتاق بستری و راهروی بخش قرار می گیرد. از راهرو یک در به داخل پیش ورودی و از پیش ورودی یک در به داخل اتاق بستری باز می شود.	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل در اتاق ایزوله - سرامیک غیر لغزنده در قسمت پیش ورودی - کف شوی ندارد. 	کاشی تا زیرسقف (با ابعاد بزرگ جهت اتاق ایزوله)	رنگ روغنی نیم مات	عناصر تشکیل دهنده ایستگاه پرستاری : <ul style="list-style-type: none"> - پیشخوان - محل منشی بخش - پرونده های پزشکی - فرم های اداری - میز گزارش نویسی - ترولی اورژانس - سایر امکانات و تسهیلات - ایستگاه پرستاری
۶	اتاق سرپرستار بخش	۷	اتاق سر پرستار بخش در نزدیکی ایستگاه پرستاری پیش بینی می شود. این اتاق برای انجام کارهای اداری و مدیریتی سرپرستار بخش می باشد.	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد. 	رنگ روغنی نیم مات	توصیه می شود اتاق سر پرستار بخش پنجره ای با پرده در سمت داخل آن داشته باشد بطوریکه سر پرستار بتواند ایستگاه پرستاری را مشاهده کند، بدون اینکه از خارج، داخل اتاق دیده شود.	
۷	اتاق دارو و کار تمیز	۴.۵۰*۲.۸۰	این اتاق در فاصله بسیار نزدیکی از ایستگاه پرستاری طراحی می شود. و پنجره داخلی رو به راهرو و ایستگاه پرستاری بخش بستری دارد.	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد. 	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	دستشویی بیمارستانی در این فضا پیش بینی شود.
۸	اتاق کار کثیف	۳.۸۰*۲.۲۰		<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد. 	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	دستشویی بیمارستانی در این فضا پیش بینی شود.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۴۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	بخش	فضای داخل	انبار مواد و تجهیزات	ویژه	مساحت (م ^۲)	توضیحات	مشخصات	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
۱۶	فضاهای خارج بخش		۷.۶۰			در بیمارستانهای ناحیه ای کوچک به صورت گنجه های عمیق که در آن به راهروی بخش بستری باز می شود ، طراحی گردد . و در بقیه بیمارستانها بصورت یک اتاق طراحی شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	تهران	1387	7	1	1
۱۷			۲۰.۱۰ پیش ورودی پله فرار ۳.۵۱:	پله فرار		در پله فرار در طبقه ای باز شود که به محوطه بیرون ساختمان ارتباط داشته باشد. (طبقه همکف)	- سنگ - کف شوی ندارد	تهران	1387	7	1	1
۱۸			۹*۳	آبدارخانه		آبدارخانه بوسیله تجهیزات و دیوارهای کوتاه به سه قسمت مجزا تقسیم می گردد . - قسمت سینی چینی و تهیه چای غذا سرد و نگهداری مواد غذایی - قسمت ظرفشویی - قسمت انبار ظروف تمیز	کاشی تا زیر سقف	تهران	1387	7	1	1
۱۹			۵.۶۰ : رختکن مردان ۱۶.۸۰ : رختکن زنان ۱.۴۴ : کابین رختکن	رختکن کارکنان (زنانه و مردانه)		در سیستمی که رختکن کارکنان بصورت محلی است ، رختکن های کارکنان در فضای خارج بخش بستری زایمان قرار می گیرند .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	تهران	1387	7	1	1
۲۰		۸	اتاق برق			- سنگ - کف شوی ندارد .	تهران	1387	7	1	1	1
۲۱	فضاهای آموزشی در خارج از بخش		۸.۳۰*۶.۱۰	اتاق کنفرانس آموزشی		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	تهران	1387	7	1	1	1

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۴۸ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۲	دفتر پزشکان استاد و رزیدنتها (تعداد ۲ دفتر)	۱۲.۵۰	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات - ر رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	هر دفتر دارای یک میز تحریر و صندلی پزشک ، با تعداد ۴ صندلی راحتی برای مراجعان است .
۲ ۳	اتاق مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پزشکی و مامایی	۳۹.۶۰	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ر رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	.
۲۴	آزمایشگاه تحقیقات	۸	- سرامیک ضداسید - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۲ ۵	سرویسهای بهداشتی دانشجویان	هر واحد ۲.۲۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در کنار سایر فضاهای آموزشی ، آزمایشگاه کوچکی جهت انجام بعضی از آزمایشات تحقیقاتی پیش بینی شود . در بیمارستانهای آموزشی ، در جوار فضاهای آموزشی تعداد ۲ توالت و دستشویی زنانه و مردانه برای پزشکان استاد ، رزیدنتها ، انترن ها و دانشجویان پزشکی و مامایی پیش بینی شود .

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>	
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>	
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۴۹ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

توضیحات کلی:

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص مشخصات مشترک اتاقهای بستری و تجهیزات آنها به فصل هشتم از نشریه شماره (۴-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مراجعه گردد .
  - جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نحوه چیدمان تجهیزات و همچنین نقشه اتاقها و فضاهای بخش بستری زایمان به فصل نهم از نشریه (۴-۲۸۷) مراجعه گردد .
  - جهت اطلاعات بیشتر در خصوص امکانات مناسب برای معلولان در طراحی بخش بستری به فصل ششم از نشریه (۴-۲۸۷) مراجعه گردد.
  - ظرفیت بخش ها و قسمت های مجموعه خدمات زایمان مانند بخش اعمال زایمان، بخش بستری زایمان ، بخش مراقبت ویژه نوزادان ، درمانگاه زایمان ، ارتباط مستقیمی با ظرفیت بیمارستان ندارد بلکه با تعداد زایمان در سال مشخص می شود ، لذا جهت اطلاعات بیشتر مربوط به تعداد و فضاهای مختلف بخش بستری زایمان با توجه به تعداد زایمان در سال به فصل دهم نشریه (۴-۲۸۷) مراجعه گردد .
  - ابعاد پنجره ها در اتاقهای بستری متناسب با شرایط اقلیمی باشد . در اقلیم های گرم و مرطوب ، گرم و خشک و سرد ابعاد پنجره کو چک انتخاب شود .
  - سطح پنجره از ۲۰ درصد سطح دیواری که دارای پنجره است . بزرگتر نباشد .
  - در اقلیم معتدل و بارانی ابعاد پنجره ها می تواند بزرگتر انتخاب شود . (حدود ۳۰ درصد دیواری که دارای پنجره است .)
- موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۵۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

« جدول مشخصات درها » فضاهای بخش بستری زایمان»

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	اتاق بستری ۴ تختخوابی	در ورودی اتاق دو لنگه غیر مساوی - عرض خالص ۱۵۰ سانتیمتر
۲	اتاق بستری یک تختوابی ایزوله و اتاق بستری یک تختخوابی	در ورودی دو لنگه ، عرض خالص لنگه بزرگ ۱۰۰ سانتیمتر و لنگه کوچک ۵۰ سانتی متر - با ضربه گیر در طرف بیرون و پاخور در دو طرف و شیشه روی در - در حمام با عرض خالص ۸۰ سانتیمتر و پاخور از دو طرف
۳	اتاق دارو و کار تمیز	در ورودی اتاق با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع - ضربه گیر از طرف بیرون - پاخور از هر دو طرف
۴	اتاق و حمام نوزادان	در ورودی با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر با ضربه گیر از طرف بیرون و پاخور از دو طرف - در حمام با عرض ۸۰ سانتیمتر ، ضربه گیر از طرف بیرون - پاخور از دو طرف
۵	اتاق کار کثیف	در اتاق با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع - بدون گریل روی در - ضربه گیر به سمت بیرون و پاخور در هر دو سمت - در بطرف داخل باز می شود .
۶	اتاق جمع آوری کثیف	در ورودی اتاق : عرض خالص ۱۰۰ سانتیمتر و ۲۱۰ سانتیمتر ارتفاع - دارای پنجره روی در - ضربه گیر از طرف بیرون و پاخور در هر دو طرف - در بطرف داخل باز می شود .
۷	دوش و توالت و دستشویی معلولان	در ورودی دوش و توالت و دستشویی معلولان : ابعاد خالص ۹۰ سانتیمتر - با زشو به طرف بیرون با قفل ایمنی - دارای پاخور از هر دو طرف
۸	اتاق نظافت	در ورودی به عرض خالص ۹۰ سانتیمتر - دارای پنجره روی در - ضربه گیر از طرف بیرون و پاخور در هر دو طرف
۹	دوش مادران	در ورودی دوش ، ابعاد خالص ۸۰ سانتیمتر - با زشو به طرف بیرون و دارای قفل ایمنی و پاخور از دو طرف
۱۰	اتاق کنفرانس آموزشی	در ورودی اتاق به صورت بادبزی با عرض خالص ۱۲۰ سانتیمتر - دارای پاخور از دو طرف - دارای پنجره روی در
۱۱	آبدارخانه	در ورودی آبدارخانه ، یک لنگه ، بادبزی ، دارای پنجره ، ضربه گیر و پاخور از دو طرف و با عرض خالص ۹۰ سانتیمتر
۱۲	سرویس بهداشتی مادران	عرض خالص در ورودی ۸۰ سانتیمتر - با زشو به طرف بیرون و دارای قفل ایمنی و پاخور از دو طرف

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۵۱ از ۱۶۰
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	DOC	تهران	1387	7	1	1	

عرض خالص در ورودی ۸۰ سانتیمتر	وان درمان نشسته	۱۳
عرض خالص در ورودی رختکن ها ۸۰ سانتیمتر باشد .	رختکن کارکنان	۱۵

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۵۲ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه نوزادان (NICU) - (جدول شماره ۵)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۵۳ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه نوزادان (NICU)

شماره دستور العمل: ۲۰۵/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۵۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه نوزادان (NICU) - (جدول شماره ۵)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
منطقه پیش ورودی	۱ رختکن ها	رختکن مردان : ۶ رختکن زنان : ۱۰ دوش : ۱.۶۰ رختکن مادران : ۴	در صورتیکه سیستم رختکن کارکنان بیمارستان بصورت متمرکز برنامه ریزی شده باشد . دو رختکن کوچک زنانه و مردانه برای تعویض روپوش در بخش مراقبت ویژه نوزادان پیش بینی می شود و در صورتیکه بصورت غیر متمرکز برنامه ریزی باشد ، دو رختکن کامل برای کارکنان ثابت و غیر ثابت به صورت زنانه و مردانه پیش بینی می شود . رختکن ها در پیش ورودی قرار می گیرند .	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی سوراخدار ۶۰*۶۰	ورود به رختکن ها به گونه ای طراحی شود که با باز شدن در رختکن ، داخل آن دیده نشود . در داخل رختکن دوش پیش بینی شود رختکن مادران دارای کمد یک نفره برای هر مادر باشد . در طراحی داخل رختکن مکانی برای نیمکت پیش بینی شود .
	۲ سرویس بهداشتی	۲.۴۰	برای جلوگیری از انتشار عفونت سرویسهای بهداشتی کارکنان و مادران در قسمت پیش ورودی قرار داده می شوند . (تعداد ۳ سرویس بهداشتی)	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی سوراخدار ۶۰*۶۰	
	۳ اتاق جمع آوری کثیف	۳.۸۰*۲.۴۰	این اتاق در قسمت پیش ورودی قرار دارد .	-سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی سوراخدار ۶۰*۶۰	داخل اتاق ، دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۵۵ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

داخل اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود. این اتاق شامل سه قسمت است: ۱- قسمت تی شوی ۲- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده ۳- قسمت نگهداری ابزار و وسایل نظافت کننده	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی سوراخدار ۶۰*۶۰	کاشی تا زیر سقف	-سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	این اتاق در قسمت پیش ورودی قرار دارد.	۴.۵	اتاق نظافت	۴
.	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	- سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفیوش - کف شوی ندارد.	این اتاق در منطقه پیش ورودی قرار دارد.	۹	اتاق آموزش بستگان نوزاد	۵
این اتاق دارای دوش، توالت و دستشویی است که در آن به داخل اتاق باز می شود.	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	- سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفیوش - کف شوی ندارد	این اتاق در منطقه پیش ورودی قرار دارد.	۷.۵	اتاق پزشک کشیک	۶
در این فضا، یک سینک اسکراب دو نفره پیش بینی می شود.	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن	کاشی تا زیر سقف	کفیوش بدون درز	این فضا در پیش ورودی بخش قرار دارد.	۳.۲	فضای اسکراب و گان	۷ بستری

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۵۶ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۸	گنجه تابلو برق	۲	مکان گنجه در مسیر راهروهای داخلی قسمت پیش ورودی باشد . جلوی گنجه فضای کافی برای تعمیرات پیش بینی شود تا مسیر حرکتی کارکنان بخش را سد نکند .			گنجه تابلوی برق از فضای تر و لوله های آب دور باشد .
۹	فضای بستری نوزادان	هر وا حد بستری: ۳.۲۰*۳.۶۰	بخش مراقبت ویژه نوزادان هم جوار با بخش اعمال زایمان طراحی شود . از راهروهای بخش اعمال زایمان ورودی مستقیم به قسمت بستری نوزادان پیش بینی شود . هر مدول بستری نوزادان از ۲ واحد بستری نوزاد تا حداکثر ۶ واحد بستری نوزاد می تواند تشکیل شود . ۴ واحد بستری در هر مدول بهترین انتخاب است . در فضای بستری برای هر چهار گهواره یا انکوباتور: ۸.۲۰*۷.۲۰	کفپوش کانداکتیو کف شوی ندارد .	کاشی با ابعاد بزرگ با رنگ روشن و مات تا زیر سقف	مدول بستری نوزادان یک فضای نیمه باز است . در هر مدول بستری واحدهای بستری نوزاد با تیغه هایی که قسمتی از آن با شیشه سکوریت پوشیده شده از هم و از راهرو و از فضای پارک تجهیزات جدا می شوند . پنجره های خارجی قسمت بستری بصورت ثابت و سطح پنجره نسبت به سطح فضای مدول بستری و اتاق ایزوله کوچک انتخاب شود.
۱۰	فضای پارک تجهیزات	۷.۲۰*۱.۵۰	انتهای مدول های بستری نوزادان ، فضایی پیش بینی می شود . این فضا که تمام مدول های بستری نوزادان را به هم متصل می کند ، برای پارک تجهیزات پزشکی و بیمارستانی مورد استفاده قرار می گیرد.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	سقف کاذب	
۱۱	اتاق بستری ایزوله	فضای کل اتاق: ۵.۶۰*۳.۲۰ - فضای سرویس: ۳.۲۰*۱.۵۰	هر اتاق ایزوله دارای فضای سرویس می باشد . که ورودی اتاق به این فضای سرویس باز می شود . فضای سرویس قسمتی از اتاق است در ورودی اتاقهای ایزوله یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .	سرامیک غیرلغزنده	سقف کاذب	هر اتاق ایزوله دارای دو قسمت است : ۱- فضای سرویس ۲- اتاق بستری نوزاد

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۵۷ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

نوزاد بوسیله سیستم مانیتورینگ با مانیتور مرکزی در ایستگاه پرستاری اتصال داشته باشد . دیوار اتاق که مجاور راهروی بخش است . دارای پنجره بزرگ با شیشه سکوریت است که دید گروه پرستاری به داخل اتاق تامین شود .	- اتاق بستری نوزاد: ۴*۳.۲۰					
کاشی تا زیر سقف با کاشی های بزرگ رنگ روشن و مات	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن	در صورتیکه اتاق ایزوله پنجره به بیرون داشته باشد ، پنجره ها بصورت ثابت خواهد بود و با پرده کرکره نور تنظیم می شود .				
مکان ایستگاه پرستاری در مرکز مدول های بستری نوزادان قرارداد و قسمت های زیر تحت کنترل است :	۶.۹۰*۴.۱۵	ایستگاه پرستاری	فضاهای ایستگاه پرستاری	۱۲		
- سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز ۱۰ سانتی متر - چوبی لبه پخ	عناصر تشکیل دهنده ایستگاه پرستاری: ۱- پیشخوان ۲- پرونده های پزشکی ۳- میز گزارش نویسی ۴- میز کامپیوتر و سایر تسهیلات در ایستگاه پرستاری در نزدیکی ایستگاه پرستاری فضایی برای پارک ۳ تا ۴ انکوباتور مخصوص آورد و برد نوزادان پیش بینی شود .	رنگ روغنی نیم مات یا سقف کاذب از جنس رابیتس			
سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	۴.۱۵*۳.۲۰	فضای دارو و کار تمیز	فضاهای ایستگاه پرستاری	۱۳		
نوزادان را بعد از ورود به بخش مراقبت ویژه نوزادان از دری که قسمت بستری نوزادان را به بخش اعمال زایمان وصل می کند به اتاق معاینه نوزادان وارد می کنند .	۴.۸۰*۳.۲۰	اتاق معاینه عمومی نوزاد	فضاهای معاینه و درمان	۱۴		
این اتاق در مجاورت اتاق معاینه عمومی نوزاد قرار دارد و در آن مستقیماً از داخل اتاق معاینه عمومی باز می شود و برای معاینه چشم و گوش و کاسه سر نوزاد استفاده می شود .	۳.۲۰*۲.۲۰	اتاق معاینه چشم و گوش و کاسه سر نوزاد	فضاهای معاینه و درمان	۱۵		
آن دسته از اعمال درمانی و یا جراحی کوچک که امکان انجام آن در محل بستری نوزاد نباشد ، در اتاق درمان انجام می گیرد .	۴.۴۰*۴.۲۰	اتاق درمان	فضاهای معاینه و درمان	۱۶		
کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن	اتاق درمان بدون پنجره ، با دیوارها ، سقف و در آکوستیک ساخته می شود و امکان تاریک شدن کامل را دارد .	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن			
کف پوش آنتی استاتیک	کاشی تا زیر سقف	اتاق درمان بدون پنجره ، با دیوارها ، سقف و در آکوستیک ساخته می شود و امکان تاریک شدن کامل را دارد .	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن			
کف پوش آنتی استاتیک	کاشی تا زیر سقف	اتاق درمان بدون پنجره ، با دیوارها ، سقف و در آکوستیک ساخته می شود و امکان تاریک شدن کامل را دارد .	سقف کاذب از جنس پانلهای هایژن			

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۵۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

فضاهای اداری و کارکنان	۱۷	اتاق مدیر بخش	۵*۳.۵۰	در بخش مراقبت ویژه نوزادان ، مسئولیت پزشکی بخش به عهده مدیر بخش است .	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات	اتاق مدیر بخش بصورت یک اتاق دفتری مبلمان می شود و دارای میز کنفرانس ۸ نفره است .
	۱۸	اتاق منشی بخش	۷	اتاق منشی بخش بین اتاق مدیر بخش و اتاق سرپرستار بخش است .	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات	
	۱۹	اتاق سرپرستار بخش	۸	در داخل بخش نوزادان پیش بینی شود	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات	در اتاق سر پرستار بخش علاوه بر میز تحریر یک میز کنفرانس ۸ نفره پیش بینی شود .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۵۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۰	اتاق پزشک	۱۰	دفتر کوچکی برای پزشک متخصص کودکان یا رزیدنت مقیم پیش بینی گردد .	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات
۲۱	اتاق استراحت کارکنان	۴*۳	یک ضلع این اتاق پنجره بزرگی با شیشه سکوریت برای دید به مدول های بستری نوزادان داشته باشد .	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات
۲۲	آبدارخانه	۳*۲.۲۰	آبدارخانه کارکنان بصورت قسمتی از اتاق استراحت کارکنان طراحی شود و مستقیماً به راهروی بخش ارتباط ندارد .	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد . 	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۲۳	آزمایشگاه	۴*۲.۸۰	برای مواردی که تعداد زایمان از ۵۰۰۰ زایمان در سال بیشتر است در داخل بخش مراقبت ویژه نوزادان پیش بینی شود .	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک ضد اسید - کف شوی دارد 	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۲۴	انبار رخت تمیز	۳.۰۶	در داخل بخش طراحی شود .	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد 	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۲۵	انبار وسایل و تجهیزات پزشکی	۸		<ul style="list-style-type: none"> - سنگ پلاک به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات

فضاهای پشتیبانی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۶	اتاق تهیه شیر و شیر دهی مادر	۴*۲.۸۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس پانلهای انتی باکتریال
۲ ۷	اتاق UPS	۲*۲	جهت تغذیه الکتریکی دستگاههای ویژه نگهداری کودک	رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب

توضیحات کلی:

بخش مراقبت ویژه نوزادان الزاماً باید در جوار بخش اعمال زایمان طراحی شود .

- محاسبات ظرفیت بخش مراقبت ویژه نوزادان مبتنی بر پذیرش نوزادان متولد شده در بخش اعمال زایمان بیمارستانی می باشد .

- جهت اطلاعات بیشتر مربوط به تعداد و فضاهای مختلف به نشریه شماره (۵-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

- ارجح است مکان بخش مراقبت ویژه نوزادان پذیرش شده از خارج از بیمارستان ، زیاد دور از مجموعه خدمات زایمان نباشد .

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نحوه چیدمان و همچنین نقشه اتاقها و فضاهای بخش مراقبت ویژه نوزادان (NICU) به فصل دهم از نشریه شماره (۵-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مراجعه گردد .

- کلیه سقفهای کاذبی که محل عبور لوله ها می باشند بایستی با ورق آلو مینیومی سوراخدار پوشانده شوند.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور

دقیق مشخص خواهد شد.

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

«جدول مشخصات درها» «بخش مراقبت ویژه نوزادان»

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	ورودی بخش	از نوع ضد آتش و خود بسته شو - در دو لنگه مساوی - پهنای خالص در ، ۱۶۰ سانتیمتر ، ارتفاع خالص در ، ۲۱۰ سانتیمتر- دارای قفل الکترونیک با سیستم دیداری و شنیداری که از ایستگاه کنترل باز و بسته می شود .
۲	اتاق جمع آوری کثیف	پهنای خالص در اتاق جمع آوری کثیف : ۱۰۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص آن ۲۱۰ سانتیمتر می باشد . در بصورت بادبزی باشد - ضربه گیر دو طرف - پاخور از دو طرف - دارای پنجره با شیشه سکوریت
۳	اتاق بستری ایزوله	عرض خالص در ورودی اتاق ۱۲۰ سانتیمتر و ارتفاع خالص ۲۱۰ سانتیمتر- در به داخل فضای سرویس اتاق باز می شود- در باید دارای فنر خود بسته شو باشد .
۴	اتاق معاینه عمومی و اتاق معاینه چشم و گوش و کاسه سر	در ورودی : عرض خالص ۱۲۰ سانتیمتر ، ارتفاع از کف ۲۱۰ سانتیمتر ، دارای ضربه گیر ، در طرف بیرونی از جنس ورق رنگ ناپذیر یا آلومینیوم - پاخور از دو طرف و پنجره روی در از شیشه سکوریت . در ورود به اتاق معاینه چشم و گوش : عایق شده با فوم و رویه چرمی از دو طرف - عرض در : ۹۰ سانتیمتر، ارتفاع در : ۲۱۰ سانتیمتر- بدون پنجره روی در
۵	اتاق درمان	در ورودی : عرض خالص ۱۲۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف : ۲۱۰ سانتیمتر - دارای ضربه گیر از طرف بیرون - پاخور از دو طرف و پنجره روی در از شیشه سکوریت
۶	اتاق تهیه شیر و شیر دهی مادر	در ورودی : عرض خالص : ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر با ضربه گیر از طرف بیرون و پاخور از دو طرف - بدون پنجره روی در
۷	اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه	در ورودی : عرض خالص : ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر - با پنجره روی در از شیشه سکوریت
۸	آزمایشگاه گاز خون	در ورودی : ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص : ۲۱۰ سانتیمتر - دارای شیشه روی در - پاخور از دو طرف

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۶۲ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در مجموعه خدمات زایمان (درمانگاه زایمان) - جدول شماره ۶

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۶۳ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در مجموعه خدمات زایمان (درمانگاه زایمان)

شماره دستور العمل: ۲۰۶/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در مجموعه خدمات زایمان (درمانگاه زایمان) - جدول شماره ۶

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	ورودی		در صورتیکه ورودی مجموعه خدمات زایمان مستقیماً از بیرون ساختمان پیش بینی شود، در جلوی ورودی، محوطه ای برای توقف آمبولانس و ماشین های سواری پیش بینی شود - ورودی سر پوشیده باشد - ورودی به سالن انتظار از طریق وستیبول (راهرو) انجام گیرد. هر دو در وستیبول به صورت کشویی الکترونیکی باز و بسته شود .. در صورتیکه مجموعه خدمات زایمان، در طبقات ساختمان بیمارستان طراحی شود یک آسانسور تخت بر مخصوص این مجموعه پیش بینی شود. این آسانسور مستقیماً از ورودی اصلی بیمارستان به سالن انتظار مجموعه ارتباط داشته باشد.	- سنگ - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	
۲	سالن انتظار	- برای تعداد ۳۰۰۰ زایمان در سال: ۴۸ m ² - برای تعداد ۵۰۰۰ زایمان در سال: ۸۰ m ² - برای تعداد ۷۰۰۰ زایمان در سال: ۱۱۲ m ²	در طراحی فضای انتظار با انتخاب رنگ و مصالح مناسب محیط مطبوعی برای مادران و زنان باردار و همراهان آنها ایجاد گردد. وجود پنجره و نور طبیعی در این فضا ضروری است. مکان مناسبی برای تلفن عمومی و آبخوری پیش بینی شود ..	سنگ کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۵ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۳	اطلاعات ، پذیرش و صندوق	۱۶-۲۱ *	برای هر ۳۰۰۰ زایمان در سال دو کابین پذیرش لازمست . برای هر ۶۰۰۰ زایمان در سال یک کابین صندوق برای پرداخت ها در کنار پذیرش پیش بینی شود . کانتراطلاعات می توان چسبیده به کانترا پذیرش یا مجزا طراحی شود .	سنگ کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پذیرش کلیه بخشها و قسمتهایی که در خدمات زایمان قرار دارند مانند بخش اعمال زایمان ، بخش بستری زایمان ، درمانگاه زایمان در این قسمت انجام می شود .
۴	سرویسهای بهداشتی	زنانه: ۱۳.۴۴ مردانه: ۷.۱۴	برای هر ۳۰۰۰ زایمان در سال سرویس بهداشتی زنانه با یک کابین توالت فرنگی ، یک کابین توالت ایرانی و ۲ دستشویی ، یک توالت و دستشویی مردانه برای همراهان مرد و یک توالت و دستشویی برای معلولان	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۵	تعویض پوشک نوزاد	۴-۶	این اتاق در قسمت انتظار مجموعه خدمات زایمان و نزدیک به انتظار فرعی درمانگاه زایمان باشد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	اتاق دارای دستشویی است .
۶	اتاق شیر دهی نوزاد	۶	این اتاق در قسمت انتظار اصلی مجموعه زایمان و نزدیک به انتظار فرعی درمانگاه زایمان باشد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۶ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۷	اتاق نظافت	۴.۵	اتاق نظافت در کنار سرویسهای بهداشتی طراحی شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	اتاق نظافت برای نظافت سالن انتظار ، پذیرش ، کافه تریاوسرویسهای بهداشتی قسمت اداری و واحد آموزش پزشکی است.
۸	کافه تریا	۳۰-۴۲ *	کافه تریا دارای قسمت نشیمن ، کانتر سرویس آبدارخانه ، ظرفشویی و انبار است .	سنگ چینی به ضخامت ۲.۵ سانتیمتر	- رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتی متر	رنگ پلاستیک	کافه تریا به تمام مراجعان به مجموعه ، سرویس می دهد.
۹	اتاق برق	۸-۱۰ *	یک اتاق برق برای تابلوهای زمینی برق که در ارتباط با تمام تابلوهای داخل بخش ها و قسمت های مجموعه خدمات زایمان است ، پیش بینی شود .	- سنگ - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	هوادهی به این اتاق از طریق کانال از فضای خارج از اتاق به این اتاق انجام شود .
۱۰	پله فرار	۳.۱۰*۷.۱۸	در صورتیکه در طراحی کل ساختمان بیمارستان ، مجموعه خدمات زایمان در طبقات ساختمان طراحی شود ، یک پله فرار که به سالن انتظار ارتباط دارد پیش بینی شود . خروجی پله فرار در طبقه ای باز شود که به محوطه بیرون ساختمان (معمولا طبقه همکف) ارتباط داشته باشد .	کف پله : سنگی با پاگیر مناسب کف پله : ۲۹ سانتیمتر رایزر پله : ۱۷.۵ سانتیمتر	- رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	عرض خالص پله فرار : ۱۳۰ سانتیمتر عمق خالص پاگرد : ۱۸۵ سانتیمتر پله فرار : مجهز به سیستم روشنایی اضطراری و همچنین مجهز به فن هوادهی جهت ایجاد فشار مثبت و دربهای ضد آتش باشد. باشد .

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۶۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

درمانگاه زایمان	۱۱	منشی درمانگاه	۸	میز منشی درمانگاه در مکانی قرار می گیرد که به اتاقهای مشاوره و معاینه پزشک، انتظار فرعی و اتاقهای سونوگرافی اشراف کامل داشته باشد.	<ul style="list-style-type: none"> - کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد. 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتی متر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات
	۱۲	انتظار فرعی	۳۰ - ۱۳.۵ *	به ازای هر اتاق مشاوره و معاینه و سونوگرافی، تعداد ۲ صندلی انتظار پیش بینی شود. در طراحی فضای انتظار فرعی با انتخاب رنگ و مصالح مناسب محیط آرام و مطبوعی برای مادران و زنان باردار فراهم گردد.	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - عرض ضربه گیر چوبی ۲۵ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)
	۱۳	توالت بانوان	۲.۴۰	در نزدیکی فضای انتظار فرعی نزدیک به اتاقهای معاینه و مشاهده پزشک و سونوگرافی دو دستگاه توالت و دستشویی پیش بینی شود. ورودی توالت و دستشویی از مکان انتظار فرعی دیده نشود.	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - با رنگ مات متضاد با رنگ کاشی - کف شوی دارد 	<ul style="list-style-type: none"> - کاشی تا زیر سقف 	رنگ روغنی نیم مات
	۱۴	توالت نمونه گیری	۲.۴۰	دو توالت فرنگی و دستشویی برای نمونه گیری در جوار اتاق کار کثیف پیش بینی شود	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - با رنگ مات متضاد با رنگ کاشی - کف شوی دارد. 	<ul style="list-style-type: none"> - کاشی تا زیر سقف 	رنگ روغنی نیم مات

در صورتیکه از فضای انتظار فرعی برای انتظار سونوگرافی استفاده شود، تعداد صندلیهای مشخص در فضای انتظار که رنگ آنها متفاوت باشد برای این منظور پیش بینی شود.

درهای توالت و دستشویی به بیرون باز شود. توالتها فرنگی باشند و دو طرف آنها دستگیره از لوله کرومه پیش بینی شود.

یکی از توالت و دستشویی ها برای معلولان مناسب باشد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۶۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

درمانگاه زایمان (فضاهای پشتیبانی)	۱۵	اتاق مشاوره و معاینه پزشک	گزینه اول : ۵.۳۰*۳ گزینه دوم : ۴.۸۰*۳.۳۰	اتاق مشاوره و معاینه دارای دو قسمت است: ۱- قسمت مشاوره پزشک ۲- قسمت معاینه (این قسمت با پارتیشن یا پرده یا دیوار ثابت از قسمت دفتر پزشکی مجزا می شود.) ورودی اتاق مشاوره و معاینه بصورتی طراحی شود که قسمت معاینه از راهرو و فضای انتظار دیده نشود. گفتگوی پزشک با زن باردار یا مادر نباید در راهرو و فضای انتظار شنیده شود. این موضوع در طراحی در و دیوارها رعایت شود.	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - ارتفاع بالای ضربه گیر از کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد. قسمت مشاوره اتاق دارای پنجره با پرده کرکره باشد.
	۱۶	سونوگرافی	۵.۳۰ * ۳	مکان اتاقهای سونوگرافی در نزدیکی اتاقهای مشاوره و معاینه پزشک پیش بینی شود. هر اتاق سونوگرافی دارای سه قسمت است. ۱- ورود به اتاق : این قسمت بوسیله پارتیشن، پرده یا دیوار ثابت به طریقی طراحی می شود که با باز شدن در اتاق، داخل آن دیده نشود. ۲- رختکن : در رختکن به طرف اتاق سونوگرافی باز شود. ۳- معاینات سونوگرافی : در این قسمت تخت معاینه، دستگاه سونوگرافی، میز و صندلی برای گزارش نویسی قرار دارد.	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - ارتفاع بالای ضربه گیر از کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	رنگ روغنی نیم مات	نزدیکی توالت زنان به اتاقهای سونوگرافی ضروری است.
	۱۷	اتاق کار تمیز	۳.۶۰ * ۲.۶۰	این اتاق محل آماده سازی وسایل استریل و تمیز برای اتاقهای مشاوره و معاینه پزشک و اتاقهای سونوگرافی است.	<ul style="list-style-type: none"> - کاشی تا زیر سقف 	رنگ روغنی نیم مات	فضاهای پشتیبانی بطور مشترک بین درمانگاه زایمان، سونوگرافی، و واحد ارزیابی زایمان مورد استفاده قرار می گیرد.
	۱۸	اتاق کار کثیف	۳.۵۰ * ۲.۲۰	این اتاق در کنار اتاق کار تمیز قرار می گیرد و توالت های نمونه گیری در جوار این اتاق طراحی می شوند.	<ul style="list-style-type: none"> - کاشی تا زیر سقف - کف شوی دارد. 	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۶۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	

۱۹	اتاق جمع آوری رخت کثیف	۲.۶۰ * ۴.۱۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
۲۰	انبار وسایل و تجهیزات	۴.۵	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتی متر	رنگ روغنی نیم مات
۲۱	انبار رخت تمیز	۱.۶۰ * ۲.۲۵	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات در این انبار تجهیزات و وسایل زیر پیش بینی شود . - قفسه برای نگهداری البسه - مکان پارک ترولی
۲۲	اتاق نظافت	۱.۸۰ * ۲.۵۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات اتاق نظافت شامل سه قسمت است : ۱- قسمت تی شوی ۲- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده ۳- قسمت نگهداری ابزار و وسایل نظافت
۲۳	رختکن کارکنان	۲ * ۴.۷۰	- سرامیک غیر لغزنده	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات در هر رختکن یک دوش پیش بینی شود . طراحی ورودی رختکن به گونه ای باشد که داخل رختکن دیده نشود .
۲۴	سرویسهای بهداشتی کارکنان	۲.۲۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات سرویس بهداشتی کارکنان بصورت زنانه و مردانه مجزا با توالت ایرانی و دستشویی طراحی گردد .

درمانگاه زایمان (فضاهای پشتیبانی)

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

هوادهی به اتاق به گونه ای طراحی گردد که فشار هوای اتاق منفی باشد .	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر 	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد . 		۳ * ۳.۴۰	اتاق استراحت کارکنان	۲ ۵
در آبدارخانه فقط غذای سبک ،چای ،قهوه و نوشیدنیهای تهیه می شود. شستشوی ظروف در آبدارخانه انجام می شود. این آبدارخانه فقط به کارکنان اختصاص دارد .	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - کاشی تا زیر سقف 	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد . 	مکان آبدارخانه در جوار اتاق استراحت کارکنان است	۳*۲	آبدارخانه	۲۶
این اتاق برای هر مرحله آموزش باید گنجایش حدود ۱۰ نفر را داشته باشد . ورود به اتاق بدون کفش است .	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر 	<ul style="list-style-type: none"> - کف اتاق با موکت فرش میشود . - ورود اتاق بدون کفش است . - در ابتدای ورود یک گنجه کفش قرار دارد . 	زنان باردار در این اتاق برای طی دوران بارداری آموزش می بینند.	۴.۳۰ * ۳.۵۰	اتاق آموزش	۲ ۷
	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر 	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد . 	اتاقی برای دو پزشک که مسئولیت کل مجموعه خدمات زایمان را دارند پیش بینی شود .	۱۰-۲۰ *	دفتر پزشکان	۲ ۸ فضاهای اداری

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۹	دفتر سوپروایزر	۳.۸۰ * ۲.۸۰	یک اتاق برای سوپروایزر کل مجموعه خدمات زایمان پیش بینی شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۳۰	اتاق اداری	۸-۱۵ *	یک اتاق برای هر دو نفر کارمند اداری که کلیه امور اداری مجموعه را انجام می دهند پیش بینی شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۳۱	دفتر پزشک متخصص سونوگرافی	۱۰	اتاق برای مسئول سونوگرافی در مجموعه خدمات زایمان پیش بینی شود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	این واحد در جوار درمانگاه زایمان طراحی شود . در این واحد فضاهای پشتیبانی که دسترسی سریع به آنها ضروری بود ه پیش بینی می شود . بقیه فضاهای پشتیبانی لازم به صورت مشترک با فضاهای پشتیبانی درمانگاه استفاده می شود مانند :	حداقل ابعاد ۳.۲۰ * ۳.۴۰	فضای مانیورینگ زنان باردار: این فضا شامل حداقل چهار فضای بستری باز است که برای ۳۰۰۰ زایمان در سال جوابگو است . برای هر ۱۰۰۰ زایمان اضافه بر ۳۰۰۰ زایمان در سال یک فضای بستری اضافه می شود .	۳ ۲					
				۱- رختکن کارکنان ۲- سرویسهای بهداشتی کارکنان ۳- انبار تجهیزات ۴- اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه ۵- انبار رخت تمیز								
				رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر				- کفپوش از جنس وینیل	در این واحد یک اتاق مشاوره و معاینه پزشک با مشخصات ردیف ۱۵ پیش بینی گردد .	۱۵.۶۰	اتاق مشاوره و معاینه پزشک	۳ ۲
				رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر				- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	مکان ایستگاه پرستاری روبروی فضاهای بستری خارج از مسیر رفت و آمد است .	۳.۶۰ * ۳.۳۰	ایستگاه پرستاری	واحد ارزیابی زایمان ۳ ۴
رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات - کاشی تا زیر سقف	- سرامیک غیر لغزنده		اتاق دارو و کار تمیز	۳.۷۰ * ۲.۴۰	۲ ۵						

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۷۳ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۳ ۶	سرویس بهداشتی زنان باردار	۲.۴۰	در این واحد دو اتاقک توالت و دستشویی جهت استفاده زنان باردار پیش بینی شود . توالت ها از نوع فرنگی باشد . در توالت ها به بیرون باز شود و دارای قفل ایمنی باشد .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات		
۳ ۷	اتاق کار کتیف	۷.۷۰		- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات		
۳ ۸	آبدارخانه	۳ * ۲.۲۰		- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این ابدارخانه برای آشامیدنی ها و تغذیه سبک زنان باردار پیش بینی می شود.	
۳ ۹	اتاق نظافت	۳/۳۰	در این واحد اتاق نظافت با مشخصات ردیف ۲۲ پیش بینی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات		
۴۰	اتاق کنفرانس	۶.۹۰ * ۶.۱۰	قسمت نشیمن دانشجویان ، دارای گنجایش ۳۰ صندلی با میز نوشتار است .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات		
۴۱	دفاتر پزشکان استاد ورزیدنتها	۱۲.۵۰		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	تعداد ۲ دفتر پیش بینی شود . هر دفتر دارای یک میز تحریر و صندلی پزشک با تعداد ۴ صندلی راحتی برای مراجعان است .	

فضاهای آموزشی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

	رنگ روغنی نیم مات	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	- کفیپوش وینیل - کف شوی ندارد .	اتاقی با گنجایش ۱۲ دانشجو برای مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پیش بینی شود .	۱۹.۸۰	اتاق مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پزشکی و مامایی	۴۲
	رنگ روغنی نیم مات	- کاشی تا زیر سقف	- سرامیک ضد اسید - کف شوی دارد .	در کنار سایر فضاهای آموزشی، آزمایشگاه کوچکی برای انجام برخی آزمایشات تحقیقاتی پیش بینی شود.	۸	آزمایشگاه تحقیقاتی	۴ ۳
	رنگ روغنی نیم مات	- کاشی تا زیر سقف	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	در بیمارستانهای آموزشی در جوار فضاهای آموزشی تعداد دو توالت و دستشویی زنانه و مردانه برای پزشکان استاد، انترنهاو دانشجویان پیش بینی شود.	۲.۲۰	سرویس های بهداشتی دانشجویان	۴ ۴
	سقف کاذب	رنگ روغنی نیم مات	سنگ یاموزائیک	جهت تامین انرژی بخش های تحقیقاتی	۲*۲	اتاق UPS	۴ ۵

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۷۵ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی :

* ظرفیت بخش ها ، واحد ها و قسمت های خدمات زایمان ، ارتباط مستقیمی با ظرفیت بیمارستان ندارد بلکه با تعداد زایمان در سال محاسبه می شود ،

جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح و تعداد فضاهای مجموعه خدمات زایمان به فصل پنجم از نشریه شماره (۶-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

- مجموعه بخش ها و واحدهای خدمات زایمان باید در کالبد اصلی بیمارستان طراحی گردد .

- کل مجموعه خدمات زایمان شامل بخشها و قسمتهای زیر است:

۱- بخش اعمال زایمان

۲- بخش بستری زایمان

۳- ۳- بخش مراقبت نوزادان (NICU)

۴- درمانگاه زایمان

۵- واحد ارزیابی زایمان

۶- ورودی مجموعه خدمات زایمان

۷- قسمت اداری مجموعه

۸- قسمت آموزش پزشکی ، پرستاری و مامایی

- درمانگاه زایمان قسمتی از درمانگاه زنان و زایمان می باشد که در بیمارستانهای عمومی با ظرفیت کم در هم ادغام شده و در بیمارستانهای با ظرفیت بالا بصورت یک قسمت مجزا در جوار درمانگاه زنان برنامه ریزی و طراحی می شود.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۷۶ از ۱۶۰</p>

- خدمات درمانگاه زایمان مربوط به مراحل بارداری و بعد از زایمان است.

- در بیمارستانهای با تعداد ۲۵۰۰ زایمان در سال به بالا ، مجموعه بخشها و واحدهای خدمات زایمان در ارتباط نزدیک با هم در یک ورودی مستقل طراحی می شود.(در حالیکه ارتباط آنها با سایر بخشهای مراقبتی ، درمانی ، تشخیصی و پشتیبانی بیمارستان حفظ شود).

- در بیمارستانهای با تعداد کمتر از ۲۵۰۰ زایمان در سال ارجح است که هر بخش یا واحد خدمات در بیمارستان در جوار سایر بخشهای مراقبتی ، درمانی ، تشخیصی بیمارستان طراحی شود مانند:

- بخش اعمال زایمان در جوار بخش اعمال جراحی

- بخش بستری زنان و زایمان در جوار سایر بخشهای بستری

- درمانگاه زنان و زایمان در جوار سایر درمانگاهها

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۷۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول مشخصات درها مربوط به فضاهای مجموعه خدمات زایمان (درمانگاه زایمان)

ردیف	نام فضا	مشخصات در
۱	اتاق مشاوره و معاینه پزشک اتاق آموزش - دفتر سوپروایزر	در ورودی: چوبی، یک لنگه، یک طرفه باز شو به طرف داخل اتاق - بدون پنجره - دارای دستگیره معمولی و قفل سویچی - فاصله زیر در تا کف ۶ میلیمتر - عرض خالص در: ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف ۲۱۰ سانتیمتر - دارای ورق پاخور از دو طرف از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم - روی در، دریچه هوا نصب نشود.
۲	اتاق سونوگرافی	در ورودی: چوبی، یک لنگه، یک طرفه، باز شو به طرف داخل - بدون پنجره - دارای دستگیره معمولی و قفل سویچی - فاصله زیر در تا کف ۶ میلیمتر - عرض خالص ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف ۲۱۰ سانتیمتر - دارای پاخور - روی در، دریچه هوا نصب نشود.
۳	رختکن سونوگرافی	در رختکن: چوبی، یک لنگه، یک طرفه - باز شوبه طرف خارج رختکن - بدون پنجره - دارای دستگیره معمولی و قفل ایمنی فاصله زیر در تا کف ۲.۵ سانتیمتر - عرض خالص در: ۸۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف ۲۱۰ سانتیمتر - دارای ورق پاخور از دو طرف از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم
۴	اتاق دارو و کار تمیز - اتاق کار کثیف اتاق نظافت - آبدارخانه	در ورودی: چوبی، یک لنگه، یک طرفه، باز شو به داخل اتاق - با پنجره - دارای دستگیره لوله خم عمودی و قفل سویچی - فاصله زیر در تا کف ۲.۵ سانتیمتر - عرض خالص ۹۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف ۲۱۰ سانتیمتر - دارای ورق پاخور از دو طرف و ضربه گیر از طرف بیرون از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم
۵	انبار رخت تمیز - رختکن کارکنان	در ورودی: چوبی، یک لنگه، یک طرفه، باز شو به داخل اتاق - با پنجره - دارای دستگیره لوله خم عمودی و قفل سویچی - فاصله زیر در تا کف ۲.۵ سانتیمتر - عرض خالص در: ۸۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص از کف ۲۱۰ سانتیمتر - دارای ورق پاخور از دو طرف و ضربه گیر از طرف بیرون از جنس فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم
۶	واحد ارزیابی زایمان	در ورودی: دو لنگه مساوی، مقاوم در برابر آتش و دارای پنجره به ابعاد ۳۰*۱۵ با شیشه سکوریت است. عرض خالص در ورودی ۱۶۰: سانتیمتر و ارتفاع خالص ۲۱۰ سانتیمتر است.
۷	اتاق کنفرانس آموزشی	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

صفحه	مشخصات مدرک						عنوان مدرک
صفحه ۷۸ از ۱۶۰	ویرایش	شماره گزارش	ماه تهیه	سال تهیه	نام استان	نوع سند	
	1	1	7	1387	تهران	DOC	

		در ورودی و خروجی : یک لنگه بادبزی - پنجره عمودی - دستگیره معمولی و قفل غلطکی - فاصله زیر در ۶ میلیمتر از کف - عرض خالص: ۱۲۰ سانتیمتر - ارتفاع خالص در: ۲۱۰ سانتی متر - دارای پاخور از دو طرف از ورق فولاد زنگ ناپذیر یا آلومینیوم
۸	اتاق برق	در این اتاق ضد آتش باشد .
۹	پله فرار	در پله فرار ضد آتش باشد .
۱۰	سرویس های بهداشتی	درهای توالت و دستشویی به بیرون باز شود .

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۷۹ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (بخش بستری موقت قلب) - (جدول شماره ۷)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۸۰ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (بخش بستری موقت قلب) در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری

شماره دستور العمل: ۲۰۷/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۸۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (بخش بستری موقت قلب) در بیمارستانهای منطقه ای، قطبی و کشوری - جدول شماره ۷

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	فضای بستری	فضای بستری برای هر تخت ۲.۶۰*۲.۹۰ فضای بستری برای هر واحد ۴ تختخوابی: ۵.۳۰*۶.۸۵	فضای بستری بیماران به صورت واحدهای بستری ۲ تا ۴ تختی باز طراحی شود. در بیمارستان ۴۰۰ تختی: ۳ واحد ۴ تختی باز در بیمارستان ۶۰۰ تختی: ۴ واحد ۴ تختی باز در بیمارستان ۸۰۰ تختی: ۵ واحد ۴ تختخوابی باز	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز چوبی، لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	ابعاد فضای بستری قابلیت انجام آزمایشات مختلف و احتمالاً تجدید حیات قلبی و تنفسی را داشته باشد. برای هر واحد ۴ تختخوابی باز یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود. هر فضای بستری باز با پرده ای از فضای مجاور جدا می گردد.
۲	ایستگاه پرستاری	۳.۵۰*۴.۵۰	ایستگاه پرستاری، مرکز اداری و کنترل پرستاری بخش است و مکان آن روبروی در مرکز واحدهای بستری باز خارج از مسیر رفت و آمد است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی، لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	ایستگاه پرستاری برای استقرار دو پرستار و یک منشی طراحی شود.
۳	فضای دارو و کار تمیز	۲.۴۰*۴	ایستگاه پرستاری با فضای دارو و کار تمیز و پارک تجهیزات پزشکی ترکیب شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	
۴	پارک تجهیزات پزشکی	۱*۳.۲۰	فضای بازی در نزدیکی ایستگاه پرستاری برای پارک تجهیزات پزشکی پیش بینی شود. بطوریکه براحتی بتوان این تجهیزات را به فضای بستری بیماران برد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز چوبی، لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	برخی از این تجهیزات شامل: ۱- دو دستگاه ترولی اورژانس ۲- یک دستگاه رادیولوژی سیار ۳- یک دستگاه سونوگرافی سیار ۴- سیلندر اکسیژن فشرده

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۸۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۵	توالت و دستشویی بیماران	هر واحد ۲.۴۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	به ازای هر ۶ تختخواب یک توالت و دستشویی پیش بینی شود .
۶	اتاق جمع آوری کثیف	۳.۴۰*۲.۲۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	عملکرد این اتاق : ۱- جمع آوری انواع زباله (کاغذی ، فاسد شدنی ، عفونی و تیز و برنده) ۲- جمع آوری رخت کثیف رخت های کثیف بعد از جمع آوری در ترولی رخت کثیف ، در اتاق جمع آوری کثیف قرار می گیرند در زمان مناسب به مکان رختشویخانه برده می شوند .
۷	اتاق کار کثیف	۳.۴۰*۲.۲۰	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۸	انبار رخت تمیز	۱.۶۰*۲.۲۵	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این انبار برای نگهداری و آماده سازی پارچه است .
۹	انبار تجهیزات	۶.۶۰	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	انباری برای تجهیزات پزشکی پیش بینی شود .
۱۰	اتاق نظافت	۴.۵	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	اتاق نظافت شامل سه قسمت است : - قسمت تی شوی - قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده - قسمت نگهداری ابزار و وسایل

فضاهای پشتیبانی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۸۳ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۱۱	گنجه تابلوی برق	۲	مکان گنجه داخل بخش بستری موقت قرار دارد . گنجه تابلوهای برق در مکانی پیش بینی شود که انجام کارهای تعمیراتی جلوی آن ، رفت آمد داخل بخش را مختل نکند .		- گنجه تابلوهای برق از فضاهای ترو لوله های آب دور باشد . - دارای قفل باشد .
۱۲	آبدارخانه	۲.۵*۳.۸	نزدیک اتاق استراحت کارکنان طراحی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات
۱۳	اتاق سر پرستار بخش	۸		- کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات در این اتاق علاوه بر میز تحریر یک میز کنفرانس برای گرد هم آیی ۸ نفر پیش بینی شود .
۱۴	اتاق استراحت کارکنان	۳*۳.۴۰	اتاق استراحت کارکنان هم جوار با آبدارخانه بخش طراحی شود . ارجح است این اتاق پنجره به فضای خارج داشته باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات در این اتاق تجهیزات لازم برای ارتباط با ایستگاه پرستاری پیش بینی شود . پیش بینی تاسیسات لازم برای جلوگیری از انتشار بوی سیگار به سایر فضاها لازمست .
۱۵	رختکن کارکنان	۸.۶۴ دوش: ۱.۶۲ رختکن مردان: ۶.۸۴	در صورتیکه رختکن بیمارستان به صورت غیر متمرکز طراحی شده باشد ، رختکن کامل کارکنان ثابت بخش به صورت زنانه و مردانه پیش بینی شود . در هر رختکن یک دوش پیش بینی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد . در قسمت دوش : - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات ورودی رختکن به گونه ای طراحی شود که هنگام باز شدن در ، داخل رختکن دیده نشود .

معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح‌های عمرانی		جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی					 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه	
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۸۴ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	1	

۱۶	سرویس های بهداشتی کارکنان	هر واحد: ۲.۲۰۰	تعداد دو توالت و دستشویی (زنانه و مردانه) نزدیک رختکن ها پیش بینی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
----	---------------------------	----------------	---	--------------------------------------	-----------------	-------------------

توضیحات کلی:

- جدول مشخصات مربوط به فضاهای مجموعه خدمات قلب بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد .
- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۷-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها به فصل هشتم از جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۷-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد .

بخش ها و فضاهای خدمات قلب در بیمارستان

بخش ها و فضاهای خدمات قلب در بیمارستان در چهار سطح برنامه ریزی می شود:

سطح اول : در بیمارستانهای ناحیه ای کو چک

- در بیمارستانهای ناحیه ای ۱۰۰ تا ۲۰۰ تختخواب حداکثر بخش ها و فضاهای زیر را می توان در زمینه خدمات قلب ، برنامه ریزی و طراحی نمود .

۱- اتاقهای مشاوره و معاینه قلب ، همراه با اتاق الکتروکاردیوگرافی ، در درمانگاه بیمارستان

۲- اتاق تجدید حیات قلبی و تنفسی در بخش اورژانس

۳- فضاهای مراقبت ویژه قلب در بخش ICU

۴- اتاقهای بستری قلب در بخش بستری داخلی / جراحی برای ادامه درمان

سطح دوم : بیمارستانهای ناحیه ای بزرگ

- در بیمارستانهای ناحیه ای با ظرفیت ۲۰۰ تا ۳۰۰ تختخواب ، بخش ها و فضاهای زیر را در زمینه خدمات قلب می توان برنامه ریزی و طراحی نمود .

۱- اتاقهای مشاوره و معاینه قلب ، همراه با اتاق الکتروکاردیوگرافی ، در درمانگاه بیمارستان

۲- اتاق تجدید حیات قلبی و تنفسی در بخش اورژانس

۳- فضاهای مراقبت ویژه قلب ICCU

۴- بخش مراقبت متوسط قلب Inter CCU

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۸۵ از ۱۶۰</p>

۵- بخش تشخیصی غیرتهاجمی قلب

۶- اتاقهای بستری قلب در بخش بستری داخلی / جراحی برای ادامه درمان

سطح سوم: در بیمارستانهای منطقه ای

در بیمارستانهای منطقه ای با ظرفیت بالاتر از ۳۰۰ تختخواب تا ۵۰۰ تختخواب که به علت شرایط منطقه تاکید بر تخصص قلب نیست بخش ها و فضاهای زیر را می توان برنامه ریزی نمود.

(۱) درمانگاه قلب همراه با اتاقهای الکتروکاردیوگرافی

(۲) اتاق تجدید حیات قلبی / تنفسی در بخش اورژانس

(۳) بخش مراقبت ویژه قلب ICCU

(۴) بخش مراقبت متوسط قلب Inter . CCU

(۵) بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب

(۶) بخش تشخیص آنژیوگرافی قلب

(۷) مراقبت از بیماران قلبی که در شرایط پر خطر قرار ندارند ، در بخش بستری داخلی / جراحی انجام می گیرد .

سطح چهارم: در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری

در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری ، با ظرفیت بالاتر از ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب به تناسب نیازها و شرایط منطقه ساخت بیمارستان عمومی، تاکید بر تخصص قلب ، خدمات قلب را می توان به طور کامل برنامه ریزی و طراحی نمود .

موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۸۶ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی مشخصات معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (اورژانس قلب) - (جدول شماره ۸)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۸۷ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (اورژانس قلب)

شماره دستور العمل: ۲۰۸/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی		جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی					 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه	
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۸۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی مشخصات معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (اورژانس قلب) - (جدول شماره ۸)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	اتاق تجدید حیات قلبی / تنفسی یک واحد تجدید حیات	۵.۶۰*۴.۹۰		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۲	اتاق تجدید حیات قلبی / تنفسی دو واحد تجدید حیات	۹.۸۰*۶.۳۰		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۳	اتاق تجدید حیات قلبی / تنفسی چهار واحد تجدید حیات	۱۸.۴۰*۶.۳۰		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

توضیحات کلی:

موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است. بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۸۹ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (آموزش پزشکی) - (جدول شماره ۹)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۹۰ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (آموزش پزشکی) در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب

شماره دستور العمل: ۲۰۹/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی، همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم. همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ، رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۹۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (آموزش پزشکی) در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب - (جدول شماره ۹)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	اتاق کنفرانس آموزشی	۹.۵۰*۶.۵۰	اتاق کنفرانس آموزشی با گنجایش ۳۶ نفر پیش بینی شود.	- کفپوش سینتتیک (syntetic) - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	کنفرانس های پزشکی در سطوح مختلف برای دانشجویان پزشکی، انترن ها و رزیدنت ها، توسط استادان متخصص قلب، بیهوشی، کاتتریزاسیون قلب، جراحی قلب، توانبخشی قلب و غیره در مورد موضوعات مورد مطالعه همانروز داده می شود.
۲	دفاتر پزشکان استاد ورزیدنتها	۴.۴۰*۳	تعداد ۳ دفتر پزشک پیش بینی شود.	- کفپوش سینتتیک (syntetic) - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۳	اتاق مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پزشکی	۲۶.۴۰	دو اتاق برای مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پیش بینی شود. (یک اتاق برای دانشجویان مرد و یک اتاق برای دانشجویان زن)	- کفپوش سینتتیک (syntetic) - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	گنجایش هر اتاق برای ۸ دانشجو پیش بینی شود.
۴	آزمایشگاه تحقیقات	۴.۵۰*۲.۸۰		- سرامیک ضد اسید - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۹۲ از ۱۶۰
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۵	سرویسهای بهداشتی دانشجویان	هر واحد ۲.۲۰	در بیمارستانهای آموزشی ، در جوار فضاهای آموزشی ، تعداد ۳ توالت و دستشویی برای پزشکان استاد ، رزیدینتها ، انترن ها و دانشجویان پزشکی پیش بینی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات
---	----------------------------	--------------	--	--	-----------------	-------------------

توضیحات کلی:

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۹۳ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (درمانگاه قلب) - (جدول شماره ۱۰)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۹۴ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (درمانگاه قلب)

شماره دستور العمل: ۸۷/۲۱۰/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۹۵ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای مجموعه خدمات قلب (درمانگاه قلب) - (جدول شماره ۱۰)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	سالن انتظار		فضای انتظار اصلی بیماران بین یک یا دو واحد درمانگاهی قلب و بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب ، بخش بستری موقت قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب مشترک خواهد بود .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (آلومینیومی / فلزی)	در طراحی فضای انتظار به چیدمان صندلیهای انتظار ، مسیر عبور و مرور ، رنگ و نور مناسب توجه شود . وجود پنجره و نور طبیعی در این فضا ضروری است .
۲	اطلاعات پذیرش و صندوق		یک کابین صندوق که با دیوار و شیشه محصور شده است در این مجموعه پیش بینی شود. کانتر اطلاعات را می توان متصل به کابین های پذیرش یا مجزا از آن طراحی کرد.		- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر		پذیرش و صندوق برای درمانگاه قلب در بیمارستانهای ناحیه ای و برخی از بیمارستانهای منطقه ای به صورت مرکزی در بیمارستان پیش بینی می شود و در بیمارستانهای قطبی ، منطقه ای و کشوری به صورت شعبه ای از پذیرش اصلی بیمارستان در سالن اصلی انتظار قرار می گیرد . این فضا برای درمانگاه قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب ، بخش بستری موقت قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب ، عملکرد دارد . برای هر یک از بخش های ذکر شده یک کابین پذیرش پیش بینی شود .
۳	سرویس بهداشتی کارکنان و بیماران		یک مجموعه سرویس بهداشتی با حداقل دو کابین توالت ایرانی و دو دستشویی برای آقایان و یک مجموعه سرویس بهداشتی با حداقل دو کابین توالت ایرانی و دو دستشویی برای خانمها پیش بینی شود . یک دستشویی برای معلولان با حداقل سطح ۴ متر مربع پیش بینی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۹۶ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

سال انتظار اصلی)	۴	توالت و دستشویی نمونه گیری بیمار (توالت ایرانی)					رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیرسقف	- سرامیک غیر لغزنده	اتاق نظافت دارای سه قسمت است :
	۵	اتاق نظافت	۲.۵۰*۱.۸۰	اتاق نظافت در کنار سرویسهای بهداشتی طراحی شود .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	۱- قسمت تی شوی (این قسمت می تواند با مصالح بنایی ساخته شود). ۲- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده ۳- قسمت نگهداری تی شو، جاروبرقی و ماشین کف سابی		
	۶	اتاق مسئول درمانگاه قلب	۳.۸۰*۲.۸۰	کنترل کارهای اداری درمانگاه ، جوابگویی به مراجعان ، کنترل پذیرش درمانگاه به عهده مسئول درمانگاه است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتی متر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	کنترل کارهای اداری درمانگاه ، جوابگویی به مراجعان و کنترل پذیرش درمانگاه به عهده مسئول درمانگاه است .		
	۷	اتاق اداری	۳.۸۰*۲.۸۰	این اتاق گنجایش دو کارمند اداری را داشته باشد تا زیر نظر مسئول درمانگاه به انجام امور اداری بپردازد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتی متر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق گنجایش دو کارمند اداری را داشته باشد تا زیر نظر مسئول درمانگاه قلب به انجام امور اداری بپردازد .		
۸	اتاق الکتروکاردیوگرافی	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت - ۴.۵۰*۳ در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۵۰۰ تخت - ۴.۸۰*۳.۲۰	زمانیکه درمانگاه قلب در مجموعه خدمات قلب قرار می گیرد و رابطه نزدیکی با بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب و بستری موقت قلب خواهد داشت الکتروکاردیوگرافی اولیه در بخش تشخیص غیر تهاجمی انجام می گیرد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این فضا ، رختکن و دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد .			

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۹۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

مکان قرارگیری مبلمان و تجهیزات در اتاق مشاوره و معاینه پزشک به گونه ای طراحی شود که در وقت لزوم ترولی اورژانس به راحتی در کنار تخت معاینه قرار گیرد . اطراف تخت معاینه فضای کافی برای تجدید حیات قبلی / تنفسی وجود داشته باشد .	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷سانتی متر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰سانتیمتر 	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد . 	این اتاق دارای دو قسمت است :	۱۶-۱۸	اتاق مشاوره و معاینه پزشک (شامل فضاهای مشاوره و معاینه)	۹
				<ul style="list-style-type: none"> ۱- قسمت مشاوره پزشک : در این قسمت میز پزشک باچند صندلی برای بیمار و همراهان او قرار دارد . این قسمت دارای پنجره یا پرده کرکره باشد . ۲- قسمت معاینه : این قسمت با پارتیشن با پرده یا دیوار ثابت از قسمت دفتر پزشک مجزا می شود . 			

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۹۸ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	

منشی درمانگاه ، ارتباط الکترونیک شنیداری با قسمت اطلاعات در سالن اصلی درمانگاه دارد .	پانل قابل برداشت (آلومینیومی / فلزی)	- رنگ روغنی نیم مات	- سنگ	کانتور منشی و پرستار درمانگاه قلب در مکانی قرار می گیرد که به اتاق های مشاوره و معاینه پزشکان ، انتظار فرعی و ورودی واحد درمانگاهی اشراف کامل داشته باشد .	۳.۵۰*۲.۷۰	منشی درمانگاه	۱۰	
		- ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر						- کف شوی ندارد
		- بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر						
		- قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر						
منشی درمانگاه ، ارتباط الکترونیک شنیداری با قسمت اطلاعات در سالن اصلی درمانگاه دارد .	پانل قابل برداشت (آلومینیومی / فلزی)	- رنگ روغنی نیم مات	- سنگ	در طراحی معماری درمانگاه ، مکان مشخصی برای استقرار ترولی اورژانس نزدیک به منشی و پرستار درمانگاه پیش بینی شود .	۳.۲۰*۱	فضای پارک ترولی اورژانس	۱۱	
		- ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر						- کف شوی ندارد
		- بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر						
		- قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر						
در فضای انتظار فرعی به ازای هر اتاق مشاوره و معاینه پزشک تعداد ۲ صندلی انتظار پیش بینی شود - در کنار صندلی های انتظار فضایی برای استقرار ۲ صندلی چرخدار پیش بینی شود .	پانل قابل برداشت (آلومینیومی / فلزی)	- رنگ روغنی نیم مات	- سنگ	بیماران و همراهان آن ها قبل از وارد شدن به اتاقهای مشاوره و معاینه پزشک ، در فضای انتظار فرعی ، برای مدت کوتاهی منتظر نوبت خود می شوند .	۱۲-۱۸	سالن انتظار فرعی	۱۲	
		- ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر						- کف شوی ندارد
		- بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر						
		- قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر						
در هر واحد درمانگاهی قلب یک اتاق کار تمیز لازم است . این اتاق محل نگهداری وسایل استریل و تمیز مربوط به معاینه بیماران است .	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد .	در داخل درمانگاه	۳.۲۰*۲.۴۰	اتاق کار تمیز	۱۳	
رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .		۳.۵۰*۲.۲۰	اتاق کار کثیف	۱۴	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۹۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۱۵	انبار وسایل و تجهیزات	۵.۶۰	مکانی روبروی در انبار برای پارک برانکار پیش بینی گردد.	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد. 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر 	این انبار برای وسایل مصرفی و تجهیزات پزشکی مورد استفاده قرار می گیرد.
۱۶	رختکن کارکنان	۳.۸۰*۱.۸۰	در صورتیکه سیستم رختکن کارکنان بیمارستان به صورت متمرکز طراحی شده باشد دو رختکن کوچک زنانه و مردانه پیش بینی شود و هر یک از رختکن ها دارای دوش است . در صورتی که سیستم رختکن بیمارستان به صورت غیر متمرکز و محلی پیش بینی شده است ، رختکن کارکنان به صورت زنانه و مردانه پیش بینی شود .	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد . 	کاشی تا زیر سقف	طراحی ورودی رختکن به گونه ای باشد که داخل رختکن از بیرون دیده نشود .
۱۷	اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه	۴.۶۰*۳	مکان آبدارخانه داخل اتاق استراحت باشد .	<ul style="list-style-type: none"> - در قسمت نشیمن : - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد . - در قسمت آبدار خانه: - سرامیک غیر لغزنده و - کف شوی دارد. 	<ul style="list-style-type: none"> - در قسمت نشیمن: - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر - در قسمت آبدار خانه: - کاشی تا زیر سقف 	<ul style="list-style-type: none"> - در آبدار خانه فقط غذای سبک ،چای ،قهوه و سایر نوشیدنیها تهیه می شود. - شستشوی ظروف در آبدارخانه بصورت دستی است. - اجاق گاز به صورت برقی و رومیزی می باشد.
۱۸	فضاهای تاسیساتی	اتاق برق	علاوه بر تابلوهای برق که در درمانگاهها بخش بستری قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب پیش بینی می شود، یک یا دو اتاق برق در خارج از فضای این بخشها، مشرف به راهروی عمومی بیمارستان پیش بینی شود .	<ul style="list-style-type: none"> - سنگ - کف شوی ندارد 	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر 	در این اتاق تابلوهای زمینی برق قرار می گیرد .

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۰۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

دستگاه هوارسان دارای صدا است ارجح است دیوارهای اطراف دو جداره باشد و در وسط دو جدار از عایق صوتی مانند پشم سنگ استفاده شود . در طراحی اتاق به قرارگیری دستگاهها در کنار هم و فضای لازم بین دو دستگاه برای خارج کردن کونل های هوارسان ، توجه شود در طراحی اتاق هوارسان به دریافت هوای خارج که با کانال انجام می شود چه از دیوار جانبی و چه از بام توجه شود . اتاق هوارسان، سقف کاذب ندارد . ارتفاع اتاق هو ارسا ن از کف تمام شده تا زیر سقف کمتر از ۳.۵۰ متر نباشد .	رنگ پلاستیک	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا ارتفاع ۱۸۰ سانتیمتر	- سنگ - کف شوی دارد	یک یا دو اتاق هوارسان در مکان مناسبی نزدیک درمانگاه قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب ، بخش بستری موقت قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب باشد .	ابعاد اتاق بستگی به تعداد هوارسان دارد .	اتاق هوارسان	۱۹
کف پله _ سنگی با پاگیر مناسب - کف پله: ۲۹ سانتیمتر - رایزر پله: ۱۷.۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	- سنگ - کف شوی ندارد		۳.۱۰*۹.۵۸	پله فرار	۲۰

توضیحات کلی:

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادی نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

عنوان مدرک	مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۰۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	

«جدول مشخصات درها» «مجموعه خدمات قلب»

ردیف	نام فضا	نوع در	عرض خالص در (سانتی متر)	وضعیت در	جنس در	پنجره روی در	ضربه گیر و پاخور روی در	قفل در	گریل روی در	فاصله زیر در تا کف	نوع دستگیره
۱	اتاق مشاوره و معاینه پزشک (درمانگاه قلب)	یک لنگه لولایی	۱۰۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۲	ورودی درمانگاه قلب بخش بستری موقت قلب	دو لنگه مساوی بازبزی لولایی	۱۵۰	-	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد.	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	الکترونیک	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۳	اتاق الکتروکاردیوگرافی (درمانگاه قلب)	یک لنگه لولایی	۱۰۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۴	اتاق مسئول درمانگاه و اداری	یک لنگه لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۵	اتاق کار تمیز (درمانگاه قلب، بستری موقت قلب)	یک لنگه لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۶	اتاق کار کثیف (درمانگاه قلب، بستری موقت قلب)	یک لنگه لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۰۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۷	انبار وسایل و تجهیزات (درمانگاه قلب و بستری موقت قلب)	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۸	توالت و دستشویی نمونه گیری بیمار	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شو به خارج	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	ایمنی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۹	اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه (درمانگاه قلب بستری موقت قلب)	یک لنگه لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	پاخور دو طرف		مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۰	اتاق نظافت (درمانگاه قلب ، بستری موقت قلب ، سالن انتظار اصلی)	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۱	رختکن کارکنان (درمانگاه قلب ، بستری موقت قلب)	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۰۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

معمولی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	ایمنی	-	پنجره ندارد	آلومینیومی	-	۸۰	یک لنگه لولایی	دوش کارکنان (درمانگاه ، قلب ، بستری موقت قلب)	۱۲
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	ایمنی	پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۸۰	لولایی	توالت و دستشویی کارکنان (درمانگاه قلب ، بستری موقت قلب)	۱۳
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	پاخور طرف بیرون	پنجره ندارد .	مقاوم در برابر آتش	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق برق	۱۴
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور ر طرف بیرون	پنجره ندارد .	مقاوم در برابر آتش	باز شو به داخل اتاق	۱۸۰	دولنگه مساوی لولایی	اتاق هوارسان	۱۵
لوله خم افقی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	-	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	پنجره دارد .	مقاوم در برابر آتش	باز شو به داخل	۱۵۰	دو لنگه مساوی	پله فرار	۱۶
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	ایمنی	پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	باز شو به خارج	۹۰	یک لنگه لولایی	توالت و دستشویی بمباران (بستری موقت قلب)	۱۷
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	پنجره دارد	چوبی	-	۱۰۰	یک لنگه بادبزی لولایی	اتاق جمع آوری کثیف (بستری موقت قلب)	۱۸

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۰۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

معمولی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	-	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق سرپرستار (بستری موقت قلب)	۱۹
لوله خم افقی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	-	پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۱۶۰	دولنگه مساوی لولایی	اتاق تجدید حیات قلبی / تنفسی	۲۰
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	پنجره دارد	چوبی	-	۱۲۰	یک لنگه لولایی بادبزی	اتاق کنفرانس آموزشی	۲۱
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	دفتر پزشک استاد ورزیدنت	۲۲
معمولی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	پنجره دارد	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	آزمایشگاه تحقیقات	۲۳

توضیحات کلی:

-جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها در مجموعه خدمات قلب به فصل هشتم نشریه شماره (۷-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۰۵ از ۱۶۰</p>

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه قلب (ICCU) - (جدول شماره ۱۱)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۰۶ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه قلب در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب

شماره دستور العمل: ۲۱۱/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

صفحه ۱۰۷ از ۱۶۰

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه قلب در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب - (جدول شماره ۱۱)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	فضای بستری ۸ تختخوابی شامل ۶ فضای بستری باز و ۲ اتاق ایزوله	در بیمارستان ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت (هر فضای بستری) ۴*۳.۲۰ در بیمارستان ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت (هر فضای بستری) ۴.۵۰*۴.۲۰	فضای بستری بیماران نسبت به ایستگاه پرستاری به صورت باز طراحی شود طراحی فرم پارتیشن های بین فضاهای بستری که ترکیبی از شیشه و دیوار است می تواند کیفیت بستری زیبایی به وجود آورد. از ایجاد پنجره در دیوار پشت تخت بیماران خودداری شود. در هر فضای باز بستری بیماران، هر تخت بستری، قابل محصور شدن با پرده باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	جهت تخت های بیماران بصورتی طراحی شود که هم در فضاهای بستری و هم در اتاقهای ایزوله، صورت بیمار در هر شرایط از ایستگاه پرستاری قابل مشاهده باشد. حداقل ظرفیت بخش مراقبت ویژه قلب ۶ تختخواب است. تعداد تختخوابی که می تواند تحت مراقبت یک ایستگاه پرستاری قرار گیرد، ۶ تا ۸ تختخواب است. در طراحی معماری بخش مراقبت ویژه قلب، فضای بستری بیماران، ایستگاه پرستاری و فضاهای پشتیبانی هر کدام از دو قسمت بستری ۸ تختخوابی، کاملاً از هم مجزا باشند و فقط از طریق فضاهای مشترک داخلی به یکدیگر ارتباط داشته باشند.
۲	ایستگاه پرستاری	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۶/۴۰*۴/۳۵ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت ۵.۵۰*۴.۱۰	در مرکز فضای بستری طراحی شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	مجموعه فضاهای بستری باز، اتاقهای ایزوله و ایستگاه پرستاری یک تا دو پنجره به فضای خارج ساختمان داشته باشد.
۳	اتاق ایزوله (با احتساب پیش ورودی)	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۶*۴.۵۰ در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت: ۴*۴.۶۵	دو اتاق ایزوله در دو قسمت راست و چپ ۶ فضای بستری باز طراحی شود. دیوارهای جانبی اتاق ایزوله دارای پنجره ثابت باشد بگونه ای که صورت بیمار به راحتی از ایستگاه پرستاری قابل مشاهده باشد.	- کفپوش وینیل در اتاق ایزوله و - سرامیک غیر لغزنده در قسمت پیش ورودی - کف شوی ندارد	-کاشی تا زیر سقف (با ابعاد بزرگ جهت اتاق ایزوله)	رنگ روغنی نیم مات	اتاق ایزوله دارای دو قسمت است. ۱- اتاق بستری بیمار ۲- پیش ورودی (دستشویی بیمارستانی در پیش ورودی قرارداد) پیش ورودی فضای بسته ایست که یک در به راهرو و یک در به اتاق ایزوله بستری بیمار دارد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
		DOC	تهران	1387	7	1	1
							صفحه ۱۰۸ از ۱۶۰

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۴	فضای رفت و آمد راهرو	عرض خالص راهرو ۲۴۰ سانتیمتر	خارج از حریم فضاهای بستری بیماران و ایستگاه پرستاری طراحی شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر -قرنیز ۱۰ سانتی متر چوبی لبه پخ	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	
۵	فضای دارو و کارتمیز	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۳۰۰ تخت ۴.۲۰*۲.۶۰	ایستگاه پرستاری ارتباط نزدیکی با فضای دارو و کار تمیز داشته باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
		در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۵*۲.۷۵					
۶	پارک تجهیزات پزشکی	* (۸-۶ مترمربع)	فضای بازی مجاور ایستگاه پرستاری برای پارک تجهیزات پزشکی پیش بینی می شود بطوریکه براحتی بتوان این تجهیزات را به فضای بستری برد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر -قرنیز ۱۰ سانتی متر چوبی لبه پخ	پانل قابل برداشت (فلزی یا آلومینیومی)	این تجهیزات شامل : ۱- یک دستگاه رادیولوژی سیار ۲- یک دستگاه اکوکار دیوگرافی ۳- دودستگاه ترولی اورژانس ۴- دستگاه ونتیلاتور ۵- دستگاه همودیالیز ۶- دستگاه مکنده سیار ۷- سیلندر هوای فشرده واکسیژن فشرده
۷	اتاق کارکثیف	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۴۰*۲.۲۰	فاصله اتاق کار کثیف با ۸ تخت بستری تا آنجایی که امکان دارد نزدیک باشد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	-کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۰۹ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۸	فضای پیش ورودی	* (۸-۱۸ متر مربع)	<ul style="list-style-type: none"> فضای ارتباطی بین راهروی بیمارستان و فضای بستری بیماران پیش ورودی در وسط دو قسمت بستری بیماران قرار می گیرد. برخی از اتاقهای پشتیبانی بخش در پیش ورودی قرار می گیرند مانند: <ol style="list-style-type: none"> اتاق جمع آوری کثیف رختکن و دوش کارکنان سرویسهای بهداشتی کارکنان اتاق نظافت 	<ul style="list-style-type: none"> کفپوش وینیل کف شوی ندارد. 	<ul style="list-style-type: none"> رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر چوبی با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر قرنیز ۱۰ سانتی متر چوبی لبه پخ 	پانل قابل برداشت (فلزی یا آلومینیومی)	پیش ورودی، فضای ارتباطی بین راهروی بیمارستان و فضای بستری بیماران است. در ورودی بخش در وسط پیش ورودی باز می شود ورود و خروج بیماران، کارکنان بخش و عیادت کنندگان از پیش ورودی انجام می گیرد. عمده ترین عملکرد پیش ورودی باز نشدن مستقیم ورودی بخش به فضای بستری بیماران است.
۹	رختکن (زنان و مردان) کارکنان	در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۱.۸۰*۴.۸۰	در پیش ورودی قرار می گیرد	<ul style="list-style-type: none"> کفپوش وینیل کف شوی ندارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	ورود به رختکن ها بگونه ای طراحی شود که با باز شدن در رختکن داخل آن دیده نشود. در داخل هر رختکن، دوش پیش بینی شود.
۱۰	سرویسهای بهداشتی و دوش (کارکنان)	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۸۰*۲.۴۰	در پیش ورودی قرار می گیرد	<ul style="list-style-type: none"> سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	تعداد دو سرویس بهداشتی (زنانه و مردانه) برای کارکنان پیش بینی شود. هر سرویس بهداشتی دارای توالت ایرانی و دستشویی است.
۱۱	اتاق جمع آوری کثیف	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۸۰*۲.۴۰	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش است.	<ul style="list-style-type: none"> سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۱۲	اتاق نظافت	در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۲.۵۰*۱.۸۰	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش است.	<ul style="list-style-type: none"> سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق شامل ۳ قسمت است: <ol style="list-style-type: none"> قسمت تی شوی قسمت ابزار و وسایل نظافت قسمت نگهداری مواد شوینده و وسایل نظافت

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۱۰ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱۳ تا ۱۶	اتاق مدیر بخش	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۵۰*۵.۲۰	در بیمارستانهای ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۵۰*۵.۲۰	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	اتاق مدیر دارای یک میز کنفرانس ۸ نفره است این اتاق بصورت یک اتاق دفتری و اداری میز تحریر و قفسه کتاب مبلمان می شود. در بخش مراقبت ویژه قلب، مدیر بخش پزشک متخصص قلب است.
	اتاق منشی بخش	در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۲.۶۰*۳.۴۰	مکان این اتاق بین اتاق مدیر بخش و سرپرستار بخش قرار دارد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
	اتاق سرپرستار بخش	۱۸.۲۰ متر مربع	مدیریت پرستاری بخش مراقبت ویژه قلب با سرپرستار بخش است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق علاوه بر میز، میز کنفرانس با ظرفیت ۶ نفر برای گردهم آیی گروه پرستاری پیش بینی شود
	اتاق پزشک	۸.۸۴ متر مربع	این اتاق دفتر پزشک مسئول یا رزیدنت مسئول است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۱۷ تا ۱۸	اتاق استراحت کارکنان	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳*۴.۲۰	این اتاق باید پنجره به فضای خارج داشته باشد. مبلمان برای استراحت شبانه کارکنان مناسب باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق تجهیزات لازم برای ارتباط با ایستگاه پرستاری پیش بینی شود.
	آبدارخانه	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۲.۵۰*۳.۸۰ متر مربع	مکان آبدارخانه نزدیک اتاق استراحت کارکنان باشد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	آبدارخانه برای تهیه و دریافت خوراک و آشامیدنی از آشپزخانه مرکزی برای بیماران و کارکنان باشد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۱۱ از ۱۶۰
		DOC	تهران	۱۳۸۷	۷	۱	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱۹	اتاق خواب و مطالعه پزشکی کشیک	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳.۴۰*۳.۴۰ متر مربع	دارای تسهیلات شنیداری با هر دو ایستگاه پرستاری باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتی متر	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق دارای دوش توالت و دستشویی است که در آن به داخل اتاق باز می شود.
۲۰	انبار رخت تمیز	۳.۲۰ متر مربع	انبار رخت تمیز برای نگهداری و آماده سازی پارچه است.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	پارچه بعلت داشتن پرز نمی تواند با سایر ابزار و وسایل تمیز و استریل در یک محل انبار شود.
۲۱	انبار وسایل و تجهیزات پزشکی	۸-۱۸ متر مربع *	این انبار دارای سه قسمت است: ۱- قسمت نگهداری تجهیزات پزشکی بزرگ ۲- قسمت نگهداری وسایل معاینه و درمان پزشکی غیر استریل ۳- قسمت نگهداری سیلندر های کوچک گاز اکسیژن	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۲۲	انبار مبلمان	۶-۱۴ متر مربع *		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این انبار برخی مبلمان مانند تخت، انواع تشک، مبیل و صندلی و غیره نگهداری می شود.
۲۳	آزمایشگاه	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ۳*۴.۱۰ متر مربع		سرامیک ضد اسید کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	فضای کافی، برای میز آزمایشگاهی، سینگ و یخچال فریزر برای نگهداری نمونه ها، سانتریفوژ، هود آزمایشگاهی و یخچال بانک خون پیش بینی شود. در ابتدای ورود به آزمایشگاه دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۱۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	۱۳۸۷	۷	۱	۱	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۲۴	فضاهای مشترک خارج از بخش	۱۲-۲۴ متر مربع *	اتاق انتظار همراهان بیمار در خارج از بخش و متصل به آن طراحی می شود بطوریکه در اتاق به راهروی بیمارستان باز می شود .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	ارتباط اتاق انتظار همراهان هر دو ایستگاه پرستاری به صورت دیداری و شنیداری است .
۲۵	اتاق تعمیر و تجهیزات	۱۴-۱۶ متر مربع *	ارتباط نزدیک اتاق تعمیر تجهیزات با بخش در تعمیر و کالیبره کردن سریع تجهیزات پزشکی اهمیت زیادی دارد .	- سنگ - کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق خروجی گازهای طبی زیر لازم است : - خروجی هوای فشرده - خروجی اکسیژن - خروجی خلاء - خروجی گاز بیهوشی
۲۶	اتاق هوارسان	ابعاد اتاق بستگی به تعداد هوارسان دارد	اتاق هوارسان می تواند در نقاطی قرار گیرد که به بخش مراقبت ویژه و بخش مراقبت متوسط قلب سرویس دهد .	- سنگ - کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا ارتفاع ۱۸۰ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	در طراحی اتاق به قرار گیری دستگاهها در کنار هم و فضای لازم بین دو دستگاه برای خارج کردن کویل های هوارسان توجه شود. ارجح است دیوارهای اطراف اتاق دو جداره باشد و در وسط دو جدار از عایق صوتی استفاده شود . - اتاق هوارسان سقف کاذب ندارد . - ارتفاع اتاق از کف تمام شده کمتر از ۳/۵ متر نباشد.
۲۷	اتاق برق		اتاق برق می تواند در نقاطی قرار گیرد که به بخش مراقبت ویژه و بخش مراقبت متوسط و قلب سرویس دهند .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	علاوه بر تابلوی برق که در بخش مراقبت ویژه قلب پیش بینی می شود یک اتاق برق در خارج از بخش مشرف به راهروهای عمومی بیمارستان پیش بینی شود . در این اتاق تابلوهای زمینی برق قرار دارند.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح‌های عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۱۳ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

* جدول مشخصات مربوط به فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه قلب بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد . جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها به نشریه (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

-در طراحی معماری بیمارستان، راهروهایی که مسیر بیماران بستری به بخشهای درمانی و تشخیصی است از مسیر بیماران سرپایی مجزا باشد . تفکیک مسیر مخصوصا در مورد بیماران بخشهای مراقبت ویژه تاکید می شود.

-برخی از مواردی که نقش موثری در ایجاد محیط مناسب برای بیماران و کارکنان دارد به شرح زیر است:

۱- نور طبیعی

از ایجاد پنجره پشت سر بیمار خودداری شود. در بخش مراقبت ویژه قلب، یک یا دو پنجره در فضای بستری ۶ تا ۸ تختخواب بیمار کافی است. در بخش مراقبت متوسط قلب، فضای هر دو تخت بستری می تواند دارای پنجره باشد . مکان این پنجره ها در پایین تخت بیماران باشد. بیشتر پنجره ها در فضاهای مخصوص کارکنان ایجاد شود. ابعاد پنجره ها متناسب با شرایط اقلیمی باشد. ابعاد پنجره ها ۲۰٪ سطح دیواری که دارای پنجره است بزرگتر نباشد. ترجیح دارد که پنجره در فضای بستری بیماران ثابت باشد. در صورت بازشو بودن پنجره ها، فقط مقدار کمی بتواند باز و در همان موقعیت قفل شود. پنجره های بازشو دارای درز نباشند. جلوگیری از تابش مستقیم آفتاب به داخل فضاهای بخش مراقبت ویژه قلب و مراقبت متوسط قلب در تمام اقلیم های کشور ضروری است.

۲-نور مصنوعی

۳-جلوگیری از صدای نامطلوب

۴-رنگ و فضای معماری

جهت اطلاعات بیشتر در خصوص موارد ۱۱ الی ۴ به فصل پنجم نشریه (۸-۲۸۷) مراجعه شود.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۱۱۴ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت متوسط قلب (Inter. CCU) - (جدول شماره ۱۲)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۱۵ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش مراقبت متوسط قلب در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب

شماره دستور العمل: ۲۱۲/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی، همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم. همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ، رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	
	DOC	تهران	1387	7	1	1	
صفحه ۱۱۶ از ۱۶۰							

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش مراقبت متوسط قلب در بیمارستانهای ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب - (جدول شماره ۱۲)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	فضای بستری ۱۲ تختخوابی شامل ۵ فضای بستری باز و ۲ اتاق ایزوله است	در بیمارستان ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت (هر فضای بستری) ۳*۳.۸۰	یک فضای بستری ۱۲ تختخوابی شامل ۵ فضای بستری باز و ۲ اتاق ایزوله است. هر فضای بستری باز دارای ۲ تختخواب است که با دیوار و شیشه از فضای بستری مجاور جدا می شوند. از ایجاد پنجره در دیوار پشت تخت بیماران خودداری شود. در هر فضای باز بستری بیماران، هر تخت بستری، قابل محصور شدن با پرده باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	حداقل ظرفیت بخش مراقبت متوسط قلب ۱۲ تختخواب است. تعداد تختخوابی که می تواند تحت مراقبت یک ایستگاه پرستاری قرار گیرد، ۹ تا ۱۲ تختخواب است. طراحی معماری بخش مراقبت متوسط قلب، بگونه ای انجام شود که فضای بستری بیماران، ایستگاه پرستاری و فضاهای پشتیبانی هر کدام از دو قسمت ۱۲ تختخوابی بخش، کاملاً از هم مجزا باشند و فقط از طریق فضاهای مشترک داخلی به یکدیگر ارتباط داشته باشند.
۲	ایستگاه پرستاری	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت: ۴*۵.۶۰	در مرکز فضای بستری طراحی شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	-رنگ روغنی نیم مات -قرنیز ۱۰ سانتیمتر چوبی لبه پخ	رنگ روغنی نیم مات	
۳	اتاق ایزوله (با احتساب پیش ورودی)	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت: گزینه ۱: ۴.۶۰*۳.۸ گزینه ۲: ۶*۳	در هر بخش ۱۸ تختخوابی که شامل دو فضای بستری ۹ تختخوابی است ۲ اتاق ایزوله پیش بینی شود. در هر بخش ۲۴ تختخوابی که شامل دو فضای بستری ۱۲ تختخوابی است ۳ اتاق ایزوله پیش بینی شود. دو اتاق ایزوله در دو قسمت راست و چپ ۵ فضای بستری باز طراحی شود. اتاقهای ایزوله دارای پنجره بزرگ به سمت راهروی بخش است بطوریکه بیمار بر راحتی از راهرو دیده شود.	- کفپوش وینیل در اتاق ایزوله و - سرامیک غیر لغزنده در قسمت پیش ورودی - کف شوی ندارد	-کاشی تا زیر سقف (با ابعاد بزرگ جهت اتاق ایزوله)	رنگ روغنی نیم مات	اتاق ایزوله دارای دو قسمت است. ۳- اتاق بستری بیمار ۴- پیش ورودی (دستشویی بیمارستانی در پیش ورودی قرار دارد) پیش ورودی فضای بسته ایست که یک در به راهرو و یک در به اتاق ایزوله بستری بیمار دارد.

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۱۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	۱۳۸۷	۷	۱	۱	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۴	دوش بیماران	۲.۷۵*۱.۴۰	درصد کمی از بیماران مجاز به استفاده از حمام هستند. هر حمام دارای یک قسمت دوش و یک قسمت سربینه است. قسمت دوش با پرده از قسمت سربینه جدا می شود.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۵	توالت و دستشویی بیماران	۱.۳۰*۲	در بخش مراقبت متوسط قلب، درصدی از بیماران طبق نظر پزشک می توانند از مانیتور جدا شده و با کمک پرستار از توالت و دستشویی استفاده کنند.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۶	فضای دارو و کارتمیز	در بیمارستانهای ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت : ۴*۲.۸۰	ایستگاه پرستاری ارتباط نزدیکی با فضای دارو و کار تمیز داشته باشد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۷	پارک تجهیزات پزشکی	* (۶-۸)	فضای بازی مجاور ایستگاه پرستاری برای پارک تجهیزات پزشکی پیش بینی می شود بطوریکه براحتی بتوان این تجهیزات را به فضای بستری برد .	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد .	-رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر چوبی با عرض ۲۵ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر لبه پخ	پانل قابل برداشت (فلزی یا آلومینیومی)	این تجهیزات شامل : ۸- یک دستگاه رادیولوژی سیار ۹- یک دستگاه اکوگراف دیوگرافی ۱۰- دودستگاه ترولی اورژانس ۱۱- دستگاه ونتیلاتور ۱۲- دستگاه همودیالیز ۱۳- دستگاه مکنده سیار ۱۴- سیلندر هوای فشرده واکسیژن فشرده
۸	اتاق کارکثیف	۳.۴۰*۲.۲۰	فاصله اتاق کار کثیف با ۱۲ تخت بستری تا آنجایی که امکان دارد نزدیک باشد .	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۱۸ از ۱۶۰
	DOC	تهران	۱۳۸۷	۷	۱	۱	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۹	فضای پیش ورودی	* (۸-۱۸)	<ul style="list-style-type: none"> فضای ارتباطی بین راهروی بیمارستان و فضای بستری بیماران پیش ورودی در وسط دو قسمت بستری بیماران قرار می گیرد. برخی از اتاقهای پشتیبانی بخش در پیش ورودی قرار می گیرند مانند: <ul style="list-style-type: none"> ۱- اتاق جمع آوری کثیف ۲- رختکن و دوش کارکنان ۳- سرویسهای بهداشتی کارکنان ۴- اتاق نظافت 	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد. 	<p>رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر چوبی با عرض ۲۵ سانتیمتر</p> <p>- بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر</p> <p>- قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر</p> <p>لبه پخ</p>	پانل قابل برداشت (فلزی یا آلومینیومی)	پیش ورودی، فضای ارتباطی بین راهروی بیمارستان و فضای بستری بیماران است. در ورودی بخش در وسط پیش ورودی باز می شود
۱۰	رختکن (زنان و مردان) کارکنان	۴.۸۰*۱.۸۰	در پیش ورودی قرار می گیرد	<ul style="list-style-type: none"> - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	ورود به رختکن ها بگونه ای طراحی شود که با باز شدن در رختکن داخل آن دیده نشود. در داخل هر رختکن، دوش پیش بینی شود.
۱۱	سرویسهای بهداشتی و دوش (کارکنان)	سرویس بهداشتی: ۲.۲۰ دوش: ۱.۶۲	در پیش ورودی قرار می گیرد	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	تعداد دو سرویس بهداشتی (زنانه و مردانه) برای کارکنان پیش بینی شود. هر سرویس بهداشتی دارای توالت ایرانی و دستشویی است.
۱۲	اتاق جمع آوری کثیف	۳.۸۰*۲.۴۰	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش است.	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	
۱۳	اتاق نظافت	۲.۵۰*۱.۸۰	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش است.	<ul style="list-style-type: none"> - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد. 	- کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق شامل ۳ قسمت است: <ul style="list-style-type: none"> ۴- قسمت تی شوی ۵- قسمت ابزار و وسایل نظافت ۶- قسمت نگهداری مواد شوینده و وسایل نظافت

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
		DOC	تهران	1387	7	1	1
							صفحه ۱۱۹ از ۱۶۰

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱۴	اتاق مدیر بخش	۵.۲۰*۳.۵۰		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۱۵	اتاق منشی بخش	۳.۴۰*۲.۶۰	مکان این اتاق بین اتاق مدیر بخش و سرپرستار بخش قرار دارد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۱۶	اتاق سرپرستار بخش	۱۸.۲۰	مدیریت پرستاری بخش مراقبت متوسط قلب با سرپرستار بخش است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق علاوه بر میز، میز کنفرانس با ظرفیت ۶ نفر برای گردهم آیی گروه پرستاری پیش بینی شود
۱۷	اتاق پزشکی	۸.۸۴	این اتاق دفتر پزشک مسئول یا رزیدنت مسئول است.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۱۸	اتاق استراحت کارکنان	۴.۲۰*۳	این اتاق باید پنجره به فضای خارج داشته باشد. مبلمان برای استراحت شبانه کارکنان مناسب باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق تجهیزات لازم برای ارتباط با ایستگاه پرستاری پیش بینی شود.
۱۹	آبدارخانه	۳.۸۰*۲.۵۰	مکان آبدارخانه نزدیک اتاق استراحت کارکنان باشد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	آبدارخانه برای تهیه و دریافت خوراک و آشامیدنی از آشپزخانه مرکزی برای بیماران و کارکنان باشد.
۲۰	اتاق خواب و مطالعه پزشک کشیک	۳.۴۰*۳.۴۰	دارای تسهیلات شنیداری با هر دو ایستگاه پرستاری باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق دارای دوش توالت و دستشویی است که در آن به داخل اتاق باز می شود.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۲۱	انبار رخت تمیز	۳.۲۰	انبار رخت تمیز برای نگهداری و آماده سازی پارچه است.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	پارچه بعلت داشتن پرز نمی تواند با سایر ابزار و وسایل تمیز و استریل در یک محل انبار شود.
۲۲	انبار وسایل و تجهیزات پزشکی	۸-۱۸ *	این انبار دارای سه قسمت است: ۴- قسمت نگهداری تجهیزات پزشکی بزرگ ۵- قسمت نگهداری وسایل معاینه و درمان پزشکی غیر استریل ۶- قسمت نگهداری سیلندر های کوچک گاز اکسیژن	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	
۲۳	انبار مبلمان	۶-۱۴ *		- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این انبار برخی مبلمان مانند تخت، انواع تشک، مبل و صندلی و غیره نگهداری می شود.
۲۴	آزمایشگاه	۴.۱۰*۳		سرامیک ضد اسید کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	فضای کافی، برای میز آزمایشگاهی، سینگ و یخچال فریزر برای نگهداری نمونه ها، سانتریفوژ، هود آزمایشگاهی و یخچال بانک خون پیش بینی شود. در ابتدای ورود به آزمایشگاه دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود.
۲۵	اتاق انتظار همراهان	۱۲-۲۴ *	اتاق انتظار همراهان بیمار در خارج از بخش و متصل به آن طراحی می شود بطوریکه در اتاق به راهروی بیمارستان باز می شود.	- سنگ - کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات عرض ضربه گیر چوبی ۷ سانتیمتر قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	ارتباط اتاق انتظار همراهان هر دو ایستگاه پرستاری به صورت دیداری و شنیداری است.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۲۶	اتاق تعمیر و تجهیزات	۱۴-۱۶ *	برای تعمیر و کالیبره کردن تجهیزات پزشکی ، از اتاق تعمیر تجهیزات بخش مراقبت ویژه قلب استفاده می شود .	- سنگ - کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق خروجی گازهای طبی زیر لازم است : - خروجی هوای فشرده - خروجی اکسیژن - خروجی خلاء - خروجی گاز بیهوشی
۲۷	اتاق هوارسان	ابعاد اتاق بستگی به تعداد هوارسان دارد	اتاق هوارسان می تواند در نقاطی قرار گیرد که به بخش مراقبت ویژه و بخش مراقبت متوسط قلب سرویس دهد .	- سنگ - کف شوی دارد .	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا ارتفاع ۱۸۰ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	در طراحی اتاق به قرار گیری دستگاهها در کنار هم و فضای لازم بین دو دستگاه برای خارج کردن کویل های هوارسان توجه شود. ارجح است دیوارهای اطراف اتاق دو جداره باشد و در وسط دو جدار از عایق صوتی استفاده شود . - اتاق هوارسان سقف کاذب ندارد . - ارتفاع اتاق از کف تمام شده کمتر از ۳/۵ متر نباشد.
۲۸	اتاق برق		اتاق برق می تواند در نقاطی قرار گیرد که به بخش مراقبت ویژه و بخش مراقبت متوسط و قلب سرویس دهند .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح‌های عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۲۲ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

* جدول مشخصات مربوط به فضاهای موجود در بخش مراقبت ویژه و متوسط قلب بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد . جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به جلد یکم کتاب طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها به نشریه شماره (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

-در طراحی معماری بیمارستان ،راهروهایی که مسیر بیماران بستری به بخشهای درمانی و تشخیصی است از مسیر بیماران سرپایی مجزا باشد . تفکیک مسیر مخصوصا در مورد بیماران بخشهای مراقبت ویژه تاکید می شود.

-برخی از مواردی که نقش موثری در ایجاد محیط مناسب برای بیماران و کارکنان دارد به شرح زیر است:

۱- نور طبیعی

از ایجاد پنجره پشت سر بیمار خودداری شود. در بخش مراقبت ویژه قلب ، یک یا دو پنجره در فضای بستری ۶ تا ۸ تختخواب بیمار کافی است. در بخش مراقبت متوسط قلب ، فضای هر دو تخت بستری می تواند دارای پنجره باشد . مکان این پنجره ها در پایین تخت بیماران باشد. بیشتر پنجره ها در فضاهای مخصوص کارکنان ایجاد شود. ابعاد پنجره ها متناسب با شرایط اقلیمی باشد. ابعاد پنجره ها ۲۰٪ سطح دیواری که دارای پنجره است بزرگتر نباشد. ترجیح دارد که پنجره در فضای بستری بیماران ثابت باشد. در صورت باز شو بودن پنجره ها ، فقط مقدار کمی بتواند باز و در همان موقعیت قفل شود. پنجره های باز شو دارای درز نباشند. جلوگیری از تابش مستقیم آفتاب به داخل فضاهای بخش مراقبت ویژه قلب و مراقبت متوسط قلب در تمام اقلیم های کشور ضروری است.

۲-نور مصنوعی

۳-جلوگیری از صدای نامطلوب

۴-رنگ و فضای معماری

جهت اطلاعات بیشتر در خصوص موارد ۱الی ۴ به فصل پنجم نشریه شماره (۸-۲۸۷) مراجعه شود.

موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف ، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است . بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه ، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

«جدول مشخصات درها» «بخش مراقبتهای ویژه قلب ICCU» و «بخش مراقبتهای متوسط قلب Inter.CCU»

ردیف	نام فضا	نوع در	عرض خالص در (سانتی متر)	وضعیت در	جنس در	پنجره روی در	ضربه گیر و پاخور روی در	قفل در	گریل روی در	فاصله زیر در تا کف	نوع دستگیره
۱	اتاق بستری ایزوله (ورودی اتاق)	لولایی دو لنگه غیر مساوی	۱۰۰+۵۰	باز شو به داخل اتاق	شیشه ای + آلومینیومی	-----	-----	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۲	اتاق بستری ایزوله (در ورودی از راهرو به پیش ورودی)	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۳	اتاق بستری ایزوله (در ورودی از پیش ورودی به اتاق ایزوله)	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شوبه خارج اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۴	توالت و دستشویی بیماران (مربوط به بخش مراقبت متوسط قلب)	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شوبه خارج اتاق	چوبی	پنجره ندارد.	پاخور طرف بیرون	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۵	دوش بیماران (مربوط به بخش مراقبت متوسط قلب)	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شوبه خارج اتاق	چوبی	پنجره ندارد.	پاخور طرف بیرون	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۶	اتاق کارکنان	یک لنگه لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۷	در ورودی بخش	دو لنگه مساوی - بادبزی	۱۶۰	-----	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد .	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	الکترونیک	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۸	در ورودی رختکن کارکنان	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۹	رختکن کارکنان (در دوش)	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به خارج اتاق	آلومینیومی	پنجره ندارد .	-----	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۰	سرویسهای بهداشتی	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۱	اتاق جمع آوری کثیف	یک لنگه لولایی بادبزی	۱۰۰	-----	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۲	اتاق نظافت	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۲۵ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

معمولی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	پاخور طرف بیرون	پنجره ندارد .	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق مدیر بخش - منشی بخش - سرپرستار و پزشک	۱۳
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	پاخور طرف بیرون	پنجره دارد .	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق استراحت کارکنان	۱۴
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	پنجره دارد .	چوبی	-----	۹۰	یک لنگه لولایی بادبزی	آبدارخانه	۱۵
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	پاخور طرف بیرون	پنجره ندارد .	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق خواب و مطالعه پزشک کشیک	۱۶
معمولی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	ایمنی	پاخور دو طرف	پنجره ندارد .	چوبی	باز شو به خارج	۸۰	یک لنگه لولایی	دوش ، توالت و دستشویی	۱۷
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	پنجره دارد .	چوبی	باز شو به داخل اتاق	۸۰	یک لنگه لولایی	انبار رخت تمیز	۱۸
لوله خم عمودی	۲۵ میلیمتر	مجاز است	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	پنجره دارد	چوبی	باز شو به داخل	۹۰	یک لنگه لولایی	انبار وسایل و انبار مبلمان	۱۹

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۶ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۰	آزمایشگاه	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۱	اتاق انتظار همراهان	یک لنگه لولایی - بادبزنی	۹۰	-----	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۲	اتاق تعمیر تجهیزات پزشکی	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۳	اتاق هوارسان	دو لنگه مساوی لولایی	۱۸۰	بازشو به داخل	مقاوم در برابر آتش	پنجره ندارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۲۴	اتاق برق	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل	مقاوم در برابر آتش	پنجره ندارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۲۵	در خروجی فرار	دو لنگه مساوی لولایی - بادبزنی	۱۵۰	-----	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	الکترونیک	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی

-جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها در بخش مراقبت ویژه و متوسط قلب به فصل نوزدهم نشریه شماره (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۱۲۷ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب- (جدول شماره ۱۳)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۲۸ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود در بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب

شماره دستور العمل: ۲۱۳/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۲۹ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

جدول راهنمای طراحی فضاهای موجود در بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب در بیمارستانهای منطقه ای، قطبی و کشوری ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب- (جدول شماره ۱۳)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	سالن انتظار بیماران سرپائی	* ۱۵-۱۸	در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت، در خارج از بخش قرارداد و می تواند با فضای انتظار درمانگاه قلب، فضای انتظار بستری موقت قلب و در صورت امکان با فضای بخش کاتتریزاسیون قلب مشترک شود. وجود پنجره و نور طبیعی در فضای انتظار ضروری است.	- سنگ - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (آلومینیومی / فلزی)	در بیمارستانهای با ظرفیت ۲۰۰ تا ۵۰۰ تخت، سالن انتظار بیماران و همراهان در داخل بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب قرارداد.
۲	اطلاعات پذیرش و صندوق		در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت به صورت شعبه ای از پذیرش اصلی در سالن انتظار مشترک قرار دارد و می تواند به صورت مجموعه ای مشترک برای بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب، درمانگاه قلب و بستری موقت قلب و در صورت امکان برای بخش کاتتریزاسیون قلب طراحی شود.	- سنگ - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر		در بیمارستانهای با ظرفیت ۲۰۰ تا ۵۰۰ تخت، پذیرش بیماران در داخل بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب قرار می گیرد.
۳	سرویس بهداشتی بیماران	۲.۴۰	در نزدیکی سالن انتظار مشترک یک مجموعه سرویس بهداشتی با حداقل دو کابین توالت ایرانی و دو دستشویی برای آقایان و یک مجموعه سرویس بهداشتی با حداقل دو کابین توالت ایرانی و دو دستشویی برای خانم ها پیش بینی شود. یک توالت و دستشویی برای معلولان با حداقل سطح ۴ متر مربع پیش بینی شود.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیرسقف	رنگ روغنی نیم مات	

انتظار و پذیرش بیماران (خارج از بخش)

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۳۰ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۴	اتاق نظافت	۴.۵۰	مکان این اتاق در کنار سرویس هایی بهداشتی طراحی شود. اتاق نظافت برای سرویس های بهداشتی و سالن انتظار و پذیرش بیمار است و تحت نظارت مرکز کاخداری بیمارستان می باشد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد.	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	اتاق نظافت دارای سه قسمت است : ۴- قسمت تی شوی ۵- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده ۶- قسمت نگهداری تی شوی جاروبرقی
۵	منشی بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب	۵*۲.۷۰	کانتینر منشی ، در مکانی قرار می گیرد که به فضای انتظار فرعی بیماران و اتاقهای تشخیص بخش اشراف داشته باشد .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰سانتیمتر - قرنیزسنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت آلومینیومی / فلزی	
۶	فضای پارک ترولی های اورژانس	۱-۵*	مکان مشخصی نزدیک به منشی بخش برای پارک ترولی اورژانس پیش بینی گردد .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت آلومینیومی / فلزی	برای هر دو اتاق تشخیص یک ترولی اورژانس پیش بینی شود .
۷	سالن انتظار فرعی	۲۲.۵۰-۴۵*	در بیمارستانهای ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت ، علاوه بر سالن انتظار اصلی مشترک که خارج از بخش تشخیص غیر تهاجمی است یک سالن انتظار فرعی در داخل بخش پیش بینی شود . ارجح است این فضا دارای پنجره باشد .	- سنگ - کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتی متر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت آلومینیومی / فلزی	در طراحی معماری این فضا با انتخاب رنگ و مصالح مناسب محیط آرام و مطبوعی برای بیماران فراهم گردد . فضای مناسبی که کاملا در دید رس منشی بخش و پرستار باشد برای انتظار بیمار روی برانکار و بیمار روی صندلی چرخدار پیش بینی شود.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
		DOC	تهران	1387	7	1	1
							صفحه ۱۳۱ از ۱۶۰

اتاقهای تشخیص	۸	فضای ریکاوری و انتظار بیماران بستری	۷.۲۰*۲.۱۰	این فضا در مکانی قرار گیرد که بتواند کاملاً تحت نظر کانتینر منشی و پرستاری باشد.	- سنگ - کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت آلومینیومی / فلزی	بیماران بعد از انجام اکوکاردیوگرافی از داخل مری قبل از مرخص شدن باید به مدت ۱ تا ۲ ساعت ریکاوری شوند.
	۹	اتاق مصاحبه با بیماران	۲.۸۰*۲.۴۰	برای تکمیل پرونده برخی از بیماران، نیاز به مصاحبه با بیمار یا همراه بیمار است. برای این منظور اتاق کوچک و آرامی پیش بینی شود.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی با عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	-
	۱۰	اتاق الکتروکاردیوگرافی (ECG)	۵*۳.۶۰	در بیمارستانهای ناحیه ای و منطقه ای که تاکید بر تخصص قلب نیست، اتاق کاردیوگرافی در درمانگاه قلب قرار دارد و در بیمارستانهای منطقه ای، قطبی و کشوری که تاکید بر تخصص قلب است، اتاق الکتروکاردیوگرافی اولیه در بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب (که در کنار درمانگاه قلب قرار دارد) پیش بینی می شود.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی با عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در داخل رختکن کوچکی برای بیماران پیش بینی گردد. یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد. ورود با اتاق بگونه ای طراحی شود که با باز شدن در، داخل اتاق دیده نشود.
	۱۱	اتاق آزمایش تنفس قلب (تست ورزش)	۵*۳.۸۰	در داخل بخش طراحی شود.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی با عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	ورودی به اتاق به گونه ای طراحی شود که با باز شدن در، داخل اتاق از راهرو دیده نشود. یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود. در داخل رختکن کوچکی برای بیماران پیش بینی گردد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۳۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

در این اتاق وان شستشوی اندوسکوپ ها قرار دارد . وان شستشو به دیوار نصب می شود. لوله فاضلاب آن نیز مانند دستشویی وارد دیوار می شود . شستشو و ضد عفونی کردن لوله های اندوسکوپ در اتاق کوچکی که در جوار اتاق اکوکاردیوگرافی قرار دارد انجام می شود . اتاق شستشو نباید پنجره داشته باشد و بوی محلول ضد عفونی نیز نباید وارد اتاق اکوکاردیوگرافی شود . در سیستم هوادهی به اتاق تدابیر لازم انجام گردد .	رنگ روغنی نیم مات	-رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر با عرض ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۵.۲۰*۴	اتاق اکوکاردیوگرافی از روی سینه	۴
	در این اتاق وان شستشوی اندوسکوپ ها قرار دارد . وان شستشو به دیوار نصب می شود. لوله فاضلاب آن نیز مانند دستشویی وارد دیوار می شود . شستشو و ضد عفونی کردن لوله های اندوسکوپ در اتاق کوچکی که در جوار اتاق اکوکاردیوگرافی قرار دارد انجام می شود . اتاق شستشو نباید پنجره داشته باشد و بوی محلول ضد عفونی نیز نباید وارد اتاق اکوکاردیوگرافی شود . در سیستم هوادهی به اتاق تدابیر لازم انجام گردد .	رنگ روغنی نیم مات	کاشی تا زیر سقف با ابعاد بزرگ	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۵.۵۰*۴.۸۰	اتاق اکوکاردیوگرافی از داخل مری با احتساب فضای اتاق شستشو و ضد عفونی لوله های آندوسکوپ
ورودی اتاق به گونه ای طراحی شود که فضای داخل اتاق از راهرو دیده نشود . در داخل اتاق یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود . در داخل اتاق رختکن کوچکی پیش بینی شود .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۵.۵۰*۴.۲۰	اتاق اکو کاردیوگرام تنش	۶
ورودی اتاق به گونه ای طراحی شود که فضای داخل اتاق از راهرو دیده نشود دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۳.۶۰*۳.۶۰	اتاق هولتر (Holter)	۷

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۳۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

در داخل اتاق محل مناسب برای دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۴.۶۰*۳	اتاق برنامه ریزی پیس میکر (pace maker)	≥
ورودی اتاق به گونه ای طراحی شود که با باز شدن در داخل اتاق از راهرو دیده نشود . رختکن کوچکی برای بیماران پیش بینی شود . یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	۵*۴.۲۰	اتاق آزمایش تنفسی قلبی / تنفسی	≤
رختکن کوچکی برای بیماران پیش بینی شود . یک دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود و نیاز به پنجره ندارد .	۱۸-۲۲ *	اتاق درمان (ECP)	≈
اتاق مدیر بصورت یک اتاق دفتری مبلمان می شود . اتاق مدیر دارای میز کنفرانس ۸ نفره است .	رنگ روغنی نیم مات	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	در داخل بخش طراحی شود.	۵.۲۰*۳.۵۰	اتاق مدیر بخش	≥

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۳۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۳۶	اتاق پزشک	۴*۳.۲۰	یک اتاق با گنجایش دو میز تحریر و میز کامپیوتر برای دو پزشک پیش بینی شود .	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۳۷	اتاق سرتکنسین	۴.۶۰*۳.۳۰	یک اتاق دفتری با میز تحریر و میز کامپیوتر و میز کنفرانس با ظرفیت ۶ نفر برای سرتکنسین بخش پیش بینی شود	کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	-رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر با عرض ۷ سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات
۳۸	رختکن کارکنان	۴.۳۰*۱.۸۰	در صورتیکه سیستم رختکن کارکنان به صورت متمرکز طراحی شده باشد دو رختکن کوچک زنانه و مردانه با دوش پیش بینی شود.و در صورتی که سیستم رختکن کارکنان بصورت غیرمتمرکز طراحی شده باشد دو رختکن بزرگتر بصورت زنانه و مردانه پیش بینی شود.	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	-کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات داخل رختکن یک دوش پیش بینی شود . ورودی رختکن ها به گونه ای طراحی شود که داخل رختکن از بیرون دیده شود .
۳۹	توالت و دستشویی کارکنان		تعداد ۲ توالت و دستشویی (زنانه و مردانه) برای کارکنان پیش بینی شود.	سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد .	-کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۳۵ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

شرح	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	فضاهای کارکنان	
							صفحه	تعداد
در طراحی تاسیسات مکانیکی پیش بینی لازم برای جلوگیری از انتشار بوی سیگار به خارج از اتاق انجام شود .	رنگ روغنی نیم مات	تهران	1387	7	1	1	اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه	۲۵
در قسمت نشیمن : - رنگ روغنی نیم مات -ضربه گیر چوبی با عرض ۷سانتیمتر -بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر -قرنیز چوبی به عرض ۱۰سانتیمتر							مکان آبدارخانه داخل اتاق استراحت است .	۵.۳۰*۳
							در قسمت آبدارخانه - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد .	
عملکرد اتاق دارو و کار تمیز: - نگهداری دارو - نگهداری وسایل استریل - آماده سازی وسایل و ابزار پزشکی - دستشویی بیمارستانی در ابتدای ورود پیش بینی گردد .	رنگ روغنی نیم مات	تهران	1387	7	1	1	اتاق دارو و کار تمیز	۲۶
							سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	۴.۲۰*۲.۶۰
رخت کثیف شامل روپوش ،ملافه و غیره که در سطل های مخصوص در مکان هایی متفاوت قرار دارند در این اتاق جمع اوری می شود و در ترولی برزنتی دردار قرار می گیرند .	رنگ روغنی نیم مات	تهران	1387	7	1	1	اتاق کار کثیف	۲۷
							سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد .	۳.۸۰*۲.۲۰
این اتاق ، پایگاه نظافت کلیه فضاهای اصلی و پشتیبانی بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب است و دارای سه قسمت است: - قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده - قسمت نگهداری وسایل نظافت - قسمت تی شوی (ساخته شده با مصالح بنایی)	رنگ روغنی نیم مات	تهران	1387	7	1	1	اتاق نظافت	۲۸
							سرامیک غیر لغزنده کف شوی دارد .	۲.۵۰*۱.۸۰
این انبار برای نگهداری کلیه وسایل و تجهیزات پزشکی و بیمارستان ، مواد و وسایل مصرفی است .	رنگ روغنی نیم مات	تهران	1387	7	1	1	انبار وسایل تجهیزات	۲۹
							- رنگ روغنی نیم مات - قرنیزسنگ لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	۱۰
							کفپوش وینیل کف شوی ندارد .	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

صفحه	مشخصات مدرک						عنوان مدرک
صفحه ۱۳۶ از ۱۶۰	ویرایش	شماره گزارش	ماه تهیه	سال تهیه	نام استان	نوع سند	
	1	1	7	1387	تهران	DOC	

ردیف	انبار رخت تمیز	مات	رنگ روغنی نیم	انبار رخت تمیز برای نگهداری و آماده سازی پارچه است .
۱	پله فرار	۳.۲۰	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد .	کاشی تا زیر سقف
۲	پله فرار	۷.۱۸*۳.۱۰	کف پله : سنگی با پاگیر مناسب کف پله : ۲۹سانتیمتر رایزر پله : ۱۷/۵ سانتیمتر	فاصله از در ورودی بخش تا یکی از پله های اصلی بیمارستان که خصوصیات پله فرار را دارد نباید بیش از ۳۰ متر باشد .

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۳۷ از ۱۶۰</p>

توضیحات کلی:

* جدول مشخصات مربوط به فضاهای موجود در بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب بصورت کلی در بیمارستانهای ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخوابی می باشد. جهت اطلاعات بیشتر در خصوص سطح مفید و تعداد فضاهای بخش مذکور در هر بیمارستان به تفکیک به

فصل هشتم از جلد یکم طراحی بناهای درمانی نشریه شماره (۹-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

- جهت اطلاعات بیشتر از مشخصات درهای اتاق به فصل یازدهم نشریه شماره (۹-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه شود.

بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب و سطح بندی بیمارستانها

بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب در سه سطح از بیمارستانهای عمومی برنامه ریزی و طراحی می شود.

سطح یکم: بیمارستانهای ناحیه ای بزرگ (با ظرفیت ۲۰۰ تا ۳۰۰ تخت)

سطح دوم: بیمارستانهای منطقه ای بدون تاکید بر تخصص قلب (با ظرفیت بالاتر از ۳۰۰ تا ۵۰۰ تخت)

۱- در سطح دوم درمانگاه قلب در مجموعه درمانگاههای بیمارستان قرار دارد و دارای اتاقهای الکتروکاردیوگرافی ECG است که در جوار اتاقهای مشاوره و معاینه پزشک قرار دارد.

۲- بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب در کنار سایر بخشهای تشخیصی بیمارستان قرار می گیرد.

سطح سوم: بیمارستان های منطقه ای، قطبی و کشوری با تاکید بر تخصص قلب (با ظرفیت بالاتر از ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تخت)

۱- در سطح سوم بهترین روش در مورد خدمات قلب در بیمارستان، در جوار هم قرار دادن بخشهای خدمات قلب است.

۲- در سطح سوم مناسب ترین مکان برای تشخیص غیر تهاجمی قلب، در جوار درمانگاه قلب بخش بستری موقت قلب و نزدیک بخش کاتتریزاسیون قلب است.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است. بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۳۸ از ۱۶۰</p>

کاردیولوژی هسته ای - (جدول شماره ۱۴)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۳۹ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای موجود کار دیولوژی هسته ای

شماره دستور العمل: ۲۱۴/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۴۰ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

کاردیولوژی هسته ای - (جدول شماره ۱۴)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	اتاق آزمایش تنش تالیوم	۳.۵۰*۶ یا ۴.۶۰*۵	بیمار بعد از پذیرش از فضای انتظار بیماران وارد این اتاق می شود. ورودی اتاق به گونه ای طراحی شود که از طریق راهرو داخل اتاق دیده نشود. اتاق بدون پنجره و دارای سیستم تهویه مطبوع کامل باشد	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی با عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق رختکن و دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود. فضایی در این اتاق با ابعاد ۲/۵*۲ متر برای انجام عملیات احتمالی تجدید حیات قبلی تنفسی پیش بینی گردد.
۲	اتاق تصویر برداری گاما	۵*۶ یا ۶*۵	بعد از تزریق تالیوم، بیمار از طریق در ارتباطی به اتاق تصویر برداری گاما هدایت می شود. این اتاق بدون پنجره و دارای تهویه مطبوع کامل باشد. تا آنجائیکه امکان دارد سعی شود یک جبهه دیوار نیز به سمت خارج نباشد. در صورتیکه یک جبهه دیوار نیز به سمت فضای خارج باشد، دیوار به طور کامل عایق کاری شود. برخی از مراجع در دنیا توصیه می کنند دیوارها و درها سرب کوبی شوند.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی بعرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	یک دستشویی بیمارستانی در مکان مناسب پیش بینی گردد.

موارد ذکرشده در قسمت نازک کاری (کف، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است. بدیهی است جزئیات اجرایی و جداول نازک کاری ارائه شده از سوی مهندسین مشاور طرح با توجه به شرایط اقلیمی منطقه، ملاک عمل خواهد بود.

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۴۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

«جدول مشخصات درها» «بخش خدمات تشخیص غیر تهاجمی قلب»

ردیف	نام فضا	نوع در	عرض خالص در (سانتی متر)	وضعیت در	جنس در	پنجره روی در	ضربه گیر و پاخور روی در	قفل در	گریل روی در	فاصله زیر در تا کف	نوع دستگیره
۱	در ورودی بخش	دو لنگه مساوی لولایی - بادبزی	۱۶۰	-----	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	الکترونیک	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۲	اتاق مصاحبه با بیماران	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۳	اتاق الکتروکاردیوگرافی	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشوبه داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم افقی
۴	اتاق آزمایش تنش قلب (تست ورزش)	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم افقی
۵	اتاق اکوکاردیوگرافی از روی سینه	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون دارد. پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۶	اتاق اکوکاردیوگرافی از داخل مری	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۷	اتاق شستشو و ضد عفونی لوله های اندوسکوپ	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به خارج اتاق	چوبی	پنجره دارد.	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۸	اتاق اکوکاردیوگرافی تنش	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۹	اتاق هو لتر	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد.	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۴۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	

۱۰	اتاق برنامه ریزی پیس میکرو	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۱	اتاق آزمایش تنش قلبی / تنفسی	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۱۲	اتاق مدیر بخش	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۳	اتاق پزشک و سر تکنسین	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۴	رختکن کارکنان	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۵	رختکن کارکنان در دوش	یک لنگه لولایی	۸۰	باز شو به خارج اتاق	آلومینیومی	پنجره ندارد	-----	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۶	توالت دستشویی کارکنان	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۷	اتاق استراحت کارکنان	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد	پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۴۳ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۱۸	اتاق دارو کار تمیز	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۹	اتاق کار کثیف	یک لنگه لولایی - بادبزنی	۹۰	-----	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۰	اتاق نظافت	یک لنگه	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۱	انبار وسایل و تجهیزات	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۲	انبار رخت تمیز	یک لنگه لولایی	۸۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۳	اتاق آزمایش تنش تالیوم	دو لنگه غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۲۴	اتاق آزمایش تنش تالیوم (ورودی کارکنان)	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۲۵	اتاق آزمایش تنش تالیوم (ورودی به اتاق تصویربرداری گاما)	یک لنگه لولایی	۹۰	بازشو به خارج اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۴۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

لوله خم افقی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	پنجره ندارد	چوبی	بازشو به داخل اتاق	۱۰۰+۵۰	دو لنگه غیر مساوی لولایی	اتاق تصویر برداری گاما (ورودی اصلی اتاق)	۲۶
معمولی	۶ میلیمتر	مجاز نیست	سویچی	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	پنجره ندارد	چوبی	بازشو به داخل اتاق	۹۰	یک لنگه لولایی	اتاق تصویر برداری گاما (ورودی کارکنان)	۲۷

-جهت اطلاعات بیشتر در خصوص نقشه نمای درها در بخش خدمات تشخیصی غیر تهاجمی قلب به فصل یازدهم نشریه شماره (۹-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی مراجعه گردد.

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p>
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>						<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>	<p>صفحه ۱۴۵ از ۱۶۰</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	

جدول راهنمای طراحی فضاهای بخش کاتتریزاسیون قلب - (جدول شماره ۱۵)

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>					
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند</p>	<p>نام استان</p>	<p>سال تهیه</p>	<p>ماه تهیه</p>	<p>شماره گزارش</p>	<p>ویرایش</p>
	<p>DOC</p>	<p>تهران</p>	<p>1387</p>	<p>7</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
						<p>صفحه ۱۴۶ از ۱۶۰</p>

نام دستور العمل: جدول راهنمای طراحی معماری فضاهای بخش کاترینزاسیون قلب

شماره دستور العمل: ۲۱۵/۸۷/ط.م

تاریخ دستور العمل: ۱۳۸۷/۷/۳۰

هدف از ارسال :

این دستور العمل به عنوان ضوابط و معیارهای طراحی معماری جهت راهنمایی مشاورین و طراحان در کلیه فضاهای درمانی بیمارستانی تحت پوشش دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور ابلاغ می گردد.

ضرورت اجرای دستور العمل:

نظر به اهمیت بالای بیمارستانها و مراکز درمانی و عدم تدوین استاندارد کامل در زمینه فضاهای فیزیکی ،همواره جهت تایید نقشه های ساختمانی و تاسیساتی بیمارستانها در بخشهای خصوصی و دولتی با مشکلات متعددی روبرو هستیم.همچنین بدلیل نقص در طراحی و عدم رعایت روابط حاکم بر بیمارستان ، اینگونه بیمارستانها پس از ساخت و به هنگام بهره برداری دستخوش تغییرات و تخریبات فراوانی می گردند. کما اینکه در سالهای گذشته مشکلات بوجود آمده بر سر راه طراحی و بهره برداری بیمارستانها خود موکد این موضوع می باشد. بدین لحاظ ،رعایت ضوابط و معیارهای طراحی نه تنها باعث صرفه جویی در هزینه های ناشی از تغییرات فیزیکی بعدی خواهد شد بلکه روابط و گردش کار خدمات رسانی به بیماران را نیز تسهیل می نماید.

بدیهی است با رعایت ضوابط و استاندارد ها در فضاهای فیزیکی امکان ارائه خدمات به نحو مطلوبتر انجام گردیده و نتیجتا تاثیر مثبت آن در سلامت جامعه پدیدار خواهد شد.

این دستور العمل در بررسی نقشه های مراکز بیمارستانی دانشگاهها و بخش خصوصی نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

حیطه شمول دستور العمل:

کلیه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور و همچنین کلیه بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	
	DOC	تهران	1387	7	1	1	
صفحه ۱۴۷ از ۱۶۰							

جدول راهنمای طراحی فضاهای بخش کاتتریزاسیون قلب - (جدول شماره ۱۵)

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
منطقه پیش ورودی	۱	سالن انتظار فرعی بیماران سرپایی و همراهان	۱۳.۵۰-۲۲.۵۰	فضای انتظار فرعی خارج از مسیر رفت و آمد طراحی شود و در دید رس نباشد. وجود پنجره و نور طبیعی در فضای انتظار مطلوب است. در این فضا مکانهای مناسبی برای تلویزیون، تلفن عمومی و آبخوری پیش بینی شود.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	رنگ روغنی نیم مات ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر
	۲	منشی بخش	۶.۷۵-۷.۷۵	پذیرش اصلی بیمار در خارج از بخش انجام شده است بیمار و همراه او بعد از ورود به بخش توسط منشی بخش هدایت می شود. مکان کانتر منشی بخش به گونه ای انتخاب شود که اشراف به ورودی بخش به فضای انتظار فرعی و خط قرمز بین پیش ورودی و فضای داخلی بخش داشته باشد.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد.	رنگ روغنی نیم مات	منشی بخش مسئول نظم ورود کارکنان و بیماران به داخل بخش از طریق رختکن ها است.
	۳	سرویسهای بهداشتی بیماران سرپایی	هر واحد ۲.۲۰	دو توالت و دستشویی نوع ایرانی (زنانه و مردانه) برای بیماران سرپایی و همراهان آنها در منطقه پیش ورودی پیش بینی شود.	-سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۴۸ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

منطقه پیش ورودی	۴	رختکن بیماران سرپایی (زنانه و مردانه)	۴	بیماران سرپایی قبل از ورود به بخش لباسهای خود را در رختکن مخصوص با لباسها و کفش بیمارستانی تعویض می نمایند و لباس های بیرون را داخل کمدهای یک نفره در داخل رختکن می گذارند . لباسهای بیمارستانی در قفسه دیواری قرار دارد و بیماران در هر رختکن قبل از پوشیدن آنها دست خود را در دستشویی بیمارستانی داخل رختکن می شویند تعداد کمدهای تک نفره در رختکن دو برابر تعداد اتاقهای کاتریزاسیون است .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	ورودی هر یک از رختکن ها از پیش ورودی است و خروجی آنها به منطقه تشخیص و درمان باز است . درهای ورودی و خروجی رختکن ها به گونه ای طراحی می شود که با باز شدن درها ، داخل رختکن ها دیده نشود
	۵	رختکن کارکنان (زنانه و مردانه)	۶	ورودی هر یک از رختکن ها از پیش ورودی بخش است و خروجی آنها به منطقه تشخیص و درمان باز می شود کارکنان در هنگام خارج شدن از بخش این مسیر را بر عکس طی می کنند . در ابتدای ورودی هر رختکن یک توالی و دستشویی برای کارکنان پیش بینی شود .	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	هر یک از رختکن های کارکنان دارای دوش است که در دوش به داخل رختکن باز می شود درهای ورود و خروج رختکن به گونه ای طراحی شود که داخل رختکن دیده نشود .
	۶	اتاق جمع آوری کثیف	۳.۸۰*۲.۴۰	مکان این اتاق در پیش ورودی بخش است	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق برای منظورهای زیر بکار می رود: ۱- جمع آوری زباله ۲- جمع آوری رخت کثیف ۳- جمع آوری تجهیزات بزرگ آلوده
	۷	اتاق نظافت	۴.۵۰	این اتاق فقط برای نظافت پیش ورودی ، انتظار فرعی ، سرویس های بهداشتی ، رختکن ها و اتاق جمع آوری کثیف بکار می رود	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در طراحی معماری اتاقی برای نظافت اتاقهای کاتریزاسیون قلب و قسمت داخلی نیز پیش بینی گردد.
	۸	گنجه تابلوی برق	۲	تابلوی برق در منطقه پیش ورودی ی پیش بینی می شود تا رسیدگی یا تعمیرات احتمالی آن در منطقه داخلی بخش انجام نگیرد . جلوی گنجه فضای کافی برای تعمیرات احتمالی وجود داشته باشد تا مسیر عبور و مرور را قطع نکند			گنجه تابلوی برق از فضای تر و لوله های آب دور باشد . در گنجه فلزی است و دارای قفل است.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۴۹ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

ردیف	منطقه تشخیص و درمان	مشخصات	نام استان	نوع سند	توضیحات
۹	منطقه تشخیص و درمان	فضای آمادگی و ریکاوری	تهران	DOC	فضای آمادگی و ریکاوری در حالی که از هم مجزا هستند دارای یک ایستگاه پرستاری می باشند که بر هر دو فضا اشراف کامل دارد . هر یک از فضاها دارای چند تخت است که با پرده از یکدیگر مجزا می شوند مسیرهای رفت و آمد باید خارج از حریم پرده باشد .
۱۰	منطقه تشخیص و درمان	ایستگاه پرستاری	تهران	DOC	ایستگاه پرستاری برای استقرار دو پرستار طراحی شود ایستگاه پرستاری از اتاق دارو و کار تمیز و اتاق کار کثیف که به کل بخش سرویس می دهد استفاده می کند .
۱۱	منطقه تشخیص و درمان	اتاق کاتتریزاسیون قلب	تهران	DOC	اتاق کاتتریزاسیون باید از استانداردهای اتاق عمل جراحی کوچک برخوردار باشد این استانداردها مربوط به نازک کاری دیوارها و کف ، سیستم تهویه مطبوع و سیستم روشنایی اتاق است .
۱۲	منطقه تشخیص و درمان	راهرو منطقه تشخیص و درمان	تهران	DOC	حداقل عرض راهرو ۲۴۰ سانتیمتر
۱۳	منطقه تشخیص و درمان	اتاق اسکراب	تهران	DOC	اتاق اسکراب می تواند مشترک بین دو اتاق کاتتریزاسیون باشد در اینصورت باید دارای دو سینک اسکراب دو نفره باشد . البته ارجحیت دارد هر اتاق کاتتریزاسیون ، اتاق اسکراب مستقل داشته باشد .

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش
		DOC	تهران	1387	7	1	1
							صفحه ۱۵۰ از ۱۶۰

فضاهای اداری و کارکنان	۱۴	اتاق کنترل	گزینه ۱: ۴.۳۰*۲.۵۰ گزینه ۲: ۶.۷۰*۲.۱۰	اتاق کنترل می تواند بین دو اتاق کاتتریزاسیون مشترک باشد. در اینصورت سطح اتاق کنترل باید بزرگترپیش بینی شود و دارای دو سیستم کنترل برای هر اتاق باشد. البته ارجحیت دارد هر اتاق کاتتریزاسیون دارای یک اتاق کنترل مستقل باشد. مکان اتاق کنترل باید طوری انتخاب شود که دستگاه انژیوگرافی و بیمار و مانیتورها بخوبی دیده شوند.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	ترجیح دارد علاوه بر ارتباطی اتاق کنترل به اتاق کاتتریزاسیون، این اتاق یک در ارتباطی به اتاق اسکراب داشته باشد. اتاق کنترل باید دارای پنجره بزرگی با شیشه سربی باشد.
	۱۵	اتاق آماده سازی استریل	گزینه ۱: ۳.۲۰*۲.۷۵ گزینه ۲: ۴.۲۰*۲.۱۰	سطح اتاق به اندازه ای باشد که علاوه بر جایگزینی تجهیزات بیمارستانی اسکراب نرس Scrub-Nurse و همکاری بتوانند به راحتی ست ابزار جراحی را برای عمل کاتتریزاسیون چیدمان کنند.	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	این اتاق فقط یک در به اتاق کاتتریزاسیون دارد
	۱۶	اتاق ژنراتور و کامپیوتر	گزینه ۱: ۵*۲.۷۵ گزینه ۲: ۶.۷۰*۲.۱۰	این اتاق باید با یک در مقاوم در برابر اشعه ایکس به اتاق کاتتریزاسیون راه داشته باشد. نباید از راهرو به این اتاق ارتباط برقرار کرد. تابلوی برق مجموعه اتاق کاتتریزاسیون می تواند در این اتاق قرار گیرد.	سرامیک غیر لغزنده کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	درجه حرارت و رطوبت این اتاق باید در سیستم تاسیسات مکانیکی بررسی شود.
	۱۷	اتاق مدیر بخش	۵.۲۰*۳.۵۰	اتاق مدیر بخش به صورت یک اتاق دفتری مبلمان می شود و دارای میز تحریر و قفسه کتاب است جلوی میز تحریر یک میز کنفرانس ۸ نفره قرار می گیرد.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	در بخش کاتتریزاسیون قلب معمولا مدیر بخش، پزشک متخصص قلب است.
	۱۸	اتاق منشی مدیر	۳.۴۰*۲.۶۰	در کنار اتاق مدیر، اتاق منشی مدیر قرار می گیرد. منشی دارای کامپیوتر با پرینتر و فاکس می باشد.	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	رنگ روغنی نیم مات	

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۱ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

مدیریت پرستاری بخش کاتتریزاسیون قلب با سرپرستار بخش است.	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	در اتاق سرپرستار بخش میز تحریر و میز کنفرانس ۶ نفره پیش بینی می شود.	۴.۶۰*۳.۳۰	اتاق سرپرستار بخش	۱۹
	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	در اتاق سر تکنسین بخش میز تحریر و میز کنفرانس ۶ نفره پیش بینی می شود.	۴.۶۰*۳.۳۰	اتاق سر تکنسین بخش	۲۰
	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر 	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	یک اتاق دفتر با دو میز تحریر برای دو پزشک مسئول پیش بینی می شود	۴*۳.۲۰	اتاق پزشکان	۲۱
	رنگ روغنی نیم مات	<ul style="list-style-type: none"> - رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتی متر 	کفپوش وینیل کف شوی ندارد	یک اتاق دفتر با دو میز تحریر برای دو رزیدنت پیش بینی می شود.	۴*۳.۲۰	اتاق رزیدنتها	۲۲

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۲ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

فضاهای پشتیبانی	۲ ۳	اتاق استراحت کارکنان و آبدارخانه	۵.۹۰*۳	آبدارخانه بصورت نیمه باز داخل اتاق استراحت پیش بینی شود. در طراحی و مبلمان اتاق استراحت کارکنان کوشش می شود محیط راحتی برای استراحت کارکنان به وجود آید. این اتاق باید پنجره به فضای خارج داشته باشد.	قسمت نشیمن: - کفپوش وینیل - کف شوی ندارد قسمت آبدارخانه: - سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر عرض ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی عرض ۱۰ سانتیمتر در قسمت آبدارخانه: - کاشی تا زیر سقف	در طراحی تاسیسات مکانیکی پیش بینی لازم برای جلوگیری از انتشار بوی سیگار به خارج از اتاق پیش بینی شود.
	۲۴	کتابخانه	۳.۷۰*۳.۱۰	کتابخانه کوچکی با قفسه های کتابهای مرجع و مکان نشیمن در بخش کاتتریزاسیون قلب پیش بینی شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	
	۲ ۵	اتاق بایگانی فیلم	۵.۱۰*۳.۴۰	اتاقی با گنجایش حدود پنجاه هزار CD که هر CD مربوط به یک بیمار می باشد پیش بینی شود	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر	
	۲۶	اتاق مشاهده و پردازش فیلم	۶.۴۰*۳.۴۰	این اتاق در جوار اتاق بایگانی فیلم باشد و با یک در به اتاق بایگانی CD ارتباط داشته باشد.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۷ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۷۵ سانتیمتر - قرنیز چوبی لبه پخ به عرض ۱۰ سانتیمتر	چهار مکان کار با حدود ۸ کارمند برای مشاهده و کار روی CD های فیلم های رادیوگرافی که بصورت اسلاید یا فیلم متحرک است پیش بینی شود
	۲ ۷	اتاق چاپ لیزری فیلم	۶	در این اتاق یک پرینتر لیزری قرار دارد و چاپ و پردازش و ذخیره فیلم های متحرک بصورت خشک انجام می گیرد.	- رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۰ سانتیمتر		

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۳ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۲۸	اتاق دارو و کار تمیز	۴.۲۰*۲.۶۰	مکان اتاق دارو و کار تمیز در جو ار فضای آمادگی و ریکاوری قرار دارد.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	تجهیزات ثابت بیمارستانی که در این اتاق قرار دارد: میز تقسیم دارو - قفسه زمینی دردار - قفسه دیواری دردار - سینک - دستشویی بیمارستانی
۲۹	اتاق کار کثیف	۴*۲.۴۰*	تمام وسایل و ابزار پزشکی بکار برده شده در اتاقهای کاتتریزاسیون و آمادگی و ریکاوری در اتاق کار کثیف جمع آوری و دسته بندی می شود و با ترولی به مرکز استریل بیمارستان فرستاده می شود.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	
۳۰	انبار وسایل و تجهیزات	۱۰-۱۲	در این انبار دستگاههای پزشکی و بیمارستانی بعضی از قطعات دستگاه آنژیوگرافی و مانتیورها و کامپیوترها و دستگاه بیهوشی و غیره نگهداری می شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	
۳۱	انبار مبلمان	۶	در این انبار مبلمان ذخیره بخش مانند میز و صندلی تخت بیمار، تشک های آنتی استاتیک، برانکارد و غیره نگهداری می شود.	- کفپوش وینیل - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	
۳۲	انبار رخت تمیز و پوش های سربی	۴.۸۰	پارچه به علت پرز نمی تواند با سایر ابزار و وسایل تمیز و استریل در یک محل انبار گردد. رخت های شسته شده در رختشویخانه پک های البسه و پارچه های استریل، کلیه پوشش های سربی اضافی در این انبار نگهداری می شود.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	
۳۳	اتاق نظافت	۲.۵۰*۱.۸۰	مکان اتاق نظافت باید نزدیک به اتاقهای کاتتریزاسیون باشد در صورتیکه تعداد اتاقهای کاتتریزاسیون از چهار اتاق بیشتر باشد، دو اتاق نظافت لازم است.	- سرامیک غیر لغزنده - کف شوی دارد	کاشی تا زیر سقف	مواد مصرفی نظافت ضد عفونی در این اتاق ذخیره می شود.
۳۴	فضای پارک برانکارد	۳	در منطقه تشخیص و درمان بخش، فضایی با گنجایش دو برانکارد برای حمل و نقل بیمار پیش بینی شود.		رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر با عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۴ از ۱۶۰
	DOC	تهران	۱۳۸۷	۷	۱	۱	

فضاهای مشترک در خارج بخش	۳ ۵	سالن انتظار اصلی	موارد زیر در طراحی این سالن رعایت شود : - در فضای انتظار به چیدمان صندلیهای انتظار ، مسیر عبور و مرور ، رنگ و نور مناسب توجه شود . - وجود پنجره برای منظر و نور طبیعی ضروری است - یک مجموعه سرویس بهداشتی با حد اقل دو کابین توالت ایرانی و دو دستشویی برای آقایان و خانمها پیش بینی شود . - یک توالت و دستشویی برای معلولان با حداقل سطح ۴ متر مربع پیش بینی شود . - در توالت ها به بیرون باز شود . - در کنار سرویس های بهداشتی یک اتاق نظافت پیش بینی شود .	- سنگ - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	پانل قابل برداشت (فلزی / آلومینیومی)	در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری با ظرفیت بالاتر از ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب که تاکید بر تخصص قلب است ، بخش های مجموعه خدمات قلب در کنار هم قرار می گیرند . در این سطح از بیمارستانها درمانگاه قلب ، بخش بستری موقت قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب و بخش کاتتریزاسیون می توانند سالن انتظار اصلی و مشترک داشته باشد .
	۲ ۶	اطلاعات ، پذیرش بیماران و صندوق	در بیمارستانهای منطقه ای ، قطبی و کشوری با ظرفیت بالاتر از ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ تختخواب که تاکید بر تخصص قلب است ، اطلاعات ، پذیرش و صندوق به طور مشترک برای درمانگاه قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب ، بخش بستری موقت قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب در نزدیکی سالن انتظار قرار می گیرد .	- سنگ - کف شوی ندارد .	- رنگ روغنی نیم مات - ضربه گیر چوبی به عرض ۲۵ سانتیمتر - بالای ضربه گیر تا کف ۹۰ سانتیمتر - قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر		
	۳ ۷	اتاق تعمیر تجهیزات پزشکی	اتاق تجهیزات ، کارگاه کوچکی است که بسیاری از تجهیزات پزشکی در این کارگاه توسط مهندسین و تکنسین های متخصص تعمیر یا کالیبره می شوند	- سنگ - کف شوی ندارد	کاشی تا زیر سقف	رنگ روغنی نیم مات	در این اتاق خروجی های گازهای طبی زیر لازم است: - خروجی هوای فشرده - خروجی اکسیژن - خروجی خلاء - خروجی گاز بیهوشی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۵ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

۳۸	اتاق هوارسان	با در نظر گرفتن نوع طراحی کل بیمارستان تعداد یک یا دو اتاق هوارسان که دستگاههای هوارسان در آن قرار می گیرد پیش بینی شود . هر اتاق هوارسان یک منطقه آتش محسوب می شود . دیوارهای مقاوم در برابر آتش اتاق تا سقف اصلی امتداد می یابد . دستگاه هوارسان دارای صدا است . ارجح است دیوارهای اطراف دو جداره باشد و در وسط دو جدار از عایق صوتی مانند پشم سنگ استفاده شود .	- سنگ - کف شوی دارد	رنگ روغنی نیم مات کاشی تا ارتفاع ۱۸۰ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	ابعاد اتاق بستگی به تعداد دستگاه هوارسان دارد که طبق محاسبات تاسیسات مکانیکی مشخص می شود . اتاق هوارسان سقف کاذب ندارد . ارتفاع اتاق هوارسان از کف تمام شده تا زیر سقف کمتر از ۳/۵ متر نباشد .
۳۹	اتاق برق	علاوه بر تابلو برق که در درمانگاه قلب ، بخش تشخیص غیر تهاجمی قلب ، بخش بستری موقت قلب و بخش کاتتریزاسیون قلب پیش بینی می شود یک اتاق برق در خارج از این بخش ها ، مشرف به راهروهای عمومی بیمارستان پیش بینی شود .	- سنگ - کف شوی ندارد	رنگ روغنی نیم مات قرنیز سنگی لبه گرد به عرض ۱۵ سانتیمتر	رنگ پلاستیک	در این اتاق ، تابلوهای زمینی برق قرارداد دیوارهای مقاوم در برابر آتش تا سقف اصلی امتداد یابد . در اتاق از نوع مقاوم در برابر آتش باشد .
۴۰	فضاهای آموزش پزشکی	فضاهای آموزشی در بیمارستان های آموزشی که در مجموعه خدمات قلب قرار می گیرد به شرح زیر است: - اتاق کنفرانس آموزشی - دفاتر پزشکان استاد و رزیدنتها - اتاق مطالعه و گزارش نویسی دانشجویان پزشکی - آزمایشگاه تحقیقات - سرویسهای بهداشتی دانشجویان - کشیک دانشجویان که به صورت مجموعه در نزدیکترین مکان به بخشهای بستری قرار می گیرد .				بخش مهمی از آموزش پزشکی در بیمارستان انجام می گیرد. در برنامه ریزی و طراحی معماری بیمارستان های آموزشی ، یکی از عملکردهایی که باید رعایت گردد، عملکرد پزشکی است. برای آشنایی با نازک کاری کف ، دیوارها و سقف فضاهای آموزشی پزشکی به جدول راهنمای مربوط به مجموعه خدمات قلب (آموزش پزشکی) مراجعه نمایید.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک	مشخصات مدرک						صفحه
	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۶ از ۱۶۰
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	DOC	تهران	1387	7	1	1	

توضیحات کلی:

* سطح فضاهای بخش کانتربزاسیون و همچنین تعداد آنها بستگی به تعداد تخت بیمارستان (با تاکید بر تخصص قلب) دارد.

جهت اطلاعات بیشتر به فصل نهم نشریه شماره (۱۰-۲۸۷) معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری مراجعه گردد.

- جهت اطلاعات بیشتر در خصوص مشخصات درهای بخش مذکور به فصل دهم نشریه شماره (۱۰-۲۸۷) مراجعه شود.

موارد ذکر شده در قسمت نازک کاری (کف، دیوار و سقف) بصورت گزینه پیشنهادی است. بدیهی است جزئیات اجرائی و جداول نازک کاری طرح از سوی مهندسین مشاور با توجه به امکانات اقتصادیو نیازهای دانشگاهها و شرایط اقلیمی منطقه، بطور دقیق مشخص خواهد شد.

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی	نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	ویرایش	صفحه ۱۵۷ از ۱۶۰
	DOC	تهران	1387	7	1	1	

«جدول مشخصات درها» «بخش کاتتریزاسیون قلب»

ردیف	نام فضا	نوع در	عرض خالص در (سانتیمتر)	وضعیت در	جنس در	پنجره روی در	ضربه گیر و پاخور روی در	قفل در	گریل روی در	فاصله زیر در تا کف	نوع دستگیره
۱	ورودی بخش کاتتریزاسیون قلب	بادبزی - لولایی دو لنگه مساوی	۱۶۰	-	مقاوم در برابر آتش	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	الکترونیک	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی
۲	رختکن ها (درورودی و خروجی)	یک لنگه - لولایی	۸۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۳	رختکن ها (در دوش)	یک لنگه - لولایی	۸۰	باز شو به خارج اتاق	آلومینیومی	پنجره ندارد	-	ایمنی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۴	سرویس های بهداشتی	یک لنگه - لولایی		باز شو به خارج اتاق	چوبی	پنجره ندارد	پاخور دو طرف	ایمنی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۵	اتاق جمع آوری کثیف	یک لنگه بادبزی - لولایی	۱۰۰	-	چوبی	پنجره دارد .	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف		مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۶	اتاق نظافت	یک لنگه - لولایی	۹۰		چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۷	اتاق آمادگی ، ریکاوری	دو لنگه مساوی - لولایی - بادبزی	۱۶۰	-	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم افقی
۸	اتاق کاتتریزاسیون قلب	دو لنگه مساوی لولایی	۱۶۰	باز شو به خارج اتاق	مقاوم در برابر اشعه ایکس	پنجره ندارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم افقی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۵۸ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۹	اتاق اسکراب (در ورودی اتاق - در ارتباطی با اتاق کنترل)	یک لنگه - لولایی	۹۰	-	چوبی	پنجره دارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۰	اتاق اسکراب (در ارتباطی با اتاق کاتتریزاسیون قلب)	یک لنگه - لولایی	۹۰	-	مقاوم در برابر اشعه ایکس	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۱	اتاق کنترل	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	مقاوم در برابر اشعه ایکس	پنجره ندارد .	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۲	اتاق آماده سازی استریل	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	مقاوم در برابر اشعه ایکس	پنجره ندارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۳	اتاق ژنراتور و کامپیوتر	دو لنگه - غیر مساوی لولایی	۱۰۰+۵۰	باز شو به داخل اتاق	مقاوم در برابر اشعه ایکس	پنجره ندارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور طرف بیرون	سویچی	مجاز نیست	۶ میلیمتر	معمولی
۱۴	اتاقهای اداری	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره ندارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۵	استراحت کارکنان	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۶	کتابخانه	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد .	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	معمولی
۱۷	اتاق بایگانی فیلم (در ورودی اتاق و در ارتباطی با بایگانی فیلم)	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی

جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی

معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی

عنوان مدرک		مشخصات مدرک					صفحه
ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی		نوع سند	نام استان	سال تهیه	ماه تهیه	شماره گزارش	صفحه ۱۵۹ از ۱۶۰
		DOC	تهران	1387	7	1	

۱۸	اتاق مشاهده و پردازش فیلم	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۱۹	اتاق چاپ لیزری فیلم	یک لنگه - لولایی	۹۰	-	چوبی	پنجره دارد	پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۰	اتاق دارو و کار تمیز	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۱	اتاق کار کثیف	یک لنگه - لولایی بادبزنی	۱۰۰	-	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر دو طرف پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۲	انبار تجهیزات و مبلمان	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی
۲۳	انبار رخت تمیز و پوششهای سربی	یک لنگه - لولایی	۹۰	باز شو به داخل اتاق	چوبی	پنجره دارد	ضربه گیر طرف بیرون پاخور دو طرف	سویچی	مجاز است	۲۵ میلیمتر	لوله خم عمودی

<p>معاونت توسعه مدیریت و منابع دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی</p>	<p>جداول راهنمای طراحی معماری فضاهای درمانی بیمارستانی</p>						
<p>عنوان مدرک</p>	<p>مشخصات مدرک</p>					<p>صفحه</p>	
<p>ضوابط و معیارهای طراحی مراکز درمانی</p>	<p>نوع سند DOC</p>	<p>نام استان تهران</p>	<p>سال تهیه 1387</p>	<p>ماه تهیه 7</p>	<p>شماره گزارش 1</p>	<p>ویرایش 1</p>	<p>صفحه ۱۶۰ از ۱۶۰</p>

مراجع:

لیست منابعی که در تهیه جداول به آنها استناد شده عبارتند از:

- ۱- نشریه شماره (۱-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخشهای بستری داخلی / جراحی
- ۲- نشریه شماره (۲-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخشهای مراقبت ویژه ICU
- ۳- نشریه شماره (۳-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش اعمال زایمان
- ۴- نشریه شماره (۴-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش بستری زایمان
- ۵- نشریه شماره (۵-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش مراقبت ویژه نوزادان NICU
- ۶- نشریه شماره (۶-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری مجموعه خدمات زایمان
- ۷- نشریه شماره (۷-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری مجموعه خدمات قلب
- ۸- نشریه شماره (۸-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش مراقبت ویژه قلب ICCU و بخش مراقبت متوسط قلب Inter.CCU
- ۹- نشریه شماره (۹-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری خدمات تشخیصی غیر تهاجمی قلب
- ۱۰- نشریه شماره (۱۰-۲۸۷) سازمان مدیریت و برنامه ریزی با عنوان:
طراحی بناهای درمانی - (جلد یکم) راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش کاتتریزاسیون قلب
- ۱۱- ضوابط و استانداردهای بخش زنان و زایمان و نوزادان با اقتباس از استانداردهای بین المللی و معتبر تهیه شده توسط مشاورین بخش خصوصی
- ۱۲- مطالعات مربوط به نیاز سنجی، فضایی و الگوی طراحی بیمارستانهای ۳۲ و ۲۰۰ تختخوابی تهیه شده توسط مشاورین بخش خصوصی